

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Shakespeare, William.; oversatte af P. Foersom.
Titel Title:	<u>William Shakspeare's Dramatiske Værker</u>
Alternativ titel Alternative title:	Dramatiske Værker.
Udgavebetegnelse Edition Statement:	3. Udg. /
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 11
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1861-1873
Fysiske størrelse Physical extent:	Del 1-18 i 16 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56, - 150 - 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01062 2

+Rex

Bibliothèque Nationale

Journal de la Bibliothèque

Paris

Le Directeur est M. de la Roche.

Paris 1861

Imprimé par M. de la Roche.

Le Directeur est M. de la Roche.

Le Directeur est M. de la Roche.

1861

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

P. foersom og Edo. Lembocke.

Ellevte Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Troft i Græbes Bogtrykkeri.

1867.

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

Edn. Lembcke.

Sjette Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1867.

Vörlin Schaffhaus

Tramatische Briefe

Stong Genick den Stille

us. 1841

Ruben Del.

von L. 1841

Stille Del.

1841

Verlag v. A. Schöbels Buchhandl.

Kong Henrik den Sjette.

Anden Del.

Wieder

Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten

Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten

Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten

Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten

Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten

Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten

Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten

Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten
Herrn Johann von Sitten

Personer.

Kong Henrik den Sjette.

Humphrey, Hertug af Gløster, hans Farbroder, Rigsforstander.

Kardinal Beaufort, Biskop af Winchester.

Richard Plantagenet, Hertug af York.

Edvard, } hans Sønner.

Richard, }

Hertugen af Somerset,

William de la Poole,

Hertug af Suffolk,

Hertugen af Buckingham,

Lord Clifford,

Den unge Clifford,

Jarlen af Salisbury,

Jarlen af Warwick,

} Tilhængere af York.

Lord Scales, Befalingmand i Tower.

Lord Say.

Herr Humphrey Stafford og hans Broder.

Herr Johan Stanley.

Walter Brand.

En Skibskapitain.

En Skipper.

En Baadsmænd.

To Adelsmænd, fangne tilligemed Suffolk.

Baur.

Hume,

Southwell,

} Præster.

Bolingbroke, Mandemæner.

En Mand.

Thomas Horner, Baabensmed.

Peter, hans Svend.

Byskriveren i Chatam.

Borgmesteren i St. Albans.

Simpcox, en Bedrager.

To Mordere.

Jack Cade, en Oprørsstifter.

Georg,

Johan,

Richard, Slagter } Cades Tilhængere.

Smith, Bæver

Michael,

Alexander Iden, Adelsmand fra Kent.

Margaretha, Kong Henrik's Dronning.

Eleonora, Hertuginde af Gloster.

Grethe Jourdain, Troldkvinde.

Simpcox's Kone.

Hofmænd og Damer, en Herold, Ansøgere, Raadmænd, en Bøddel,
en Foged, Retsbetjente, Borgere, Væredrenge, Fiskejægere,
Bagt, Soldater, Sendebud, Følge o. s. v.

Handlingen foregaaer i forskjellige Dele af England.

Første Act.

Første Scene.

London. En Sal i Slottet.

(Trompetklang; derpaa Hoboe. Fra den ene Side kommer Kong Henrik, Hertugen af Gloster, Jarl Salisbury, Jarl Warwick, og Kardinal Beaufort; fra den anden Dronning Margaretha ført af Suffolk, York, Somerset, Buckingham og Gl.)

Suffolk.

Som jeg af Eders høie Naade modtog
det Hverv, dengang jeg drog til Frankrig,
med Eders Heiheds Fuldmagt der at ægte
i Eders Navn Prindsesse Margaretha,
saa har jeg i den vidtberømte Stad
det gamle Tours, og i Nærværelse
af Kongerne af Frankrig og Sicilien,
Hertugerne af Orleans, Calabrien,
Bretagne, Alencon, samt tolv Baroner,
syv Jarler, tyve høiærværdige Bisper,
udført mit Hverv og har trolovet hende;
og ydmygt nu med bøiet Knæ, i Paasyn
af Englands Konge og hans Riges Herrer,
nedlægger jeg mit Krav paa Dronningen
i Eders Naades Haand, — I er det Legem,
hvis store Skygge jeg har forestillet, —

den kosteligste Gave, en Marquis
 har nogensinde givet bort, — saa deilig
 en Dronning, som end ingen Konge modtog.

Kong Henrik.

Staa op. — Velkommen, Dronning Margaretha!
 jeg har ei bedre Omhedstegn at give
 end dette omme Kys. — O, Gud, som skjænkede
 mig Livet, skjænk mig et taknemligt Hjerte!
 i dette skjønne Nafn gav du jo
 min Sjæl en Skat af Salighed paa Jorden,
 naar Kjærlighed forener vore Tanker.

Dronning Margaretha.

Min høie Husbond, Englands store Konge!
 det Samkvem, som min Sjæl har levet i
 ved Dag og Nat, i Drømmens Blund og vaagen,
 ved Hoffets Fest og ved min Rosenfrands
 med Jer, min allerelskeligste Herre,
 gjør, at jeg nu tør hilse paa min Konge
 med jevne Ord, som min Forstand formaaer,
 og Hjertets Glæde lægger mig paa Tungen.

Kong Henrik.

Alt Synet rev mig hen; men hendes Tale,
 saa ynderig, saa fuld af Visdoms Høihed,
 smelter Beundringen til Glædens Taarer;
 saa fuldt er nu mit Hjerte af Tilfredshed.
 I Herrer, byd min Brud et glad Velkommen.

Alle.

Hil Dronning Margaretha, Englands Lykke!

Dronning Margaretha.

Jer Alle takke vi.

Suffolk.

Herr Riggsforstander,

see her, om det behager Eders Naade,
 Artiklerne af Freden, sluttet mellem
 vor Herre Kongen og Kong Carl af Frankrig
 paa atten Maanedes, som aftalt er.

Gloster. (læser.)

„Imprimis: det er aftalt og besluttet imellem Kong
 Carl af Frankrig og William de la Poole, Marquis af
 Suffolk, som Sendebud paa Kong Henrik af Englands
 Begne, at fornævnte Henrik skal ægte Frøken Margaretha,
 Datter af Reignier, Konge af Neapel, Sicilien og Jerusa-
 lem, samt krone hende til Dronning af England inden tre-
 divte Mai næstkommende. — Item, — at Hertugdømmet
 Anjou og Grevskabet Maine skal udleveres og overgives til
 Kongen, hendes Fader,“ —

Kong Henrik.

Hvad nu, Farbroder?

Gloster.

Tilgiv, Eders Naade,
 jeg fik en Trykken pludselig for Hjertet;
 det sortner for mig; jeg kan ikke læse.

Kong Henrik.

Farbroder Winchester, læs videre.

Kardinalen. (læser.)

„Item, — det er fremdeles aftalt og besluttet imellem
 dem, — at Hertugdømmet Anjou og Grevskabet Maine skal
 udleveres og overgives til Kongen, hendes Fader, og hun
 sendes over paa Kongen af Englands egen Bekostning og
 uden nogen Medgift.“

Kong Henrik.

Vi er tilfreds dermed. — Marquis, bøv Knæ;
 her hilse vi dig som den første Hertug
 af Suffolk og omgjorde dig med Sværdet. —

Vor Fætter York, hermed er I fritagen
 fra Ethvælsen af vore franske Lande,
 til atten Maanedes er fuldt udløbne.
 Hav Tak, Farbroder Winchester og Gloster,
 York, Warwick, Salisbury, Buckingham,
 og Somersæt, Jer Alle takke vi
 for den beviste store Huld og Trostøb,
 hvormed I modtog her vor høie Dronning.
 Kom, lad os nu gaae ind og sørge for,
 at hendes Kroning snart kan fuldbyrdes.

(Kongen, Dronningen og Suffolk med Følge gaae.)

Gloster.

I gjæve Pairs af England, Rigens Piller,
 for Jer maa Hertug Humphrey her udøse
 sin Sorg og Eders, hele Landets Sorg.
 Har da min Broder Henrik ødt sin Ungdom,
 sin Tapperhed, sit Guld, sit Folk i Krigen?
 tog han saa tidt i aaben Mark sit Leie,
 i Vinterfuld, i Sommerhedens Glød,
 for at erobre Frankrig, sin Arv?
 og har min Broder Bedford brudt sit Hoved
 for at bevare klogt, hvad Henrik vandt?
 sit I, seirfæle Warwick, tappre York,
 Buckingham, Somersæt og Salisbury,
 i Normandi og Frankrig dybe Strammer?
 og har min Frænde Beaufort og jeg selv
 med hele Rigets lærde Raad saalænge
 nu grundet og i Rønraadskamret siddet
 tidlig og sent og veiet for og mod,
 hvor Frankrig og de Franske kunde aves?
 og blev hans Høiher i sin Barndom kronet
 tiltrods for Bjenders Hære i Paris?

skal al den Møie, al den Hæder døe?
 skal Henriks Seire, Bedfords Bagtsomhed,
 skal Eders Krigsdaad, vore Raad nu døe?
 I Englands Tyrster, skjændig er den Pagt,
 fordærveligt det Ægteskab; det gjør
 til Intet Eders Ry; det sletter ud
 af Mindets Bøger Eders Navne, straber
 bort Eders Hæders Skrift, det skjønne Minde
 om det betvungne Frankerig, gjør Alt
 til Intet, som det aldrig havde været.

Kardinalen.

Hvortil skal saadan heftig Tale, Frænde,
 og det omstændelige Klagemaal?
 Frankrig er vort; vi vil beholde det.

Gloster.

Ja, Frænde, vil beholde, hvis vi kan;
 men nu er det umuligt; han, der staaer
 for Styret, den nybagte Hertug Suffolk,
 har skjænket bort Anjou og Maine til
 den Stodder, Kong Reignier, hvis lange Titel
 kun lidet passer til hans magre Pung.

Salisbury.

Nu, ved hans Død, der døde for os Alle,
 de Lande var jo Normandiets Nøgler! —
 hvad græder Warwick for, min tappre Søn?

Warwick.

Af Sorg, fordi de kan ei vindes atter;
 thi stod de til at tage, — fra mit Sværd
 flød nu varmt Blod, ei Taarer fra mit Die!
 Anjou og Maine! selv vandt jeg jo dem begge;
 min Arm har selv erobret disse Lande, —

og gives nu med Fredens Ord tilbage
de Stæder, som jeg vandt med Saar? — **Mort Dieu!**

York.

Den Hertug Suffolt, — gid han maatte kvæles! —
har plettet dette tappre Dlands Hæder!
Før skulde Frankrig revet ud mit Hjerte,
før jeg var gaaet ind paa denne Pagt.
Det har jeg altid læst, at Englands Konger
fik fordum store Summer Guld i Medgift;
og vor Kong Henrik giver bort sit Eget
for at faae den til Brud, som Intet bringer.

Gloster.

En vakker Skjemt, som aldrig før er hørt,
at Suffolt kræver for sig selv den hele
Femtendedel for Udlæg og Beføstning
ved hendes Oversart! — hun skulde bleven
i Frankrig og i Frankrig sultet, før —

Kardinalen.

Høibaarne Gloster, I forivrer Jer;
det var hans Høihed Kongens egen Willie.

Gloster.

Høibaarne Winchester; jeg kjender Jer;
det, som mishager Jer, er ei min Tale;
men min Nærværelse er Jer i Veien.

Fert Had vil frem; jeg læser Galden i
dit Nafn, stolte Alert; hvis her jeg tøver,
begynder vel paany vor gamle Riv.

Farvel, I Herrer; sig, naar jeg er borte,
at jeg har spaaet, at Frankrig snart er tabt.

(gaaer.)

Kardinalen.

Der gaaer vor Rigsforstander bort i Brede.

Det er Jer velbekjendt, han er min Uven,
 ja meer end det, han er Jer alle fjendst
 og neppe just den bedste Ven af Kongen.
 Betænk, I Herrer, han er Prinds af Blodet
 og nærmest Arving til vort Englands Throne;
 om Henrik vandt i Medgift Keiserkronen
 og alle Vestens rige Kongedømmer,
 det vilde sagtens dog mishaget ham.
 I Herrer, lad hans glatte Død ei daare
 Jert Sind; vær kloge, vær forsigtige.
 Om Menigmand end ynder ham og kalder
 ham „Hertug Humphrey“ og „den gode Gloster“,
 og hilser ham med høie Raab og Haandklap:
 „Christ staa hans kongelige Høihed bi!“
 og „Gud bevar vor gode Hertug Humphrey!“
 jeg frygter dog til Trods for al den Smiger,
 han bliver os en farlig Rigsforstander.

Buckingham.

Hvad skal vor Konge med Forstanderskab,
 da han er myndig, og kan selv sig raade?
 lad os forenes, Frænde Somerset,
 og Alle her, med Hertugen af Suffolk; —
 vi vipper Hertug Humphrey snart af Sædet.

Kardinalen.

Saa stor en Sag tør ei opsættes længe;
 jeg gaaer paa Stand til Hertugen af Suffolk.

(gaaer.)

Somerset.

Min Fætter Buckingham, støndt Humphreys Stoltthed
 og høie Værdighed er os en Harm,
 saa pas dog paa den stolte Kardinal;
 hans Overmod er meer utaalelig

end alle Prindsernes i hele Landet;
hvis Kloster styrtes, bli'r han Rigsforstander.

Buckingham.

Du eller jeg skal være Rigsforstander
trods Hertug Humphrey og trods Kardinalen!

(Buckingham og Somerset gaae.)

Salisbury.

Stolthed gik foran; Gresfygen følger! —

Mens disse virke blot for egen Høihed,
for Riget sømmer det sig os at virke.

End har jeg aldrig seet, at Hertug Humphrey
ei viste sig som ædel Riddersmand;

men tidt saae jeg den stolte Kardinal,
meer lig en Krigskarl end en Kirkens Mand,

saar stolt og stiv, som Alt tilhørte ham,
at bande som en Røver og fornede

sig helt uværdigt for en Statens Styrrer. —

Warwick, min Søn, min Trost i Alderdommen,

din Daad, din Bravhed og dit Liv i Hjemmet

har vundet dig stor Gunst hos Menigmand

næstefter deres gode Hertug Humphrey. —

og, Broder York, din Krigsbedrift i Irland,

som du har bragt til Borgerfred og Orden,

din sidste Heltedaad i Frankrigs Hjerter

har gjort dig æret og berømt hos Folket: —

lad os forene os til Rigets Bedste,

som bedst vi kan, at tøile og at fue

Suffolks og Kardinalens Overmod

samt Buckinghams og Somersetts Intriger,

og støtte Hertug Humphrey i sin Gjerning,

saalænge den har Landets Vel til Maal.

Warwick.

Gud hjælpe mig, saasandt jeg ærligt elsker
mit Fædreland og Rigets Gavn og Bedste!

York.

Deslige York; han har den største Grund.

Salisbury.

Nu hurtigt for at hindre større Meen.

Warwick.

„Meen“, siger I? o Fader, Maine er tabt,
det Maine, som jeg vandt til Fjendens Meen,
og vilde holdt til sidste Aandedræt;
I mente Meen, jeg havde Maine isinde;
det vil jeg vinde eller Døden finde.

(Warwick og Salisbury gaae.)

York.

Anjou og Maine er givne til de Franske;
Paris er tabt, og Normandiet vakler
paa Naalespidsen, nu da de er borte.
Suffolk har sluttet Pagten; Rigets Stormænd
har samtykt og Kong Henrik er tilfreds med
at bytte for en Hertugs smukke Datter
to Hertugdømmer bort. Jeg dadler ingen
af dem; hvad kommer det vel dem ved? Dit
er det, de give bort, og ikke deres.

En Røver kan for Spotpris sælge Byttet
og købe Venner, stjæle bort til Skjøger,
og leve høit og flot, til Alt faaer Ende,
mens Godssets stakkels Eier staaer bedrøvet
og græder over det og vrider Hænder,
og ryfter paa sit Hoved og staaer angst
i Afstand, mens det slæbes bort og deles,
og tør ei røre i sin Trang sit Eget.

Saaledes sidder York og skjærer Tænder
og bider sig i Læben, mens hans Lande
man kjøbslaaer om og sælger. Englands, Frankrigs
og Irlands Riger hænger sammen med
mit Kjøb og Blod paa samme Maade som
den skjæbnesvangre Brand, Althea tændte,
med Kongesønnens Liv i Kalydon.
Maine, Anjou! begge givne til de Franste!
slet Nytt for mig; jeg havde Haab om Frankrig,
som end jeg har om Englands rige Jord.
Der kommer vel den Dag, York kræver Sit,
og derfor vil jeg holde med Nevilles
og spille Ven med denne stolte Humphrey
og, naar jeg seer min Fordel, kræve Kronen, —
det er det gyldne Maal, jeg sigter efter.
Lancaster skal ei rane mig min Ret,
ei holde Spiret i sin Barnenæve
og bære Diademmet paa sit Hoved;
hans Klerkesind er ei en Krone vægent.
Vær stille, York, en Stund, til Tiden kommer;
staa du paa Vagt og vaag, mens Andre sove;
fig ind i Rigets hemmelige Braaer,
til Henrik, mæt af Elstovsglæden hos
sin nye Brud, og Englands dyre Dronning
og Humphrey er i Riv med Rigets Stormænd;
da løfter jeg min melkehvide Rose,
hvis søde Duft skal gennemtrænge Lusten;
da bærer jeg Yorks Vaaben i mit Banner
til Brydetag med Huset Lancaster;
da skal og maa han give mig sin Krone,
den Bogorm, som har skjæmmet Englands Throne!

(gaaer.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Hertugen af Glosters Hus.

(Gloster og Hertuginde komme ind.)

Hertuginde.

Hvi sænker sig mod Jord min Husbonds Hoved
som Høstens År af Ceres' Fylde tynget?

Hvi rynker nu den store Hertug Humphrey
sit Bryn, som var han led ved Verdens Gunst?

Hvi hænger ved den mørke Jord dit Die,

og seer paa Noget, som dit Blik formørker?

Hvad seer du der? Kong Henriks Diadem,

indsatt i Alverdens Hædersglands?

Hvis det er det, saa stir, kryb paa dit Ansigt,

indtil dit Hoved er dermed omkrandsat!

Udstræk din Haand; grib efter Vrens Guld; —

er den for kort? lad min forlænge den,

og naar vi begge to har hævet Skatten,

vi løste begge to mod Sky vort Hoved,

og aldrig meer fornede vi vort Die

saa dybt, at kun et Blik vi Jorden stænte.

Gloster.

Min Leonore, elsker du din Husbond,

bortstjæler de hersteshge Tanke's Kræft,

og gid den Tanke, naar jeg tænker Ondt

imod min Brodersøn, den fromme Henrik,

min Konge, gid den worde her paa Jord

mit sidste Aandedræt! — En bange Drøm

inat gjør mig forstemt.

Hertuginde.

Hvad drømte da

min Husbond? sig det, saa vil jeg til Gjengjæld

fortælle dig min skønne Morgendrøm.

Gloster.

Mig tyktes denne Stav, mit Hæderstegn,
blev sønderbrudt, — af hvem, det har jeg glemt,
dog troer jeg, at det var af Kardinalen, —
og paa dens Stumper sad to Hoveder
af Edmund, Hertugen af Somerset,
og William de la Poole, Hertug af Suffolk.
Det var min Drøm; Gud veed, hvad den betyder.

Hertugin den.

Jh, det var Intet; det betyder kun,
at hvo en Kvist i Glosters Have bryder,
skal bøde med sit Hoved for sin Frækhed;
men hør, min Humphrey, dyrebare Hertug,
mig tyktes, at jeg sad paa Kongesædet
i Westminsters Domkirke, paa den Stol,
hvor Dronninger og Konger trones. Henrik
og Dronning Margaretha knæled for mig
og satte Diademmet paa mit Hoved.

Gloster.

Hvordan? Eleonora, jeg maa sjælde
for Alvor nu. Formastelige Frue,
du sletoptugtede Eleonora!
er du ei Rigets anden Dame, Hustru
til Rigsførstanderen, hans Elskede?
kan du ei byde over Verdens Glæder
meer, end du selv kan rumme i din Tanke?
og vil du da bestandigt smede Rænker
for brat din Husbond og dig selv at styrte
fra Wrens Linde ned til Stjændsels Fod?
Bort fra mig, lad mig ikke høre meer!

Hertugin den.

Hvad nu, min Husbond? er du paa din Hustru

saa vred, fordi hun blot en Drøm fortæller?
 jeg skal nok selv beholde mine Drømme
 en anden Gang, saa slipper jeg for Skjænd.

Gloster.

Naa, bliv ei stødt; jeg er jo god igjen.

(Et Bud kommer.)

Budskabet.

Herr Rigsforstander, Kongen byder Jer
 at ride til St. Albans, hvor hans Høihed
 og Dronningen vil holde Falkejagt.

Gloster.

Jeg kommer. — Naa, Lenora, vil du med?

Hertuginde.

Ja, kjære Husbond, jeg skal følge strax.

(Gloster og Budet gaar.)

Ja, følge maa jeg; jeg kan ei gaa foran,
 saalænge Gloster har saa lavt et Sind.

Var jeg en Mand, en Hertug, nærmest Thronen,
 jeg ryddet bort de dumme Anstødsstene,

og stred hen over hovedløse Kroppe;

ja, skøndt en Kvinde, vil jeg ikke spille
 min Rolle slet i Lyffens Masketog. —

Hvor er I, Herr Johan? Vær ikke bange;
 vi er alene her, kun I og jeg.

(Hume kommer ind.)

Hume.

Den gode Gud bevare Eders Høihed!

Hertuginde.

Hvorledes? „Høihed?“ „Naade“ er jeg kun.

Hume.

Men ved Guds Naade og ved Humes Bistand
 skal Eders Naades Titel snart fordobles.

Hertuginde.

Hvad mener du? har du havt Underhandling
med Grethe Jourdain, denne snilde Her,
og Roger Bolingbroke, Besværgeren?
vil de paalage sig at staae mig bi?

Hume.

Det har de lovet mig: at Eders Høihed
skal see fra Underverdens Dyb opmanet
en Aand, der vil besvare hvert et Spørgsmaal,
som Eders Høihed forelægger den.

Hertuginde.

Godt! jeg vil overveie mine Spørgsmaal.
Naar vi er vendt tilbage fra Saint Albans,
vil vi faae hele Sagen bragt til Ende.
Der, Hume, tag denne Løn, og gjør dig lystig
med dine Fæller i den store Sag.

(gaaer.)

Hume.

Saa Hume skal gjøre sig en lystig Aften
for Hertugindens Guld? — Min Tro, det skal han! —
Men hør, Herr Johan Hume, nu „Tand for Tunge“,
sig ei et Ord undtagen „Mum“. Den Sag
udkræver Taushed. Jeg har faaet Guld
af Fru Lenora for at bringe Heren;
Guld er velkomment, om hun saa var Djæveln.
Der flyver Guld til mig fra flere Kyster;
jeg nævner ei den rige Kardinal,
og ei den store, nye Hertug Suffolt;
dog troer jeg, det er saa; thi, rent ud sagt,
de kjender hendes Raades høie Tanker,
og jeg er leiet til at grave Minen
for Hertuginde, fylde hendes Hoved

med Mandemaneri. Man siger ellers,
en snedig Skjelm behøver ingen Hjælper;
men jeg er dog nu Kardinalens Hjælper
og Suffolks. — Vøgt dig, Hume; du er nok nærved
at kalde dem for et Par Erkefjelmer.

Ja, saadan er det, og tilsidst, jeg frygter,
bli'r Humes Skjelmstykke Hertugindeus Fald;
men rammes hun, har Humphreys Time flaaet. —
Skee, hvad der vil da; Guld det har jeg flaaet.

(gaaer.)

Uedie Srene.

Sal i Slottet.

(Peter og Flere med Bønkrifter.)

Første Supplikant.

Godt Folk, lad os holde os i Nærheden. Hans Naade
Rigsforstanderen kommer her forbi om lidt, saa kan vi over-
række ham vore Ansøgninger net og ordenligt.

Anden Supplikant.

Ja, Gud bevare ham; han er en god Mand; Christ
velsigne ham!

(Suffolk og Dronning Margaretha komme ind.)

Første Supplikant.

Der kommer han, troer jeg, og Dronningen med ham;
jeg vil min Tro være første Mand.

Anden Supplikant.

Tilbage, Tossel! det er jo Hertugen af Suffolk og ikke
Rigsforstanderen.

Suffolk.

Hvad godt, min Ven? vil du mig noget?

Første Supplikant.

Naadige Herre, jeg beder om Forladelse; jeg antog Jer
for hans Naade Rigsforstanderen.

Dronning Margaretha.

(læser Udskriften.)

„Til den naadige Herr Rigsforstander“. — Er Eders Bønfrister til hans Herlighed? Lad mig see dem; hvad gaaer dit ud paa?

Første Supplikant.

Det er med Eders Høiheds Tilladelse stilet imod Johan Godman, den naadige Kardinals Tjener, fordi han forholder mig mit Hus, min Jord, min Kone og Alting.

Suffolk.

Din Kone med? det er virkelig noget nærgaaende. — Hvad indeholder dit? — Hvad er det? (læser.) „Imod Hertugen af Suffolk, fordi han lader Melford Fællede indhegne.“ — Hvad er det, Slynge?

Anden Supplikant.

Al, Herre, jeg er kun en stakkels Supplikant for hele vort Borgerkab.

Peter. (rækker sit Bønfrist frem.)

Imod min Mester, Thomas Horner, fordi han har sagt, at Hertugen af York var retmæssig Arving til Kronen.

Dronning Margaretha.

Hvad siger du? har Hertugen af York sagt, at han var retmæssig Arving til Kronen.

Peter.

Min Mester Arving til Kronen? Nei tvertimod; min Mester sagde, at han var det, og at Kongen var en Usurpator.

Suffolk.

Er her Nogen? — (Tjenere komme ind.) For denne Karl i Forvaring og send strax en Retsbetjent efter hans Mester. — Vi vil nærmere undersøge Eders Sag i Kongens Nærværelse.

(Tjenere gaar med Peter.)

Dronning Margaretha.

I Andre, som saa gjerne søge Ly
under vor Rigsforstanders Naades Vinger,
skriv Eders Bønnskrift om og søg hos ham.

(Sønderriver Bønnskrifterne.)

Nu bort, I Lømler! — Suffolk, lad dem gaae.

Alle.

Rom, lad os skynde os!

(de gaae.)

Dronning Margaretha.

Sig, Hertug Suffolk,

Er dette Sæd og Skik ved Englands Hof?

er dette Styrelsen paa Bretlands D?

er dette Albions Konges Herrevælde?

Hvad? skal Kong Henrik altid være Myndling

under den vrantne Glosters Styrelse?

Jeg, som med Rette og af Navn er Dronning,

skal jeg see mig en Hertug undergIVEN?

Det siger jeg dig, Poole, da du brød Landser

i Tours til Ære for min Kjærlighed,

og da du stjal de franske Damers Hjerter,

da troede jeg, Kong Henrik var din Ege,

i Manddom, Høviskhed og Legemsfortrin;

men al hans Hu staaer jo til Hellighed,

at tælle Bønner paa sin Rosenkrands;

hans Helte er Profeter og Apostle,

hans Baaben Bibelsteder, hans Turneerplads

er Læsestuen, og hans Hjertenskiære

er Messing-Helgenbilleder. Gid snart

Konklavet vilde vælge ham til Pave

og hente ham til Rom og sætte der

den tredobbelte Krone paa hans Hoved;
den Stilling passed for hans Hellighed.

Suffolk.

Hav blot Taalmodighed, min ædle Frue;
som jeg var Marsag i, at Eders Høihed
kom hid til England, vil jeg sørge for,
at I skal finde Jer tilfreds i England.

Dronning Margaretha.

Foruden denne stolte Rigsforsstander
har vi Beaufort, den herstefyge Klerk,
Buckingham, Somerset, den tvære York;
den Ringeste blandt dem formaaer i England
jo meer end Kongen.

Suffolk.

Og den Mægtigste

blandt dem formaaer i England ei saa meget
som Slægten Neville. Salisbury og Warwick
er ikke simple Jarler.

Dronning Margaretha.

Alle disse

har dog ei ærgret mig saameget som
den stolte Frue, Rigsforsstanderinden;
hun drager jo til Hove med et Slæb
af Damer mere lig en Keisers Hustru
end Hertug Humphreys. Fremmede ved Hoffet
maa troe, at hun er Dronningen. Hun bærer
en Hertugs Indkomst paa sin Krop og spotter
i Hjertet med vor Armod. Skal jeg aldrig
opleve Hævn paa denne frække Kjærling,
den Pøbelkvind? endnu forgangen Dag
fortalte hun med Pral til sine Terner,

at Slæbet blot paa hendes Hverdagskjole
 var mere værd end alt min Faders Land,
 forinden Suffolk gav ham for hans Datter
 to Hertugdømmer. —

Suffolk.

Wilde Frue, jeg
 har selv nu sat en Rimpind ud for hende
 og anbragt sligt et Chor af Loffefugle,
 at hun vil sætte sig og høre Sangen
 og aldrig flyve op til Eders Harm.
 Vends ikke hende. Hør mig nu, min Frue,
 jeg vover her at give Jer et Raad:—
 om end vi lidet hnde Kardinalen,
 maa vi forene os med ham og Adlen,
 til vi faaer Hertug Humphrey bragt i Ugunst.
 Nu Hertugen af York, — det Klageskrift
 skal ikke virke meget til hans Gavn.
 Saadan opluge vi dem een for een,
 og I staaer ved det lykkelige Nor.

(Kong Henrik kommer ind i Samtale med York og Somersæt;
 Hertugen og Hertuginde af Gloster, Kardinal Beaufort, Bu-
 ckingham, Salisbury og Warwick.)

Kong Henrik.

Jeg er tilfreds, I Herrer, hvem det bliver;
 York eller Somersæt, mig er det eet.

York.

Har York i Frankrig gjort sin Gjerning flet,
 saa lad Statholderstabet nægtes ham.

Somersæt.

Er Somersæt til denne Post uværdig,
 saa være York Statholder, jeg vil vige.

Warwick.

Der er ei Spørgsmaal her, om Eders Naade
er værdig eller ikke; York er værdigst.

Kardinalen.

Ti dog blandt Overmænd, du stolte Warwick.

Warwick.

I Krig er Bispen ei min Overmand.

Buckingham.

Her, Warwick, er Hvermand din Overmand.

Warwick.

Og Hvermands Overmand kan Warwick blive.

Salisbury.

Ti, Son, — og Buckingham, sig mig en Grund til,
at Somerset skal foretrækkes her.

Dronning Margaretha.

Jo vist, fordi det saa er Kongens Villie.

Gloster.

Min Dronning, Kongen er vel gammel nok til
at tale selv; det er ei Kvindesager.

Dronning Margaretha.

Hvis han er gammel nok, hvortil behøver
hans Høihed da Forstanderskab af Jer?

Gloster.

Min høie Frue, jeg er Rigsforstander;
naar Kongen vil, nedlægger jeg mit Embed.

Suffolk.

Saa læg det ned og læg dit Hovmod af.

Fra du blev Konge, — thi hvem Anden er det? —
gik Rigets Velfærd daglig ned ad Bakke;
hinsides Havet har Dauphin jo Magten,
og hele Rigets Ridderstab og Adel
blev til Vasaller af din Gnevælde.

Kardinalen.

Almuen har du pint, og Kirkens Kasse
er sændet hen og tømt ved din Udpresning.

Somer set.

Din ødsle Byggelyst, din Hustrus Pragt
har kostet Rigets Skat en vældig Sum.

Buckingham.

Din Grusomhed i Straffen mod Domsældte
har overskredet Lovens Maal og giver
dig selv i Lovens Bولد.

Dronning Magaretha.

Isald den Handel,

du drev med Embeder og franske Stæder,
var saa bekendt, som den er høilig mistænkt,
saa maatte snart du springe uden Hoved.

(Gloster gaaer. Dronningen lader sin Viste falde.)

Tag Visten op! Naa, hører I, min Duffe?

(Slaaer Hertugin den paa Dret.)

Al, undskyld, Eders Naade! var det Jer?

Hertugin den.

Mig? ja, mig var det, stolte franske Kvinde!
hvis mine Negle kunde naae din Skjønhed,
jeg satte mine ti Bud i dit Ansigt.

Kong Henrik.

Vær rolig, kjære Fæster! det var kun
Banvare.

Hertugin den.

Ha, Banvare! gode Konge,
see du dig for itide; ellers svøber
og vugger hun dig som et Pattedbarn.
Skjøndt mangel Vgtemand ei bærer Brog,
uhæbnet slaar hun ikke Leonora.

(gaaer.)

Buckingham.

Herr Kardinal, jeg følger Hertuginde,
 og seer, hvad Hertug Humphrey nu har for.
 Nu er hun tirret, trænger ei til Sporen;
 hun farer rast nok frem til Undergang.

(Buckingham gaaer.)

(Gloster kommer tilbage.)

Gloster.

I Herrer, da min Harm nu er svalet
 ved at gaae denne Firkant rundt engang,
 saa kan jeg tale nu om Rigets Sager.
 De hadefulde, falske Klagemaal, —
 bevis dem, saa maa Loven dømme mig;
 Gud vise mig Barmhertighed, saasandt som
 jeg trofast elsker Kongen og mit Land! —
 Men nu til Sagen, som vi har ihænde:
 jeg mener, Herre, York er den, som bedst
 er skikket til Bestyrelsen af Frankrig.

Suffolk.

Tillad mig, før vi foretage Valget,
 at vise med en Grund, som ei er ringe,
 at York er just af Alle mest uskikket.

York.

Saa hør, hvorfor jeg er uskikket, Suffolk.
 Først kan jeg ikke smigre for dit Hovmod;
 dernæst, hvis denne Post betroes til mig,
 vil Hertug Somersset opholde mig
 her uden klar Bædd, Udrustning, Penge,
 indtil Dauphin har vundet hele Frankrig.
 Hans Pibe har jeg dandsset efter før,
 indtil Paris blev hungret ud og taget.

Warwick.

Det kan jeg vidne; større Ridingsværk
har ingen Landsforræder her begaaet.

Suffolk.

Trodsige Warwick, ti!

Warwick.

Du Hovmodss Billed,

hvad skal jeg tie for?

(Suffolks Tjenere føre Horner og Peter ind.)

Suffolk.

Fordi her staaer

en Mand, anklaget for Forræderi;
gid Hertugen af York kan klare for sig!

York.

Anklager Nogen York som en Forræder?

Kong Henrik.

Suffolk, hvad mener du? sig, hvem er disse?

Suffolk.

Min høie Konge, denne Svend anklager
sin Mester her for Høiforræderi.

Hans Ord var: Richard, Hertugen af York,
var Englands Krones Arving efter Loven,
og Eders Høihed var kun Usurpator!

Kong Henrik.

Hvorledes, Mand? var dette dine Ord?

Horner.

Med Eders Høiheds naadige Tilladelse, jeg har aldrig
hverken tænkt eller sagt det. Gud er mit Vidne, at jeg er
anklaget falskelig af denne flette Karl.

Peter. (holder Fingrene i Beiret.)

Naadige Herrer! jeg sværger ved disse ti Ben, at han

sagde det til mig en Aften oppe paa Kvisten, da vi polerede Hertugen af Yorks Rustning.

York.

Du lumpne Haandværkskarl, gemene Slynge!;
din frække Løgn skal koste dig dit Hoved; —
jeg beder Eders kongelige Naade
at han maa friste Lovens hele Strængthed.

Horner.

Al! Eders Naade! jeg vil lade mig hænge, hvis jeg nogensinde har sagt de Ord. Det er min Svend, der anklager mig; og da jeg forleden Dag straffede ham for en Forseelse, svor han mig til paa sine Knæ, at han skulde nok give mig Lige for Lige; det har jeg Vidner nok paa; derfor beder jeg Eders Høihed, kast ikke en ærlig Mand bort, fordi en Skurk anklager ham.

Kong Henrik.

Farbror, hvad skal vi dømme her med Rette?

Gloster.

Min Dom er den, hvis jeg skal dømme, Herre:

„Lad Somersæt faae Styrelsen af Frankrig,
da York ved denne Sag er bleven mistænkt,
og lad en Dag for disse Mænd bestemmes
til Tvekamp paa en dertil skiftet Plads;
thi han har Vidner jo paa Svendens Dndskab.“

Saa dømmer Hertug Humphrey efter Loven.

Kong Henrik.

Saa være det: Hertug af Somersæt,
vær I Statholder i de franske Lande.

Somersæt.

Jeg takker ydmygst Eders høie Naade.

Horner.

Og jeg modtager villig denne Tvekamp.

Peter.

Åh, naadigste Herre, jeg kan ikke fægte; for Guds Skyld, forbarm Jer over min Ulykke; Menneftenes Ondskab er mægtig imod mig. — Åh, Gud være mig naadig! jeg bliver aldrig iftand til at flaae et eneste Slag! — O, Gud! — o, mit Hjerte! —

Gloster.

Karl, fægte ſkal du, eller du ſkal hænges.

Kong Henrik.

Før dem i Fængſel nu. Tvekampens Dag ſkal være ſidſte Dag i næſte Maaned. — Kom, Somerſet, og ruſt dig til din Reife.

(Alle gaae.)

Fjerde Scene.

Hertugen af Gloſters Have.

(Grethe Jourdain, Hume, Southwell og Bolingbroke komme ind.)

Hume.

Kom nu, Godtsfolk; jeg ſiger Jer, Hertuginde vent paa Opfyldſen af Eders Lofter.

Bolingbroke.

Vi er belavede derpaa, Meſter Hume. Vil hendes Naade ſee og høre paa vore Beſværgelſer?

Hume.

Ja viſt vil hun; I ſkal ikke troe, hun er bange.

Bolingbroke.

Jeg har hørt ſige, at hun er en Kvinde af et ubetvingeligt Sind; men det er bedſt, Meſter Hume, at I bliver deroppe hos hende, mens vi er i Arbeide hernede; og nu beder jeg Jer, gaa i Guds Navn og lad os blive her. (Hume gaaer.) Moer Jourdain, læg Jer plat ned og kryb paa Jorden. —

Johan Southwell, læs I, og lad os komme til vort Arbejde.

(Hertuginde kommer frem paa Balkonen.)

Hertuginde.

Det var ret, mine Venner! vær Alle velkomne. Nu til Barket, jo før, jo heller!

Bolingbroke.

Taalmodighed, min ædle Frue; Troldmænd
maa kjende deres Tid: dyb Nat, mørk Nat,
den tavse Nat, den Nattens Stund, da Troja
blev tændt i Brand, den Tid, da Ugler strige
og Lænkende tude, Gjenfærd vandre,
og Dødes Aander bryde deres Grave,
den Tid er mest beleilig for vor Idret. —
Sæt Jer, min Frue; frygt ei: den, vi mane,
skal bindes indenfor en hellig Kreds.

(De udføre de behørigte Ceremonier og drage Kredsene; Bolingbroke eller Southwell læser: „Conjuro te“ etc. Det tordner og lynner frygteligt; derpaa stiger en Aand op.)

Aanden.

Adsum!

Grethe Jourdain.

Asmath! Bed Gud, den Evige,
hvis Navn og Magt du hæver for, svar flux,
paa, hvad jeg spørger om; thi før du taler,
du kommer ei herfra.

Aanden.

Spørg, hvad du vil.

O, gid jeg havde talt og var befriet!

Bolingbroke.

Om Kongen først, hvad bliver der af ham?

Aanden.

Den Hertug lever end, som Henrik styrter,
men overlever ham og dør ved Vold.

(Altsom Aanden taler, opskriver Southwell Svaret.)

Bolingbroke.

Hvad Skjæbne venter Hertugen af Suffolk?

Aanden.

Han dør og faaer sit Endeligt ved Brand.

Bolingbroke.

Og hvad skal hændes Hertug Somerset?

Aanden.

Han vogte sig for Borge!

mere tryk er han paa sandig Slette
end, hvor høie Borge kneise. —

Hold op! jeg kan ei holde længer ud.

Bolingbroke.

Synk ned til Mørket og til Svovelspølen!

vig bort, du lede Djævel!

(Torden og Lynild; Aanden forsvinder.)

(York og Buckingham komme hurtigt ind med Bagt.)

York.

Grib de Forrædere med hele Krammet!

Du Her, der lured vi dig paa en Prik. —

I her, min Frue? Kongen og hans Rige

er Jer for Eders Umag høist forbunden;

hans Naade Rigsforstanderen vil vist

rigt lønne Jer for denne gode Gjerning.

Hertugin den.

Ei halv saa slet som din mod Englands Konge,

mundkaade Hertug! uden Grund du truer.

Buckingham.

Nei! ingen Grund! — hvad kalder Fruen dette? —

(viser hende Papiret.)

Bort med dem strax; hold dem i stræng Forvaring,
men hver for sig; — I, Frue, følger os! —
Stafford, tag hende med.

(Hertuginde gaar ned fra Balkonen.)

Nu skal vi faae

alt Eders Pilleri for Dagen, Alst. —

Bort!

(Bagten gaar med Southwell, Bolingbroke o. s. v.)

York.

Hertug Buckingham, jeg skulde mene,
at I har passet hende rigtigt op;
en vakker Plan, vel valgt at bygge paa! —
Nu, lad os see paa Djævlens Skrift. — Hvad staaer der?
„Den Hertug lever end, som Henrik styrter,
men overlever ham og døer ved Vold.“

Uh, det er jo det gamle:

„Aio, te, Aeacida, Romanos vincere posse.“

Godt, nu det Dørlige!

„Hvad Skæbne venter Hertugen af Suffolk?

Han døer og faaer sit Endeligt ved Brand. —

Og hvad skal hendes Hertug Somerset? —

Han vogte sig for Borge!

Mere tryk han er paa sandig Slette,
end hvor høie Borge kneise.“ —

Naa, Herre, det er svært at komme til

Draklerne og svært at fatte dem. —

Kongen er nu paa Veien til Sanct Albans,
og denne vakre Frues Mand er med.

Lad denne Nyhed gaae derhen saa hurtigt,

som kun en Hest kan bære den; det bliver
en bitter Frokost for vor Rigsforstander!

Buckingham.

J vil tillade, ædle Hertug York,
at jeg er dette Bud, i Haab om Budløn.

York.

Som Eders Naade vil! — Hei! er der Nogen?

(En Tjener kommer.)

Byd Jarlerne af Salisbury og Warwick
til Gjæst hos mig imorgenaften. — Gaa!

(De gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

Sanct Albans.

(Kong Henrik, Dronning Margaretha, Gloster, Kardinalen og
Suffolk med Falkejægere, som raabe Jagtraab.)

Dronning Margaretha.

Tro mig, I Herrer, jeg har ikke seet
i mange Aar en bedre Jagt ved Vandet.

Men Vinden var saa stærk; jeg tør vel vædde,
min gamle Hans var ikke fløien op.

Kong Henrik. (til Gloster.)

Hvor Eders Naades Fald dog tog en Flugt
og svang sig høit hen over hele Flokken!

Hvor Gud er underfuld i al sin Skabning!

ja, Fugl og Menneſte vil høit tilveirs!

Suffolk.

Det er vel intet Under, Eders Høihed,
om Hertug Glosters Falke gaae saa høit;
de veed, at deres Herre vil i Veiret,
og at hans Tanker gaae høit over Falkens.

Gloster.

Hertug, det er et lavt, uædelt Sind,
hvis Flugt ei stiger høiere end Fuglens.

Kardinalen.

Det tænkte jeg; høit over Skyen vil han.

Gloster.

Ja, Kardinal, hvad mener I? var det
ei godt, om I til Himlen kunde flybe?

Kong Henrik.

Hvor evig Glædes rige Fylde boer.

Kardinalen.

Din Himmel er paa Jord; dit Blik, din Tanke,
flaaer ned paa Kronens Guld, dit Hjertes Skat.
Farlige Rigsforstander, falske Hertug,
du handler svigefuldt mod Land og Konge!

Gloster.

Ei, Kardinal, er Præsterne saa strænge?

Tantæne animis coelestibus iræ?

En Alerk saa hidfig? Stjul den Avind, Frænde!

det kan I vel med Eders Hellighed.

Suffolk.

Ei Avind, Herre, meer end Ret er for
saa god en Trætte og saa slet en Hertug.

Gloster.

Som hvem, min Hertug?

Suffolk.

Som Jer selv, min Hertug,

hvis Eders rigsforsanderlige Naade
tillader det.

Gloster.

Nu, Suffolt, England kjender
din Frækhed godt.

Dronning Margaretha.

Og Glosters Herstesyge.

Kong Henrik.

Jeg beder dig, min kjære Dronning, ti;
opæg ei disse Herrers vilde Harm;
velsignet, hvo der stifter Fred paa Jorden.

Kardinalen.

Lad mig velsignes for den Fred, jeg stifter
med Sværdet mod den stolte Rigsforsander!

Gloster. (affides til Kardinalen.)

Gid blot det kom dertil, min fromme Frænde?

Kardinalen. (affides.)

O, ja! saasnart du tør.

Gloster. (affides.)

Kald ikke sammen
for denne Sag en Hob af dit Parti;
svar selv for din Bessyloning med dit Liv.

Kardinalen. (affides.)

Ja, hvor du ei tør knye. Men, hvis du tør,
i Aften da, ved Lundens østre Side!

Kong Henrik.

Hvad nu, I Herrer?

Kardinalen.

Tro mig, Fætter Gloster,
hvis Eders Svend ei havde kaldt paa Falken

saa hurtigt, saa var Jagten gaaet bedre.

(affides.)

Og tag dit Slagsværd med.

Gloster. (affides.)

Det skal jeg, Frænde.

Kardinalen. (affides.)

J veed Bæst? paa Lundens østre Side.

Gloster. (affides.)

Seg kommer, Cardinal.

Kong Henrik.

Hvad er der, Gloster?

Gloster.

Vi talte kun om Falkejagten, Herre,

slet intet andet. — (affides.) Ved Guds Moder, Præst,
jeg skal kronrage dig, isald jeg ikke
har glemt at sægte.

Kardinalen. (affides.)

„Medice, te ipsum!“

Herr Rigsforstander, staa nu for dig selv.

Kong Henrik.

Nu tager Stormen til, og saa gjør Bredden
i Eders Sind; hvor dog mit Hjerte pines
ved den Musik; naar slike Strænge sturre,
hvor er da Haab om Harmoni? I Herrer,
jeg beder, lad mig jævne denne Tvist.

(En Borger kommer ind og raaber „Mirakel“.)

Gloster.

Nu, hvad er dette for en Larm? Sig frem,
hvad er for et Under, du forkynder?

Borgeren.

Et Underværk, et Under er der steet!

Suffolk.

Kom hid til Kongen og fortæl det Under.

Borgeren.

En stakkels Mand fik ved Sanct Albans Alter
i dette Dieblis sit Syn igjen,

En, som har været blind i al sin Livstid.

Kong Henrik.

Pris være Gud, som sine Troende
kan skjænke Lys i Mørket, Trøst i Nøden!

(Borgmesteren og Raadet i Sanct Albans komme ind. Simpcor
bæres af to Mænd i en Stol; hans Kone og en stor Skare
Folk følge efter.)

Kardinalen.

Der kommer alle Byens Mænd i Optog
for at fremstille Manden for hans Høihed.

Kong Henrik.

Stor er hans Trøst i denne Jordens Dal,
endstjøndt med Synet vil hans Synd formeres.

Gloster.

Gjør Plads, Godtsfolk, og bring ham hen til Kongen.
Hans Høihed vil med Manden tale selv.

Kong Henrik.

Min gode Mand, fortæl os her det Hele,
at vi kan prise Herrens Naade for dig.
Sig, var du længe blind og er nu helbredt?

Simpcor.

Blind født, Eders høie Naade.

Konen.

Ja, det er vist og sandt.

Suffolk.

Hvem er den Kvinde?

Konen.

Hans Kone, med Eders Naades Tilladelse.

Gloster.

Harde du været hans Moder, kunde du bedre have været
Vidne.

Kong Henrik.

Hvor er du født?

Simpcox.

I Berwick, Nordpaa, Eders Naade.

Kong Henrik.

Stor Naade har Gud vist dig, arme Sjæl!
Lad ingen Dag og Nat gaae uden Bøn;
men kom ihu, hvad Gud har gjort imod dig.

Dronning Margaretha.

Sig mig, min Ven, kom du tilfældig eller
af Andagt hid til dette Helgenstrin?

Simpcox.

Gud veed, det var af Andagt; hundred Gange
og meer har hellig Alban kaldt paa mig,
imens jeg sov, og sagt: „Kom, Simpcor, kom!
bed ved mit Strin, saa vil jeg hjælpe dig.“

Konen.

Ja, det er sikkert; tidt og mange Gange
har selv jeg hørt en Røst, der kaldte paa ham.

Kardinalen.

Hvad? er du lam?

Simpcox.

Al ja, Gud hjælpe mig!

Suffolk.

Hvorledes blev du det?

Simpcox.

Jeg faldt engang

ned fra et Træ.

Konen.

Det var et Blommetræ.

Gloster.

Hvor længe har du været blind?

Simpcox.

Åh, Herre,
fra jeg blev født.

Gloster.

Og kryber dog i Træer?

Simpcox.

En Gang, min Herre; det var i min Ungdom.

Konen.

Åh ja, den Klattren kom ham dyrt at staae.

Gloster.

Naa, du maa være lysten efter Blommer,
at du var saa forvoven.

Simpcox.

Åh, min Herre,
min Kone fik jo Lyft til nogle Svedster;
saa krøb jeg op og vovede mit Liv.

Gloster.

Den Stjelm er snu; dog hjælper det ham knap. —

Kom, lad mig see paa dine Dine; — blink, —

see op! — Jeg troer, du seer endnu ei godt.

Simpcox.

Jo, Herre, klart som Dagen, loret være
Gud og Sanct Alban!

Gloster.

Saa? det siger du?

Hvad Farve har da denne Kappe her?

Simpcox.

Rød, Herre, rød som Blod!

Gloster.

Ja, det er rigtigt;

og nu min Kjole?

Simpcox.

Sort, saa sort som Kul.

Kong Henrik.

Saa veed du jo, hvorledes Kul seer ud.

Suffolk.

Og det, sjøndt han har aldrig seet et Kul.

Gloster.

Men Kapper, Kjoler mange før idag.

Konen.

Nei aldrig før i sine Levedage!

Gloster.

Sig mig, Karl, hvad hedder jeg?

Simpcox.

Alf, gode Herre, det veed jeg ikke.

Gloster.

Hvad hedder han der?

Simpcox.

Det veed jeg ikke.

Gloster.

Men han da?

Simpcox.

Jeg veed det ikke, gode Herre.

Gloster.

Hvad hedder du selv da?

Simpcox.

Saunder Simpcox, til Tjeneste, Herre.

Gloster.

Saa sid der, Saunder, som den værste Løgner

i hele Christenheden. Var du blindfødt,

saa kunde du saa godt kjendt vore Navne,

som du kan nævne vore Klæders Farve.

Synet kan skjelne Farver; men at nævne

dem alle strax, den Ting er helt umulig. —

I Herrer, Hellig Alban har nu gjort

et Underværk; hvad tykkes Jer? mon ikke

den Kunst var stor at hjælpe denne Krøbling

paa Benene?

Simpcox.

O, Herre, hvis I kunde!

Gloster.

I gode Mænd af Sanet Albans! har I ikke en Profos i Eders By og saadan en Ting, som man kalder en Bidst?

Borgmesteren.

Jo, naadige Herre, til Tjeneste.

Gloster.

Saa send Bud efter en strax.

Borgmesteren.

Gaa du, og hent Profossen herhen strax.

(Et Bud gaaer.)

Gloster.

Bring mig nu en Stol herhen i en Hast. (En Stol bliver bragt ind.) Naa, Krabat, hvis du har ifinde at redde dig fra Bidsten, saa spring mig over denne Stol og løb din Bei.

Simpcox.

Åh, gode Herre, jeg kan ikke ståe paa mine Ben alene;
det er kun at pine mig forgjæves.

(Budet kommer tilbage med Profossen.)

Gloster.

Naa, saa faaer jeg at hjælpe dig paa Benene. Hei
Profos, pidst ham, til han springer over den Stol.

Profossen.

Det skal jeg, naadige Herre. — Kom hid, Kammerat;
Troien af i en Fart!

Simpcox.

O, gode Herre, hvad skal jeg gjøre? jeg er ikke istand
til at ståe paa mine Ben.

(Profossen giver ham et Slag; han springer over Stolen og
løber sin Vej. Mængden følger efter ham og raaber: Et
Underrærf!)

Kong Henrik.

Hvorlænge, Herre, vil du taale dette?

Dronning Margaretha.

Jeg maatte lee ved at see Skjelman løbe.

Gloster.

Forfølg den Skurk og før den Kjerling bort.

Konen.

Åh, Herre, det var Nød, der fristed os!

Gloster.

Pidst dem igjennem alle Markedsbyer,
indtil de naaer til Berwick, hvor de kom fra.

(Borgmesteren, Profossen, Konen o. fl. gaar.)

Kardinalen.

Der gjorde Hertug Humphrey et Mirakel.

Suffolk.

Ja, paa hans Bud sprang en værkbruden Stakkel.

Gloster.

Mod Eders Underværk er mit kun ringe:
paa een Dag lod I hele Byer springe.

(Buckingham kommer ind.)

Kong Henrik.

Hvad Nyt, vor kjære Frænde Buckingham?

Buckingham.

Mit Hjerte skjælver ved at melde det.

En Hob af lumpent, ildefindet Paf

ved Gunst og Hjælp af Fru Eleonora,

den høie Rigsforstanders Hustru, — hun

staaer selv i Spidsen for den hele Bande; —

har drevet farligt Rænkespil mod Riget

med Hæx og Bespørgere i Ledtog;

dem har vi grebet midt i Gjerningen,

imens de maned onde Aander op

og fritted om Kong Henriks Liv og Død

samt flere Mænds af Eders Høiheds Raad,

hvorom skal meer udførligt meldes siden.

Kardinalen. (affrides til Gloster.)

Saa er vel Fruen nu, Herr Rigsforstander,

paa Vej til London; denne Nyhed har

vel sagtens flovet Eggen paa Hert Sværd?

nu giver Eders Naade neppe Møde?

Gloster.

Du stolte Præst, hold op at pine mig;

min Kraft er fuet nu af Sorg og Kummer,

og fuet, som jeg er, maa jeg nu vige

for dig som for den useligste Træl.

Kong Henrik.

Gud, hvor de Onde dog Fortræd kan volde

og dlynge selv Fordærv paa deres Hoved.

Dronning Margaretha.

See, Gloster, hvor din Røde stygt er plettet;
sørg for, at selv du kan staae ren og tvættet.

Gloster.

Min Frue, Himlens Gud bevidne kan,
at jeg har elsket Kongen og mit Land;
min Hustrues Sag, — den veed jeg intet om;
hvad jeg har hørt, det har jeg hørt med Sorg.
Høisindet er hun; men, hvis hun har glemt
sin Dyd og Ære og havt Samkvem med
det, der som Beg besmitter Adelsære,
skal fra min Seng og Borg forstødt hun være;
jeg giver hende hen i Lovens Bold,
naar hun har plettet Glosters rene Skjold.

Kong Henrik.

Godt; her vil vi nu hvile os inat;
imorgen vil vi drage hjem til London;
der vil vi grundigt veie denne Sag
og drage disse Udaadsmænd til Ansvar.
Paa Retfærds Bægtkaal skal det prøves nøie,
til hvilken Side Tungen sig vil bøie.

(Trompetklang. Alle gaar.)

Anden Scene.

London. Hertugen af Yorks Have.

(York, Salisbury og Warwick komme ind.)

York.

Nu, ædle Herrer Salisbury og Warwick,
da vi har endt vort tarvelige Maaltid,
tillad mig, mens vi vandre her alene,
at spørge Jer til min Betryggelse:

hvad mener I om mine Rettigheder,
som ikke roffes kan, til Englands Krone?

Salisbury.

Jeg ønsked, Eders Naade, ret udsørligt
at høre Sagen.

Warwick.

Kjære York, begynd;

hvis Eders Ret er god, skal Nevils Slægt
som Undersaatter lyde Jer.

York.

Saa hør.

Edvard den Tredie havde jo syv Sønner:
først Edvard, Prinds af Wales, den sorte Prinds,
saa William af Hatfield; Lionel,
Hertug af Clarence var den tredie, dernæst
Johan af Gaunt, Hertug af Lancaster;
den femte Edmund Langley, Hertug York;
Thomas af Woodstock, Hertugen af Gloster,
den sjette, og den syvende og sidste
var William af Windsor. Men Prinds Edvard,
den sorte Prinds, var død alt før sin Fader,
og efterlod sig kun een Søn, Kong Richard,
som efter Kong Edvard den Tredies Død
bar Kronen, indtil Henrik Bolingbroke,
Hertug af Lancaster, den ældste Søn
og Arving af Johan af Gaunt, greb Sceptret,
affatte Landets rette Konge, sendte
hans stakkels Dronning bort til Frankrig,
hvorfra hun kom, og ham til Pomfrets Borg,
hvor, som I begge veed, den gode Richard
blev myrdet paa Forræderviis.

Warwick.

Min Fader,

Hertugen taler sandt, saaledes kom
Lancasters Slægt til Kronen.

York.

Som den bærer
med Bold og ei med Rette; thi da Richard,
den Førstesødtes Arving, døde, maatte
jo Kronen komme til den anden Linie.

Salisbury.

Men William Hatfield døde uden Arving.

York.

Den tredje Søn var Hertugen af Clarence, —
fra ham udleder jeg min Ret til Kronen; —
hans Datter var Philippa, som blev gift
med Edmund Mortimer, Jarlen af March;
og Edmunds Søn var Roger, Jarl af March,
hvis Børn var Edmund, Anna, Leonora.

Salisbury.

Den Edmund, gjorde Fordring, har jeg læst,
paa Kronen, medens Bolingbroke var Konge,
og havde faaet den, hvis Owen Glendower
ei havde holdt ham fangen til hans Død.
Men videre.

York.

Hans ældste Søster, Anna,
min Moder, som var Kronens næste Arving,
var gift med Richard, Jarl af Cambridge; han
var Søn af Edmund, Hertugen af Langley,
Edvard den Tredies femte Søn; fra hende
har jeg min Ret til Kronen. Hun var Arving
til Roger, Jarl af March, der var en Søn

af Edmund Mortimer, gift med Philippa,
eneste Barn af Lionel af Clarence.

Derfor, hvis Vtten af den ældre Søn
gaaer forud for den yngres, er jeg Konge.

Warwick.

Ja, ingen Sag er mere klar end denne;
thi Henriks Ret er fra Johan af Gaunt,
den fjerde Søn; York stammer fra den tredie.

Før Lionel af Clarence's Vt er uddød,
kan hans ei bære Kronen; men den lever
og blomstrer end i Jer og Eders Sønner,
de friske Stub af Stammen. — Nu, min Fader,
saa lad os begge bøie Kne og være
de første, der i Londom hylde her
vor Konge og hans Fødselsret til Thronen.

Begge.

Leve vor Herre Richard, Englands Konge!

York.

Vi takke Jer; — men jeg er end ei Konge,
før jeg er kronet, og mit Sværd er vædet
i Hjertebloket af Lancasters Hus; —
og det kan ikke gjøres af i Hast,
men med Besindighed og lønlig Tausshed.

Gjør I som jeg i disse Farens Dage:

luk Diet til for Suffolks Overmod,
for Beauforts Hovmod, Somersets Indbildstthed,
for Buckingham og hele dette Slæng,
til de har bragt i Snaren Hjordens Hyrde,
den gjæve Prinds, den gode Hertug Humphrey;
det søge de, og mens de søge det,
de finde deres Død, hvis York kan spaae.

Salisbury.

Nok, Herre, vi forstaaer nu Eders Mening.

Warwick.

Mit Hjerte siger mig forvist, Jarl Warwick
skal gjøre Hertug York engang til Konge.

York.

Og, Nevil, dette siger jeg mig selv,
at Richard gjør engang Jarl Warwick til
den største Mand i England efter Kongen.

(de gaae.)

Uredie Srene.

London. En Retssal.

(Trompetklang. Kong Henrik, Dronning Margaretha, Gloster,
York, Suffolk og Salisbury komme ind. Hertuginde af
Gloster, Grethe Jourdain, Southwell, Hume og Bolingbroke
føres ind af Vagt.)

Kong Henrik.

Eleonora Cobham, Glosters Hustru,
træd frem. Svart har I syndet imod Gud
og os; saa hør da Lovens Dom for Synder,
som efter Skriftens Ord fortjene Døden. —
I Fire, gaaer igjen til Eders Fængsel,
derfra til Retterstedet. — Heren skal
paa Smithfields Slette brændes op til Aske. —
I Andre Tre skal hænges i en Galge. —
I, Frue, som er født af ædel Byrd,
har nu forbrudt paa Livstid Eders Ære;
efter tre Dages aabenbare Bod,
skal her i Eders Land forviist I leve,
paa Man, bevogtet af Herr Johan Stanley.

Hertuginde.

Forvisning, Døden selv er mig velkommen!

Gloster.

Eleonora, du er dømt af Loven;
den, Loven dommer, kan jeg ei bestytte. —

(Hertuginde og de andre fanger føres bort af Bagten.)

Graad fylder mine Dine, Sorg mit Hjerte!

Al, Humphrey, denne Skam i Alderdommen

bringer dit Hoved snart med Sorg i Graven! —

Jeg beder Eders Høihed, lad mig gaae;

min Sorg behøver Trøst, min Alder No.

Kong Henrik.

Vi, Humphrey, Hertug Gloster; før du gaaer,

læg ned din Stav; Henrik vil være selv

sin Rigsforsender; Gud er nu mit Haab,

min Stav, min Leder, Lygten for min Fod.

Nu, Humphrey, gaa i Fred, ei mindre elstet

end, da du var din Konges Rigsforsender.

Dronning Margaretha.

Jeg seer ei Grund til, at en myndig Konge

behøver som et Barn Formynderstab,

Kong Henrik styre England med Guds Naade!

Læg ned din Stav; lad Kongen Riget raade!

Gloster.

Min Stav? — Her, ædle Henrik, er min Stav;

saa villigt giver jeg dig den igjen,

som først din Fader Henrik gav mig den;

jeg lægger den saa villigt for din Fod,

som Mangen søgte den i Overmod.

Lev vel, min Konge! naar jeg er i Muld,

bær du med Fred og Hæder Kronens Guld.

(gaaer.)

Dronning Margaretha.

Saa! nu er Henrik Konge, jeg er Dronning,
 og Hertug Humphrey neppe meer sig selv;
 to Hug paa eengang har lemlæstet ham:
 hans Hustru landsfordrist; et Lem afhugget;
 hans Fædersstav er brudt; — nu lad den være
 i Henriks Haand, som fører den med Vre.

Suffolk.

Den stolte Gran mod Jorden luder, knækket;
 Eleonoras Hovmod snart blev stækket.

York.

Nu, lad ham gaae i Fred. Min høie Konge,
 det var idag, Dvekampen skulde holdes,
 og begge Parter, Smeden og hans Svend,
 staae rede til at træde ind i Skranken,
 hvis Eders Høihed vil betragte Striden.

Dronning Margaretha.

Ja, bedste Herre, derfor kom jeg jo
 fra Hoffet, for at see paa denne Dvekamp.

Kong Henrik.

I Guds Navn, sæt da Skranken op; lad Sagen
 faae Ende her, og Gud staae Retten bi!

York.

Jeg har end aldrig seet et Menneſte
 i ſaadan Nød, ſaa bange for at ſlaaes,
 ſom denne Klager, Baabensmedens Svend.

(Hørner kommer ind fra den ene Side med ſine Raboer, der
 drikke ham til, ſaa at han har en Ruſ; han bærer en Stok
 med en Sandpoſe bunden til den ene Ende; foran ham gaaer
 en Trommeſlager; fra den anden Side kommer Peter, med
 en Trommeſlager foran og en lignende Stok, fulgt af Smede-
 ſvende, der drikke ham til.)

Første Nabo.

Der, Nabo Horner, jeg drikker dig til i et Bæger Sæk;
og vær ikke forfnytt, Nabo! det gaaer nok godt.

Anden Nabo.

Dg her er et Bæger Charnico, Nabo.

Tredie Nabo.

Dg her er en Kande godt Dobbeltøl, Nabo; drik og vær
ikke bange for din Svend.

Horner.

Naa saa kom med det; jeg drikker Jer Alle til; jeg
blæser ad Peter.

Første Svend.

Her, Peter, drikker jeg dig til; vær ikke forfnytt.

Anden Svend.

Trist Mod, Peter, og vær ikke bange for din Mester;
du skal slaaes for Svendenes Vre.

Peter.

Tak, Allesammen! drik og bed for mig, det beder jeg
Jer om; for jeg har sagtens faaet min sidste Slurk i denne
Verden. — See, Robin, hvis jeg døer, saa skal du have mit
Skjodskind, og William, du skal have min Hammer og du,
Tom, skal have alle de Penge, jeg har. — O, Herre Gud,
vær mig naadig! jeg beder dig; for jeg er aldrig Mand for
at staae mig mod min Mester; han har saa megen Øvelse i
at sægte.

Salisbury.

Saa, hold nu op at drikke og begynd at slaaes. —
Hvad hedder du, Knøs?

Peter.

Peter, saavist.

Salisbury.

Peter, hvad mere?

Peter.

Knub.

Salisbury.

Knub? naa, saa lad mig see, du knubser din Mester tilgavns.

Horner.

Godtsfolk, jeg er kommen herhen, saa at sige, paa min Svends Tilskyndelse for at bevise, at han er en Kjeltring og jeg en ærlig Mand; og hvad Hertugen af York angaaer, saa vil jeg døe paa, at jeg aldrig har havt Ondt ifinde mod ham eller Kongen eller Dronningen, og derfor, Peter, tag dig iagt, for du faaer en paa Skallen.

York.

Nu rast! den Slyngels Tunge laller alt.

Trompeter, blæs Signal for Kjemperne.

(Trompettsignal; de kjæmpe; Peter slaaer sin Mester til Jorden.)

Horner.

Holdt, Peter, holdt! jeg bekjender, — jeg bekjender, at jeg er skyldig.

(døer.)

York.

Tag hans Vaaben fra ham. — Knøs, tak du Gud og den gode Vin, din Mester havde i Hovedet.

Peter.

O, Herre Gud! har jeg seiret over mine Fjender i dette høie Selfab? O, Peter, du har vundet din retfærdige Sag.

Kong Henrik.

Gaa, bring Forræderen bort fra vort Alsyn; thi ved hans Død blev jo hans Brøde klar, og Gud har i sin Retfærd aabenbaret den stakkels Karls Ukyldighed og Trosteb,

som han saa grumt og syndigt vilde myrde.
Følg med, min Knøs, vi vil belønne dig.

(Alle gaar.)

Fjerde Scene.

London. En Gade.

(Gloster kommer ind med sine Tjenere, alle i Sørgedragt.)

Gloster.

Tidt kommer Skyen just paa Solstinsdagen,
og efter Somren kommer Vintertiden,
den golde, med sin bistre, skarpe Kulde.

Som Aarets Tider stifte Sorg og Glæde. —
Sig, hvad er Klokken nu?

En Tjener.

Ti, Eders Naade.

Gloster.

Ja, Klokken ti, blev det jo sagt mig, skulde
jeg møde her min dømte Hertuginde.

Haardt vil det falde hendes spæde Fod
at træde her paa Gadens skarpe Stene.

Min Leonora, for dit ædle Sind

tungt vil det falde vist, at Pøblen skal

med ondskabssfulde Blik begløe dit Ansigt,

og see med haanlig Latter paa din Skjændsel, —

de, som løb før omkring din stolte Karm,

naar i Triumf du kjørte gjennem Gaden! —

Men tys, der kommer hun! jeg vil berede

mit taareblændte Die til at see

paa hendes Sammer.

(Hertuginde af Gloster kommer ind, klædt i en hvid Poenitentse-
skjorte, med et Papir fæstet paa Ryggen, barfodet og med et
brændende Vortlys i Haanden, fulgt af Herr Johan Stanley,
en Foged og Retsbetjente.)

Tjeneren.

Maa vi tage hende
fra Fogden, Herre?

Gloster.

Nei! rør hende ikke!
det gjælder Eders Liv. Lad hende gaae.

Hertuginde.

Du kommer, Husbond, for at see min Skjændsel?
Nu gjør du ogsaa Bod. See, hvor de stirre;
see, hvor den vilde Skare peger paa dig
og nikker, mens den skotter hen til dig!
o, skjul dig Gloster, for de hadste Blikke,
begræd min Skjændsel indestængt i Løn,
og band der dine Fjender, som er mine.

Gloster.

Hav Taalmod, Leonora, glem din Sorg.

Hertuginde.

O, Gloster, lær mig da mig selv at glemme!
thi, naar jeg mindes, at jeg er din Hustru,
og du en Fyrste, Landets Rigsforstander,
saa tykkes mig, jeg skulde ikke føres
i Skjændselsdragt, med Stammens Skrift paa Ryggen,
og fulgt af Pak, der glædes ved at see
min Graad og høre mine dybe Suk.
Den grumme Sten skjærer min spæde Fod,
og naar jeg ømmer mig, leer Pøbelsoærmene
og byder mig see til, hvordan jeg gaaer.
Al, Humphrey, kan jeg bære denne Skam?
Troer du, at jeg vil see paa Verden meer
og prise dem, der nyde Solens Lys?
Nei, Mørket være skal mit Lys, og Natten
min Dag, og Tanken om min Pragt mit Helved.

Da vil jeg sige: Jeg er Glosters Hustru,
og han er Fyrste, Styrrer af sit Land;
men saa han styred, saadan Fyrste var han,
at han saae til, mens jeg, hans Hertuginde,
blev hjælpeløs ført om til Spot og Skue
for hver en ørkesløs, elendig Ussling.

Men vær du from, og rødmi ei ved min Skam,
og rør dig ikke, før Dødsøxen hænger
over dit Hoved; snart den gjør det vist;
thi Suffolt, — som har Magt til Alt hos hende,
der bærer Magt til dig og til os alle, —
og York og denne falske Præst, den onde
Beaufort har Snarer lagt for dine Vinger;
hvor stærkt du slagter, de besnære dig.
Men vær du tryk, til Foden er i Snaren,
og tænk ei paa at forekomme Fjenden.

Gloster.

Nei, Leonora, ti; du sigter feil.
Før jeg kan dømmes, maa jeg være skyldig;
om mine Fjenders Tal var tyvedobbelt,
og hver af dem med tyvedobbelt Magt, —
de kan dog ikke skade mig det mindste,
saalænge jeg er brødefri og tro.
Du vil, at jeg skal frie dig af din Nød?
derved blev dog din Tort ei slettet ud;
men jeg paadrog mig Skyld for Brud paa Loven.
Din bedste Hjælp er No, min Leonora;
jeg beder dig, tving dog dit Sind til Taalmod;
de korte Dages Skam er snart forvunden.

(En Herold kommer ind.)

Herolden.

Jeg indkalder Eders Naade til hans Høiheids Kongens

Parlament, som skal holdes i Bury, den første i næste Maaned.

Gloster.

Og Ingen har spurgt mig tilraads derom?

Det gaaer helt hemmeligt. — Godt, jeg skal komme.

(Herolden gaaer.)

Farvel, min Leonora! — I, Herr Foged, gjør hendes Bod ei mere stræng, end Loven udfræver.

Fogeden.

Eders Naade, jeg har endt mit Hverv; Herr Johan Stanley er bestemt til at føre hende med til Den Man.

Gloster.

Er I min Hustrus Døgtter, Herr Johan?

Stanley.

Det Erind er mig paalagt, Eders Naade.

Gloster.

Vær hende dog ei mere haard, fordi jeg beder Jer at skaane hende. Lykken kan atter smile, og det kan vel stee, at jeg kan gjøre godt mod Jer, hvad I gjør godt mod hende. — Herr Johan, Farvel!

Hertuginde.

Du gaaer og siger ikke mig Farvel?

Gloster.

Jeg kan jo ikke sige det for Graad!

(Gloster gaaer med sine Tjenere.)

Hertuginde.

Du gaaer? Al Trost ledsage dig! for mig er ingen meer. Min Lyk er Døden, — Døden, hvis blotte Navn var før min Skræk, fordi

jeg ønsked denne Verdens Evighed. —

Jeg beder, Stanley, før mig bort herfra,
hvorhen I vil; jeg trygler ingen Gunst;
før mig derhen, hvor Pligten byder Jer.

Stanley.

Til Den Man, min ædle Frue; der
skal I behandles efter Eders Stilling.

Hertuginde.

Det er ei godt; min Stilling er jo Skjændsel;
og skal jeg da behandles der med Skjændsel?

Stanley.

Som Hertuginde, Hertug Humphreys Hustru;
den Stilling skal I der behandles efter.

Hertuginde.

Foged, lev vel, lev bedre du end jeg,
skjøndt du har ført mig i mit Skjændselsoptog.

Fogeden.

Det var min Pligt; tilgiv mig, Eders Naade.

Hertuginde.

Ja, ja; Farvel; din Pligt har du fuldbyrdet;
kom, Stanley, lad os gaae.

Stanley.

Min ædle Frue,
afslæg den Kjortel; Eders Bod er endt;
tag andre Klæder paa til Eders Reise.

Hertuginde.

Min Skam kan ikke lægges af med Kjortlen;
den hænger fast ved mine bedste Klæder,
og den vil sees, hvormeget jeg mig pynter.
Gaa, vis mig Vej; jeg længes efter Fængslet.

(de gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

Bury = Abbedi.

(Kong Henrik, Dronning Margaretha, Kardinal Beaufort, Suffolk, York, Buckingham og flere Herrer af Parlamentet.)

Kong Henrik.

Det undrer mig, at Hertug Gloster mangler.

Han pleier ei at være sidste Mand,
hvad det saa er, der holder ham tilbage.

Dronning Margaretha.

Kan I da ikke see, vil I ei mærke,
hvor synderligt hans Adfærd er forandret?

med hvilken Høihedspomp han træder op?

hvor trodsig han er bleven paa det sidste,

hvor stolt og bydende, sig selv helt ulig?

Vi veed den Tid, da han var mild og venlig,

og hvis vi gav ham blot et Blik i Afstand,

flux var han paa sit Kne, saa hele Hoffet

beundrede hans Underdanighed.

Men mød ham nu, — ja selv om Morgenens,

den Tid, da Hver en høflig Hilsen bringer, —

han rynker sine Bryn med bistert Blik

og gaaer forbi med stift, ubøiet Kne,

foragtende den Hyloning, som os sthyldes.

Smaaahundes Knurren agter Ingen paa;

men Helte stjaelve, naar en Love brøler;

Humphrey er ingen liden Mand i England.

Betænk dog først, han er Jer nær i Slægt,

og falder I, er han næst til at stige.

Dg derfor synes det mig ikke statsklogt, —
 naar jeg betænker hans Hængjerrighed,
 og, at hans Fordel følger Eders Fald, —
 at han til Eders kongelige Nærhed
 har Afgang og til Eders Høiheds Raad.
 Med Smiger har han vundet Mængdens Hjerter,
 og falder det ham ind at vække Oprør,
 saa frygter jeg, at Alle følge ham.
 I Baarens Tid er Ufrud løst i Roden;
 men hvis det staaes, overgroer det Haven,
 og kvæler Urterne, naar det forsømmes.
 Erbødig Omhu for min Herre gjør,
 at jeg betragter Hertugen som farlig.
 Er det kun indbildt, kald det Kvindeskygt;
 og kan den Frygt af bedre Grunde fjernes,
 saa vil jeg tilstaae, jeg har gjort ham Uret.
 I Herrer Suffolk, Buckingham og York,
 gjendriv min Paastand, om I kan; hvis ikke,
 bekræft da, hvad jeg siger.

Suffolk.

Eders Høiheds

har rigtigt gennemskuet denne Hertug;
 og skulde selv jeg sagt min Mening først,
 jeg troer, jeg havde talt som Eders Raade.
 Saa sandt jeg lever, Hertuginde er
 af ham forført til sine Djævelskunster.
 Dg har han end ei Del i denne Brode,
 han har dog ved sit Pral om Kongebyrd
 og om sin Arveret næst efter Kongen
 og anden Hovmodssnak om Rang og Høihed
 forledt sin daarelistegale Hustru
 til ondskabssfulde Ræntespind mod Kongen.

Det stille Vand har jo den dybe Grund,
 og Svig sig dølger bag hans jevne Væsen.
 Naar Ræven stjæler Lam, saa gjør den ikke.
 Nei, nei, min Konge, Gloster er en Mand,
 hvis dybe Falskhed Ingen har udgrundet.

Kardinalen.

Og har han ei, tvertimod Lovens Ord,
 udtænkt for ringe Brøde grusom Dødsstraf?

York.

Og har han ei, mens han var Rigsforstander,
 i Landet hævet store Summer Penge
 til Lønning for vor Hær, der stod i Frankrig,
 men aldrig sendt dem? Derfor var der altid
 Oprør i Stæderne.

Buckingham.

Det er Smaasynder

imod de skjulte, som vil komme snart
 for Dagen mod den fælste Hertug Humphrey.

Kong Henrik.

J Herrer, hør et Ord eengang for alle:
 den Omhu, som J viser for at rydde
 hver Torn, der kunde saare os, afveien,
 fortjener Tak; men skal jeg tale ærligt:
 vor Frænde Gloster er saa ren og fri
 for Tanken blot om Svig mod os, hans Konge,
 ren som det spæde Lam, den fromme Due.
 Hertugen er retsindig, dydig, mild;
 han drømmer ei om Ondt og om at volde
 mit Fald.

Dronning Margaretha.

O farefulde, blinde Tillid!

En Due han? saa har han laant dens Fjer;

thi som den gramme Ravn saa er hans Hu.
 Er han et Lam? saa har han laant dets Skind;
 thi glubende som Ulvens er hans Drift.
 Den stjæler let en Dragt, som svige vil.
 Vogt Jer, min Konge; skal vi Alle reddes,
 saa maa den svigefulde Mand afveien.

(Somerſet kommer.)

Somerſet.

Hil Eders Naade!

Kong Henrik.

Somerſet! Velkommen!

Hvad Nyt fra Frankrig?

Somerſet.

Alt det er forbi
 med Eders Magt derovre. Alt er tabt.

Kong Henrik.

Ondt Budſkab, Somerſet. Men ſkee Guds Villie!

York (affides.)

Ondt Bud for mig. Jeg haabede paa Frankrig
 ſaa ſikkert ſom paa Englands rige Jord.

Saa visned mine Blomſter da i Knoppen,
 og Orme gnave mine Blade af;
 men jeg ſkal bøde ſnart derpaa; hvis ikke,
 min Ret jeg ſælger for en Helte-Grav.

(Gloſter kommer ind.)

Gloſter.

Held være Jer og Lykke, Herre Konge!
 tilgiv mig, Herre, at jeg kom ſaa ſent.

Suffolk.

Fortidlig Gloſter, kommer du, med mindre
 du var din Konge mere tro end nu.

Jeg fængſler dig for Høiforræderi.

Gloster.

Godt, Suffolk, du skal ikke see mig rødme
ved denne Fængsling eller stifte Mine.
Et skyldfrit Hjerter strækkes ikke let.
Den klare Bæk er ei saa fri for Dynd,
som jeg er fri for Svig imod min Konge.
Hvem kan bestylde mig? hvad er min Brøde?

York.

Man troer, I har, af Frankrig underkjøbt,
som Rigsforstander standset Hærens Lønning,
og derved har hans Høihed mistet Frankrig.

Gloster.

Man troer det kun? og hvem er det, som troer det?
Aldrig besveg jeg Hæren for dens Sold,
og aldrig modtog jeg en Hvid for Frankrig.
Gud hjælpe mig, saasandt som jeg har vaaget
og grundet Nat for Nat paa Englands Læb!
gid hver en Stilling, jeg har rovet Kongen,
hver Penning, jeg har vendt til eget Gavn
maa lægges frem mod mig paa Dommens Dag!
Nei mangt et Pund har jeg af egne Midler,
for ei at lægge Skat paa Folkets Armod,
betalt til Garnisonerne i Forstæd,
og aldrig krævet Bederlag derfor.

Kardinalen.

Det klæder Eders Naade godt at prale.

Gloster.

Gud hjælpe mig, jeg siger kun, hvad sandt er!

York.

Mens I var Rigsforstander, har I udtænkt
uhørte, grumme Straffe for de Dømte,
saa England kom for Grusomhed i Banry.

Gloster.

Nu, Hvermand veed, mens jeg var Rigsforstander,
 var just Medlidenhed min største Feil;
 tidt blev jeg blød ved en Forbryders Taarer,
 og ydmyg Bøn løstjødte ham fra Straf,
 og var det ei en blodig Morder eller
 en Ransmand, som bestjal den stakkels Vandrer,
 saa lod jeg aldrig Lovens Strængighed raade;
 men blodigt Mord, det straffed jeg med Marter
 fremfor et Tyveri og anden Brøde.

Suffolk.

Sligt er kun Smaating, let at svare paa;
 men større Brøde er I sigtet for,
 som I skal ikke let Jer rede fra.
 Jeg sængsler Jer nu i hans Høiheds Navn
 og giver Jer i Kardinalens Haand,
 at vogte Jer, til Eders Sag kan prøves.

Kong Henrik.

Det er mit sikke Haab, Hertug af Gloster,
 at I kan rense Jer for al Bestyldning;
 mit Hjerte siger, I er uden Skyld.

Gloster.

Al, ædle Konge, det er onde Lider;
 thi Dyden kvæles af Uergjerrighed,
 og Kjærligheden jages bort af Had;
 det onde Rænkespil har Overhaand,
 og Retfærd er forvist fra Eders Land.

Jeg veed, de lægge Raad imod mit Liv;
 og hvis min Død var dette Riges Lykke,
 og kunde sætte Maal for deres Voldsfærd,
 saa gav jeg villigt Livet hen; men dette
 er kun Prolog til Stykket. Tusinder,

som end ei ane Faren, vil opoffres,
 før deres Sørgespil har faaet Ende.
 Fra Beauforts Blii gaaer Dndstabs røde Gnister;
 paa Suffolks Bryn staaer Hadets Uveirssky;
 med hvassen Tunge letter Buckingham
 den Vægt af Had, der ligger paa hans Hjerte,
 og York, der trodsigt griber efter Maanen,
 hvis frække Hovmods Arm jeg holdt tilbage,
 han sigter paa mit Liv med falsk Vestsyloning. —
 Og I, min Dronning, har, med dem i Pagt,
 lagt uden Grund Unaade paa mit Hoved
 og efter bedste Eone stræbt at gjøre
 min naadefulde Herre til min Fiende. —
 I har jo stukket Hovederne sammen;
 jeg kjender Eders Sammenkomster nok,
 blot for at tage mit uskyldige Liv.
 Paa falske Vidner vil det ikke fattes
 og Løgnepaafund til at fælde mig.
 Det gamle Ordsprog skal vel blive sandet:
 „Den finder sagtens Kjæp, som Hund vil slaae.“

Kardinalen.

Utaalelig, min Konge, er hans Skjælden.
 Skal de, der vil beskytte Kongens Liv
 mod Snigmords Kniv og Oprørs Raseri,
 saaledes skjældes, fræktes og forhaanes,
 imens den Skyldige kan tale frit,
 saa kjøles deres Midkjærhed for Jer.

Suffolk.

Og har han ei vor høie Dronning skjændet
 med Ukvemsord, skjændt snedigt sat paa Skruer,
 som om hun havde hvervet Vidner til
 at sværge Mened for at styrte ham?

Dronning Margaretha.

Den Tabende kan jeg vel lade skjælde.

Gloster.

Meer ærligt sagt end ment; vel taber jeg, —

Skam faae de Bindende, der spilled falsk! —

Hvo saadan taber, maa vel tale frit.

Buckingham.

Han fløver Ord og spilder os kun Tiden; —

Herr Kardinal, I har ham i Bevogtning.

Kardinalen. (til Rogle af Følget.)

Gaa, før Hertugen bort og vogt ham vel.

Gloster.

Saa kaster da Kong Henrik bort sin Krykke,

før end hans Ben formaaer at bære ham;

saaledes jages Hyrden fra din Side,

og Ulve slaaes om, hvem dig først skal bide.

Al, give Gud, min Frygt var indbildt blot!

Du gode Konge, dig gaaer det ei godt.

(gaaer med Rogle af Følget.)

Kong Henrik.

Gjør nu og lad, hvad Eders Visdom tykkes,

I Herrer, som om vi var selv tilstede.

Dronning Margaretha.

Forlader Eders Højhed Parlamentet?

Kong Henrik.

Ja, Margaretha, Sorgen oversvømmer

min Sjæl; dens Flod gaaer op i mine Dine;

mit Legem er af Sammer trindt omgjordet;

thi hvad er værre vel end Hjertets Ufred? —

Farbroder Humphrey! i dit Ansyn seer jeg

et Landkort over Ver, Sandhed, Trostab; —

og dog den Stund vil komme, gode Humphrey,

da jeg mistroer dig, frygter Svig af dig.
 Seer onde Stjerner nu med Avind paa dig,
 at disse Rige's Stormænd og min Dronning
 nu lægge Snarer for dit skyldfri Liv?
 Du har dog aldrig gjort dem Uret; Ingen
 har du gjort Uret; — men som Slagteren
 slæber den stakkels Kalb til Slagterhuset
 og binder den og slaaer den, naar den spræller,
 saa slæbte de ham ubarmhertigt bort.
 Og som dens Moder løber om og brøler
 og seer hen ad den Wei, de gif med Ungen,
 og kan kun jamre for sin stakkels Spæde,
 saaledes klager jeg for Glosters Fald
 med magtløs Graad og stirrer efter ham
 med taareblændet Blik og kan ei hjælpe,
 fordi hans svorne Fjender er saa stærke.
 Nu vil jeg græde for hans Fald og sige,
 hvergang et Suk fra Brystet finder Wei:
 „Hvem var Forræder? Gloster er det ei!“

(gaaer.)

Dronning Margaretha.

I Herrer, Solens hede Straale smelter
 den kolde Snee. Kong Henrik er som Snee,
 hvor noget Stort det gjælder, — altfor fuld
 af daarlig Medynk. Glosters Hylleri
 bedaarer ham, som Krokodillens Graad
 besnærer en barmhertig Vandringsmand, —
 som Snogen i sin broget blanke Ham
 snoer sig imellem Blomsterne og stikker
 et Barn, der staaer beundrende dens Skjønhed.
 Tro mig, var Ingen mere klog end jeg, —
 og dog i denne Sag troer jeg mig klog, —

snart var da Gloster sluppen ud af Verden,
og vi var slupne fra vor Frygt for ham.

Kardinalen.

At han maa døe, er Statsklogets rette Bud;
dog savnes end et Paaskud til hans Død;
bedst var at faae ham dømt ved Lov og Ret.

Suffolk.

Det var, i mine Tanker, ikke statsklogt;
thi Kongen vil jo stræbe for hans Redning,
og Folket gjøre Opstand for hans Redning;
og hidtil har vi, paa Mistanke nær,
kun svage Grunde til at faae ham dødsdømt.

York.

Altsaa, hans Død den ønsker I dog ei?

Suffolk.

Det ønsker ingen Mand saa stærkt som jeg.

York.

York har dog større Grund til dette Ønske. —

Men nu, Herr Kardinal og Hertug Suffolk,
tal ligesfrem, sig Eders Hjertens Mening:

Er ikke det, at sætte sulten Ørn
til Vagt for Kyllinger mod gridste Glente,
det samme som at sætte Hertug Humphrey
til Kongens Rigsforstander?

Dronning Margaretha.

Ja, saa var

den stakkels Kylling sikker nok paa Døden.

Suffolk.

Sandt nok, min Dronning; var det ikke Vanvid

at lade Ræven være Lammets Vogter?

Ja, om end dens Brøde, naar den sigtedes

for svigfuldt Mord, vel kunde tages let,

fordi den ikke fik fuldbragt sin Hensigt.
 Nei, den skal døe, fordi den er en Ræv
 og af Naturen Lammets Fjende, for
 dens Gab er plettet af det røde Blod;
 saaledes er og Humphrey Kongens Fjende;
 hvordan han døer, det skal ei snildt udgrubles, —
 med Snarer, Fælder eller anden List, —
 naar kun han døer! thi det er lovlig Svig
 at svige den, som først har øvet Svig.

Dronning Margarethæ.

Hugprude Suffolk, det er mandigt talt.

Suffolk.

Det er først mandigt, hvis det bliver gjort;
 stort Ord er ofte sagt, men sjelden ment;
 men for at vise, at det er mit Alvor, —
 jeg troer, at det er en prisværdig Gjerning,
 at væрге Kongen mod hans Avindsmand, —
 tal blot, og jeg vil være Glosters Præst.

Kardinalen.

Men, Hertug Suffolk, jeg vil see ham død,
 for I kan naae at blive præsteviet.
 Samtykker I og giver Eders Minde,
 saa skal jeg sørge for en Bøddel til ham
 af Omhu for min Herres Sikkerhed.

Suffolk.

Her er min Haand. Jeg siger, det er velgjort.

Dronning Margarethæ.

Det samme siger Jeg.

York.

Og jeg. Og naar

vi Tre har sagt det, gjør det ikke stort
 til Sagen, hvem der knurrer imod Dommen.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Jeg kom ihast fra Irland, høie Herrer,
med Bud, at Oprørsmændene har reist sig
og hugget vore Tropper ned. I Herrer,
send Hjælp og stands itide Raseriet,
før Saaret bliver helt ulægeligt;
mens det er friskt, er der godt Haab om Hjælp.

Kardinalen.

Den Revne gjælder det at stoppe snart;
hvad er Jert Raad i denne store Sag?

York.

Gjør Somersæt til Irlands Styresmand;
saa lykkelig en Styrrer bør man bruge;
hans Held i Frankrig var jo velbekjendt.

Somersæt.

Hvis York med samt sin vidtudspondne Statsklogt
i mit Sted havde staaet der for Styret,
han var vist neppe bleven der saa længe.

York.

Nei ikke for at miste Alt, som I.

Før havde jeg sat Livet til itide,
end bragt saa stor en Byrde hjem af Skam
ved at forblive der, til Alt var tabt.

Vis mig paa Eders Hud een Skramme skrevet;
Seir vindes ei med Skindet helt urevet.

Dronning Margaretha.

Nei, denne Gnist kan volde farlig Brand,
hvis Blæst og Ved der kommer til dens Næring.

Ti, gode York, — tys, bedste Somersæt! —

Det kunde hænde, York, I havde havt
i Frankrig mindre Held end han.

York.

Hvad? mindre
end Intet? Ha, saa Skjændsel over Alle! —

Somerset.

Og over Jer især, som ønsker Skjændsel.

Kardinalen.

Prøv I nu Eders Lykke, Hertug York;
i Baaben staae nu Irlands vilde Bander
og ælte Jer med Blod af Engellsmænd,
vil I nu føre Toget an mod Irland,
en Hob udsøgte Mænd, fra hvert et Grevskab,
og friste Eders Lykke mod de Irste?

York.

Det vil jeg, hvis det saa behager Kongen.

Suffolk.

Den Fuldmagt, som vi har, er hans Samtykke;
hvad vi beslutte, det bifalder han;
og derfor, York, paatag Jer denne Sag.

York.

Jeg er tilfreds; staf mig kun Folk, I Herrer;
imidlertid jeg ordner mine Sager.

Suffolk.

Det Hverv skal jeg besørge, Hertug York. —
Men nu tilbage til den falske Humphrey.

Kardinalen.

Nu nok om ham. Ham skal jeg sørge for,
saa vi saaer aldrig meer Fortræd af ham.
Nu lad os stilles; det er sent paa Dagen. —
Suffolk, vi To maa tale meer om Sagen.

York.

Jeg venter altsaa inden fjorten Dage

i Bristol mine Tropper, Hertug Suffolk;
thi derfra vil jeg føre dem til Irland.

Suffolk.

Derfor staaer jeg Her inde, Hertug York.

(Alle gaae undtagen York.)

York.

Nu Staal i Sindet, York, nu eller aldrig!
stift Raadvildheden om med fast Beslutning;
bliv, hvad du haaber, eller skjænk til Døden
det, som du er; det er ei værd at eie.

Den blege Frygt boe hos lavtsødte Mænd;
den tør ei huses i et Kongehjerte.

Paa Tanke følger Tanke mere hurtigt
end Foraarshyger, og hver Tanke tænker
paa Høihed kun. Min Hjerne, mere stræbsom
end Edderkoppen i sin Travlhed, væver
med mæisom Flid et Net til mine Fjender.

Godt, ædle Herrer! det var statsklogt gjort,
at sende mig afsted med vældig Hærmagt!

Ophvarmer I kun ei den matte Snog,
som, naar den lives op ved Ederes Bryst,
vil stifte Her i Hjertet! Det var Mænd,
jeg manglede; dem vil I give mig; —

jeg takker Her; men I kan stole paa,
I lægger hvasen Sværd i Galmands Haand.

Mens jeg i Irland har en mægtig Hær,
opvækker jeg i England en Orkan,
der skal titusind Sjæle blæse bort

til Himlen eller Helved. Uden Ophør
skal dette frygtelige Stormveir rase,
indtil den gylde Ring omkring mit Hoved
som Solen stolt i klare Straalers Glands

stiller de galne Hvirvelvindes Oprør. —
Og for at gaae tilhaande ved min Plan
har jeg forloffet en stivsinnet Karl,
en Mand fra Kent, Jack Cade fra Ashbury,
til under Navn af Johan Mortimer
at gjøre Oprør, som han vel formaaer.
I Irland har jeg seet den djerpe Cade
imod en Flok af Irer stride haardt,
indtil hans Laar, tæt spækkede med Pile,
var som et Bindsvin, naar det reiser Børster,
og da tilsidst han blev befriet, saae jeg,
han sprang i Beiret som en morist Dandsjer
og rysted sine blodbestænkte Pile
som Moren sine Bjælder. Tidt har han
forklædt sig som en lodden, snebig Irer
og havt sin Gang blandt Fjenderne, hvorfra
han uopdaget kom igjen til mig
og bragte Bud om deres Nævestreger.
Den Djævel gjør jeg nu til min Haandlanger;
fordi han ligner Johan Mortimer,
som nu er død, i Afsyn, Gang og Stemme;
saaledes vil jeg prøve Folkets Sind,
om det er stemt for York og for mit Krav.
Sæt, han blev greben, spændt paa Pinebænken —
jeg veed, at ingen Pinsel faaer ham til
at sige, jeg har loffet ham til Oprør. —
Sæt, at det lykkes ham, — det er helt troligt, —
saa kommer jeg fra Irland med min Hær
og høster Sæden, som den Skurk har saaet;
naar Humphrey først er død, — hans Tid er omme, —
og Henrik borte, saa skal min Tid komme.

(gaaer.)

Anden Scene.

Bury. Et Bærelse i Slottet.

(To Mordere komme hurtigt ind.)

Første Morder.

Løb strax til Hertug Suffolk og fortæl,
at Gloster er besørget, som han bød.

Anden Morder.

Gid det var ugjort! — O, hvad har vi gjort!
hvem saae vel nogen Mand saa from, bødserdig?

Første Morder.

Der kommer Hertugen.

Suffolk.

Naa, Karle, har I
besørget denne Sag?

Første Morder.

Ja, ædle Herre;

nu er han død.

Suffolk.

Det var et herligt Ord.

Gaa hjem til mig; jeg vil belønne Jer
for denne raske Daad. Nu kommer Kongen
og hele Hoffet. Har I redt hans Seng
og bragt Alting ilave, som jeg bød?

Første Morder.

Det har vi, ædle Herre.

Suffolk.

Gaa da; skynd Jer!

(Morderne gaae.)

(Kong Henrik kommer ind med Dronning Margaretha, Kardinal
Beaufort, Somerset o. fl.)

Kong Henrik.

Gaa, kald vor Frænde Gloster til os flug;

fig ham, vi vil idag forhøre ham,
om han er skyldig, som det er os sagt.

Suffolk.

Jeg gaaer og henter ham, min høie Konge.

(gaaer.)

Kong Henrik.

Tag Plads, I Herrer; — og jeg beder Jer,
vis ikke større Strænghed mod vor Frænde,
end det ved godt, troværdigt Vidnesbyrd
bevises, at han skyldig er i Svig.

Dronning Margaretha.

Gud lade aldrig Alvind faae den Magt,
at uforskyldt en Edling skulde dømmes.
Gud give, han maa kunne rense sig!

Kong Henrik.

Tak, Margaretha; det gjør godt at høre.

(Suffolk kommer tilbage.)

Hvad nu? hvorfor saa bleg? hvi skjælver du?
hvor er vor Frænde? hvad er hædet, Suffolk?

Suffolk.

Død i sin Seng, min Konge! Hertug Gloster
er død.

Dronning Margaretha.

Ha, Gud forbyde det!

Kardinalen.

Det er

Guds uransagelige Dom. — Jeg drømte
inat, at Hertugen var stum og kunde
ei mæle noget Ord.

(Kongen falder i Asmagt.)

Dronning Margaretha.

Hvad fattes Kongen?

Hjælp, hjælp, I ædle Herrer! Kongen døer!

Somerſet.

Rom, løſt ham op, knib ham i Næſen!

Dronning Margaretha.

Stynd Jer!

løb! Hjelpe! — O, Henrik, ſlaa dit Die op!

Somerſet.

Han kommer ſig; vær rolig, Eders Høiſhed!

Rong Henrik.

O, Himlens Gud!

Dronning Margaretha.

Hvor gaaer det, beſte Huſbond!

Suffolk.

Trøſt Jer, min Konge; trøſt Jer, ædle Henrik!

Rong Henrik.

Hvorledes? trøſter Hertug Suffolk mig?

ſang han ei nyſ for mig en Uglesang,

hvis Rædselſtoner ſtandsede min Livskraft?

og troer han nu, en Gjerdesmuttes Rvidren

og Trøſteraabet fra dens tomme Bryſt

kan jage bort den Lyd, jeg førſt ſornam?

Dølg ei din Gift i ſukkerſøde Ord.

Rør ikke ved mig; bort med dine Hænder!

jeg ræddes for dem ſom for Dglebid.

Ulykkesbud! gaa bort fra mine Dine!

paa dine Dieſtene ſidder Mordet

i rædſom Vælde og forfærder Verden.

See ikke paa mig! dine Blikke ſaare; —

nei, gaa ei bort! kom Baſiliſt og dræb

med Blikket den uſtyldege Beſtuer;

nu er min Lyſt i Dødens Skygge; Livet

er dobbelt Død kun, ſiden Gloſters Død.

Dronning Margaretha.

Hvorfor er I ſaa bitter imod Suffolk?

fjendt Hertug Gloster var hans Avindsmand,
 begræder han dog kristeligt hans Død.
 Og jeg, — hvor fjendst han var mig, — kunde han
 med klare Taarer, Hjertets bittre Jammer,
 blodsvangre Sukke vækkes fra de Døde, —
 jeg græd mig blind, jeg sukede mig syg,
 blev bleg som Lillien, mens i Suk jeg spildte
 mit Blod, om blot jeg kunde vække ham.
 Hvorledes vil vel Verden dømme mig?
 thi Hvermand veed, vort Venskab var kun fjøligt;
 maaskee man troer, at jeg har voldt hans Død.
 Saa vil mit Navn af onde Tunger saares,
 og Tyrstehoffer fyldes med min Skjændsel.
 Det vandt jeg ved hans Død. O, Bee mig Arme;
 at jeg er Dronning og med Skjændsel kronet!

Kong Henrik.

Bee mig for Gloster; den Ulykkelige!

Dronning Margaretha.

Bee mig, langt meer ulykkelig end han!
 Hvad? vender du dig bort, og seer mod Jorden?
 Spedalskhed har jeg ikke; see dog paa mig! —
 Hvad? er du bleven døv, som Dglen? — bliv
 da ogsaa giftig; dræb din stakkels Dronning!
 Er al din Glæde gjemt i Glosters Grav?
 Saa har Du aldrig elsket Margaretha.
 Reis du ham Billedstøtter, tilbed dem,
 og gjør mit Billed til et Althusstilt.
 Var det da derfor, jeg var stedt i Havsnød
 og blev af Modvind tvende Gange dreven
 fra Englands Kyst tilbage til min Hjemstavn?
 Betød det ei, at Stormen vilde sige
 med venligt Varsel: „Søg ei Dglereden;

sæt ei din Fod paa denne grumme Strand!" —

Hvad gjorde jeg da? jeg forbandet Stormen,

den venlige, og ham, der slap den løs

af Kobberhulen, og jeg bød den blæse

mod Englands kjære Kyster eller sætte

vor Stavn ind mod det frygtelige Skjær.

Men Morder vilde Neolus ei være;

den grumme Gjerning overlod han dig.

Og Havet med sin skjønne Bølgehvalving,

det vilde ikke drukne mig; det vidste,

din grumme Kulde vilde drukne mig

paa Land, i Taarer salttere end Havet;

de skarpe Skjær, de sænkede sig i Sandet

dybt ned og vilde ikke knuse mig

mod deres haarde Sider; thi de vidste,

at dit Stenhjerte, mere haardt end de,

Margretha vilde knuse i dit Slot.

Saa langt jeg kunde vine dine Klinter,

mens Stormen drev fra Kysten os tilbage,

blev jeg i Stormen staaende paa Dækket,

og da nu Slud og Taage vilde røre

mit gridste Die Synet af dit Land,

da tog jeg fra min Hals et kostbart Smykke, —

et Hjerte var det, fattet i Demanter, —

og kasted det mod Landet. — Havet tog det; —

jeg ønsked, du mit Hjerte vilde tage. —

Da svandt det skjønne England mig af Syne,

og jeg bød mine Dine gaae med Hjertet,

og kaldte dem uklare, matte Glar,

fordi de slap den kjære Kyst af Sigte.

Hvor ofte lokked jeg ei Suffolks Lunge, —

der var et Redskab for din Troløshed, —

til at forhege mig, saaledes som
 Ascanius, da han bedaaed Dido
 ved at fortælle Faderens Bedrifter
 ved Trojas Brand. Er ikke jeg forheget
 som hun? og er du ikke falsk som han?
 Vee mig, jeg kan ei meer! De, Margaretha!
 thi Henrik græder, for du er ilibe.

(Bulder udenfor. Salisbury og Warwick komme ind. En Folkeskare trænger mod Døren.

Warwick.

Min kongelige Herre, Rygtet siger,
 den gode Hertug Humphrey lumst er myrdet
 ved Kardinal Beauforts og Suffolks Rænker;
 Almuen trænges, som en tirret Bispærm,
 der har sin Viser mistet, hid og did
 og bryder sig kun lidt om, hvem den stikker
 til Hævn for ham. Jeg har beroliget
 den harmoptændte Sværm, indtil de høre,
 hvordan det hænger sammen med hans Død.

Kong Henrik.

At han er død, er altfor sandt, min Warwick;
 hvorledes, det veed Gud og ikke Henrik.
 Gaa selv ind i hans Kammer, see hans Lig
 og søg Forklaring om hans bratte Død.

Warwick.

Det vil jeg gjøre, Herre. — Salisbury,
 bliv hos den vilde Mængde, til jeg kommer.

(Warwick gaaer ind i et indre Værelse, og Salisbury trækker sig tilbage.)

Kong Henrik.

O, du, som dommer Alt, tving du min Tanke,
 min Tanke, som vil faae mig til at troe,

at voldsom Haand er lagt paa Glosters Liv!

Er min Mistanke falst, tilgiv mig, Gud;

thi dig alene hører Dommen til.

Hvor gjerne varmed jeg hans blege Læber

med tyve tusind Kys og gjød et Hav

af salte Taarer paa hans Ansigt ned,

og talte til hans stumme, døde Lig

om al min Kjærlighed, og sølte paa

hans følesløse Haand med mine Fingre;

men saadan Sørgesfærd er tom og daarlig;

at see hans døde Billede af Muld,

det var jo kun at gjøre Sorgen større.

(Fløiddørene til et indre Kammer lukkes op, og man seer Gloster
død i sin Seng. Warwick og Flere staae omkring Liget.)

Warwick.

Kom, høie Konge, see paa dette Lig.

Kong Henrik.

Det er at see, hvor dybt min Grav er gravet;

thi al min Trøst paa Jord er flygtet med

hans Sjæl, og naar jeg seer paa ham, seer jeg

mit Liv i Døden kun.

Warwick.

Saavist min Sjæl

attraaer at leve med den Høiheds Konge,

der paatog sig vor Skikkelse og blev

vor Frelser fra hans Faders Bredeødom,

saavist troer jeg, at voldsom Haand er lagt

paa denne vidtberømte Hertugs Liv.

Suffolk.

En rædsom Ed, høitideligen svoret!

Hvad har Jarl Warwick til Bevis derfor?

Warwick.

See, hvor hans Blod er samlet i hans Ansigt!
 tidt har jeg seet et nys affjælet Sig;
 men det var afsegraat, blegt, magert, blodløst;
 alt Blodet havde trængt sig ned til Hjertet;
 thi, naar det holder Strid med Døden, kalder
 det Blodet sammen for at modstaae Fjenden;
 det kjøles da med Hjertet, og det kommer
 ei meer til Rinden med sin stjerne Rødme.
 Men see: sort er hans Ansigt, fyldt af Blod;
 hans Dine springe frem meer end ilive,
 og stirre ræddeligt som paa en Kvast.
 Hans Haar staaer vildt, hans Næsebor udspændte
 som En, der stred og brødes for sit Liv
 og blev med Magt betvungen. See paa Lagnet;
 see, Haaret klæber fast; hans smukke Skjæg
 er fultret og forpjusket, som naar Stormen
 om Sommeren slaaer Kornet ned. Det er
 umuligt andet: han er myrdet her.

Suffolk.

Hvem skulde myrde Hertugen, Jarl Warwick?
 han var i min og Beauforts Varetægt;
 jeg haaber, vi er ikke Mordere.

Warwick.

Men begge var I Humphreys svorne Fjender,
 og I bevogtede den gode Hertug.
 I vilde neppe vise Venstreb mod ham,
 og det er godt at see, han fandt en Fjende.

Dronning Margaretha.

Saa troer I sagtens, disse ædle Herrer
 er Skyld i Hertug Humphreys bratte Død?

Warwick.

Hvem finder Kvien død, frist i sit Blod,
og tætt derhos en Slagter med sin Dye
og troer ei, det var ham, der slagted den?
Hvem fandt i Høgens Rede Agerhønen
og saae ei strax, hvorledes Fuglen omkom,
om Høgen end fløi uden Blod paa Næbet?
saa gaaer det og med dette Sørgeespil.

Dronning Margaretha.

Er Suffolk Slagteren? hvor er hans Kniv?
skal Beaufort kaldes Høg? hvor er hans Klo?

Suffolk.

Kniv har jeg ikke til at myrde Folt
isørne; men jeg har et Hævnens Sværd,
af Hvile rustent; det skal stures rent
i Hjertet paa den ondskabsfulde Riding,
der pletter mig med Blodets røde Mærke.
Sig, stolte Jarl af Warwick, om du tør,
at jeg er Skyld i Hertug Humphreys Død!

(Kardinalen, Somersæt og Gl. gaac.)

Warwick.

Hvad tør ei Warwick, naar den falske Suffolk
udæfter ham?

Dronning Margaretha.

Han tør ei lægge Baand paa

sit smædesyge Sind, ei heller tvinge
sit dadlelystne Overmod, om Suffolk
end tyvetusind Gange æstet ham.

Warwick.

Min Frue, ti! — jeg siger det ærbødigt; —
hvert Ord, I taler til hans Forsvar, bliver
en Plet paa Eders kongelige Bre.

Suffolk.

Du plumpe Ridder uden Sæd og Skik!
 hvis nogen Hustru søg saa frækt sin Herre,
 saa tog din Moder i sin ublu Seng
 en grov, uhøvisst Træl og pøded paa
 den ædle Stamme en Skovæblekvist;
 det er din Byrd, ei Nevils ædle Blod.

Warwick.

Hvis ei din Blodsthyld nu beffjærmed dig, —
 thi jeg berøved Bødlen jo sin Løn
 og friede dig fra tusindsfoldig Skam, —
 og tæmmed ikke Kongens Høihed mig,
 saa skulde flux du faldste, feige Morder
 paa Knæ mig gjøre Afvigst for Dit Ord
 og sige, at det var din egen Moder,
 du mente, og du selv var født i Skjændsel,
 og efter dette feige Knæfald skulde
 du faae din Løn og sendes ned til Helved,
 du Sturk, der suger Blod af Mænd isøvne!

Suffolk.

Dig skal jeg tappe Blodet af lysvaagen,
 hvis du tør gaae med mig fra dette Steb.

Warwick.

Rom flux! hvis ikke, slæber jeg dig bort.
 Vel er du det ei værd; men jeg vil kjæmpe
 med dig til Bod for Hertug Humphreys Aand.

(Suffolk og Warwick gaac.)

Kong Henrik.

Det bedste Pandsjer er et pletfrit Hjerte;
 trefold er rustet, hvo for Retten strider;
 men nogen, om end helt af Staal omgjærdet,
 den, hvis Samvittighed af Uret nages.

Dronning Margaretha.

Hør, hvilken Støi!

(Suffolk og Warwick komme tilbage med dragne Sværd.)

Kong Henrik.

Hvorledes, ædle Herrer!

J komme her med brede Klinger dragne

for vore Dine! tør J bove det? —

Hvad er dog dette for en Støi og Bulder?

Suffolk.

Den falske Warwick overfalder mig

med Burys Borgerstab min høie Konge.

(Arm af Folkeskaren udenfor. Salisbury kommer ind.)

Salisbury.

(til Mængden udenfor.)

Holdt! jeg skal melde Kongen Eders Onske. —

(til Kongen.)

Min Konge, Folket sender Jer ved mig

det Bud, at hvis ei Suffolk lider Døden,

eller forvises fra det skønne England,

vil de med Bold ham rive ud af Slottet

og dræbe ham med langsom Marterdød.

De siger, at den gode Hertug Humphrey

er dræbt af ham; de siger, at de frygter,

at han vil volde Eders Høiheds Død,

og kun af Kjærligheds og Trostabs Drift, —

men ei af oprørst og uldydig Hu,

og Lyst til Trods mod Eders høie Villie, —

forlange de saa heftig hans Forvisning.

De siger, Midtjærhed for Kongen byder,

at dersom Eders Høihed vilde sove

og bød, at Ingen maatte vække Jer

ved Straf af Eders Ugunst eller Døden,

saa var det, uanseet det strænge Bud, —
 hvis man en Hugorm saae med klostet Tunge
 sig liste sagtelig mod Eders Høihed, —
 nødvendigt, at man vakte Jer, at ikke
 Giftnogen skulde gjøre denne Slummer,
 hvis I fik No, til Evighedens Sørn.
 Og derfor vil de nu, trods Eders Forbud,
 om I vil eller ikke, vogte Jer
 mod saadant Giftekryb som den falske Suffolk,
 hvis giftige, dødsvangre Bid saa skjændigt
 har røvet Eders kjære Frænde Livet,
 der tyve Gange meer var værd end han.

Mængden. (udenfor.)

Jarl Salisbury! bring os Svar fra Kongen!

Suffolk.

Det ligner vel den plumpe, grove Pøbel,
 at sende til sin Konge sligt et Budskab;
 men I, Herr Jarl, gaaer gjerne deres Vrind
 for Eders fine Talekunst at vise;
 dog vandt ei Salisbury anden Vre,
 end at han gif som Hæderssendebud
 til Kongen fra en Kjæbelsliggerhob.

Mængden. (udenfor.)

Et Svar fra Kongen! ellers storme vi.

Kong Henrik.

Gaa Salisbury, sig dem i mit Navn,
 jeg talter dem for deres Nidkjærhed,
 og om jeg end ei var af dem opfordret,
 var det min Agt at gjøre det, de onste;
 thi sandelig, jeg aner hver en Stund,
 at Suffolk truer med Fordærv mit Rige.
 Derfor, jeg sværger ved den Konges Høihed,

for hvem jeg kun er en uværdig Tjener :
hans Ande skal ei her forpæste Lusten
tre Dage længer, under Dødsstraf.

(Salisbury gaaer.)

Dronning Margaretha.

Henrik,

o, lad mig bede for den gode Suffolk!

Kong Henrik.

„Den gode Suffolk!“ — du er ikke god.

Ti, siger jeg; thi taler du hans Sag,

forøger du kun stærkere min Brede.

Hvis blot jeg havde sagt det, holdt jeg Ord;

men hvad jeg svor, er uigjenkaldeligt. —

(til Suffolk.)

Hvis du om trende Dage findes her,

paa nogen Plet, som jeg er Herster over,

faa skal Alverden ei dit Liv gjenløse. —

Kom Warwick, brave Warwick, gaa med mig;

thi jeg har store Ting at sige dig.

(Kong Henrik, Warwick og Følget gaae.)

Dronning Margaretha.

Gid Sorg og al Ulykke følge Jer!

gid Hjertets Ufred og den bitter Rummer

maa tjene Jer til Omgang og til Selskab!

To er I; Djævelen være Trediemand,

og trefold Hævn ledsage Eders Fjed!

Suffolk.

Hold op, min ædle Dronning, at forbande;

lad Suffolk sige dig et tungt Levvel.

Dronning Margaretha.

Hy, Kryster, Kvinde, hjertebløde Stakkel!

har du ei Sjælskraft nok til at forbande
din Fjende?

Suffolk.

Gid alt Ondt maa times dem!

men hvorfor skulde jeg forbande dem?
ja, hvis Forbandelser var dræbende
som Striget af Alrunen, skulde jeg
vel finde Ord saa kraftige, saa bittre,
saa hvassse, hadefulde, gruelige,
udstødte gjennem sammenbidte Tænder,
med Præget af saa dødeligt et Had
som gusten Avind i sin kvalme Hule.
Min Tunge skulde snuble i sin Iver,
mit Die gnistre som af Staal paa Sten,
mit Haar som paa den Gale stritte vildt,
Forbandelse staae malet i hvert Lem.
Ja, mit bespændte Hjerter maatte briste,
hvis ikke nu jeg kunde bande dem.
Gist være deres Drik! den bittre Galde
være det bedste Lækkeri de nyde!
Cyressen være deres bedste Skygge!
og Basilister deres Dines Lyst!
det blødeste, de føle, svide skarpt
som Dglebid! al den Musik, de høre,
som Slangers Hvæsen være rædselsfuld,
med Ugleres hæse Varselsfrig til Chor! —
Gid alle Rædsler i det sorte Helved —

Dronning Margaretha.

Nok, Suffolk, nok! du martrer kun dig selv;
som Sol paa Speilet, som den overspildte
Kartove, slaaer Forbandelsen tilbage
og vender kun sin Kraft imod dig selv.

Suffolk.

Du bød mig bande; hyder du mig nu
at holde op? Nu ved den Jord, hvorfra
jeg er forvist, jeg kunde vel tilbringe
en Vinternat blot med Forbandelser, —
om end jeg nøgen stod paa Bjergets Top,
hvor bitter Frost lod aldrig Græsset groe, —
og troe, jeg spøged et Minut kun bort.

Dronning Margaretha.

O ti, jeg beder dig; giv mig Din Haand;
lad mig bedugge den med Sorgens Taarer;
lad Himlens Regn ei væde denne Plet
og vadsfe bort min Smertes Mindesmærke!

(kysser hans Haand.)

O kunde dette Kys paa Haanden præges,
og Mærket minde dig om disse Læber,
der her for dig udaanded tusind Sukke!
Gaa nu, og lad mig kjende ret min Sorg;
mens du staaer hos, kan jeg kun ane den
som En, der overmæt kun aner Sulten.
Vær vis paa, jeg skal kalde dig tilbage
hvad eller friste Landsforvisning selv;
jeg er forvist, naar jeg er stilt fra dig.
Gaa! tal ei! bort! — nei, gaa dog ei endnu!

Saaledes favnes to dødsdømte Benner
og kysfes, mens de sige tusind Gange
Farvel, og hundred Gange tungere
er det at stilles end at døe, — Men nu
Farvel da! og med dig Farvel mit Liv!

Suffolk.

Tifold forvist er da den stakkels Suffolk,
tre Gange tre af dig, een Gang af Kongen.

Ei Landet savner jeg, hvis du var borte.
 En Orken er befolket nok for Suffolk,
 naar kun du Himmelske var der hans Selskab;
 thi der hvor du er, der er hele Verden,
 og hver en enkelt Glæde, Verden eier;
 men, hvor du ikke er, der er en Ork.
 Jeg kan ei meer; — lev du, glæd dig ved Livet;
 mig glæder Intet uden, at du lever.

(Baug kommer ind.)

Dronning Margaretha.

Hvorhen saa hurtigt, Baug? Hvad er der skeet?

Baug.

Jeg har det Hverd at melde til hans Høihed,
 at Kardinal Beaufort er Døden nær.
 En voldsom Sygdom greb ham pludseligt;
 han gisper, stirrer, snapper efter Lust —
 og spotter Gud og bander Mennesker.
 Snart taler han, som Hertug Humphreys And
 stod tæt ved ham; snart kalder han paa Kongen
 og hvister til sin Pude, som til ham,
 den Løndom, der betynger snart hans Hjerter;
 og jeg blev sendt, for at fortælle Kongen,
 at netop nu han kalder høit paa ham.

Dronning Margaretha.

Saa gaa, bring Kongen dette tunge Budskab.

(Baug gaaer.)

Hvad er dog denne Verden! hvilket Budskab! —
 Dog, skal jeg sørge for en Times Lab
 og glemme Suffolks Lab, mit Hjertes Skat?
 hvi sørger jeg ei blot for dig, min Suffolk,
 og græder, som den tunge Søndensky? —
 den giver Jorden Næring, jeg min Sorg.

Nu gaa din Bei; du veed, at Kongen kommer,
og træffes du hos mig, saa er du Dødsens.

Suffolk.

Men jeg kan ikke leve, skilt fra dig;
at døe for dine Dine, det var jo
kun som en liflig Slummer i dit Skjød.
her kunde jeg min Sjæl udaande mildt
og roligt, som det spæde Barn, der døer
med Moderbrystet mellem sine Læber;
men skilt fra dig, jeg vilde rase vildt
og kalde paa dig, at du skulde trykke
mit Die til og lukke med din Læbe
min Mund. Og enten skulde du da standse
min Sjæl paa Flugten, eller jeg den aande
ind i dit Legem, hvor den kunde boe
saa sødeligt, som i Elysium.

At døe hos dig er kun at døe for Spøg,
men, skilt fra dig, en værre Kval end Døden.
O, lad mig blive! ssee saa, hvad der vil!

Dronning Margaretha.

Bort! Afsted brænder vel som Helvedsten,
men bruges dog imod et farligt Saar.
Til Frankrig, Suffolk! lad mig høre fra dig;
thi hvor som helst du er paa Verdens Klode,
en Iris saar jeg nok, som finder dig.

Suffolk.

Saa gaaer jeg da.

Dronning Margaretha.

Dg tag mit Hjerter med dig.

Suffolk.

En Perle i det sørgeligeste Skrin,
der nogentid har gjemt et kostbart Smykke!

Vi stilles som et Skib, der brast paa Skjær;
her gaaer min Vei til Døden.

Dronning Margaretha.

Min gaaer der.

(de gaae.)

Udrie Srene.

London. Kardinal Beauforts Sovestue.

(Kong Henrik, Salisbury og Warwick m. Fl. komme ind. Kardinalen ligger i sin Seng. Tjenere staae ved Sengen.)

Kong Henrik.

Hvor gaaer det dig, Beaufort? tal til din Konge.

Kardinalen.

Hvis du er Døden, vil jeg give dig
alt Englands Guld; det er jo meer end nok til
at købe dig en anden D som denne;
men und mig blot at leve, uden Smerter.

Kong Henrik.

Al, hvor det tyder paa et syndigt Liv,
naar Døden kommer med saa megen Gru!

Warwick.

Hør dog, Beaufort, din Konge taler til dig.

Kardinalen.

Bring mig for Dommen, naar I vil. Han døde
jo i sin Seng; hvor skulde han vel døe?
kan jeg med Magt da holde Folk ilive? —
O, pin mig ikke meer! jeg vil bestjende! —
Igjen ilive? vis mig, hvor han er!
jeg giver tusind Pund, hvis jeg maa see ham! —
Han har ei Dine; dem har Muldet blindet. —
Kæm Haaret ned! — see, see, hvor stridt det staaer
ret som en Limpind stillet for at fange

min Sjæl, der er paa Flugt. — Giv mig at drikke;
byd Apothekerens at bringe mig
den stærke Gift, som jeg har kjøbt af ham.

Kong Henrik.

O, du, som evigt styrer Himlens Rige,
see med barmhjertigt Blik paa denne Synder!
driv bort den hadesfulde, griske Djævel,
der haardt beleirer denne Synders Sjæl!
tvæt af hans Bryst den sorte Haabløshed!

Warwick.

See, hvor han vrider sig i Dødens Kval!

Salisbury.

Forstyr ham ikke; lad ham døe i Fred.

Kong Henrik.

Fred med hans Sjæl, hvis det er Herrens Villie! —
Beaufort, hvis du paa Saligheden tænker,
saa løst din Haand til Tegn paa Haab. — Han døer
og giver intet Tegn; — Gud, vær ham naadig!

Warwick.

Saa haard en Død røber et rædsomt Liv.

Kong Henrik.

Døm ikke; vi er Alle Syndere. —
Luf nu hans Dine til; træk Teppet for
og lad os gaae herfra til Bøn og Andagt.

(de gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Kent. Kysten ved Dover.

(Man hører Skud ude paa Søen. En Baad lægger til Land; en Skibskapitain, en Skipper, en Baadsmand, Walter Brand o. Fl. stige iland med Suffolk i Forklædning og to andre Adelsmænd som Fanger.)

Skibskapitainen.

Nu har den brogede, blødsødne Dag,
den Sladderhant, skjult sig i Havets Skjød,
og Ulvehyl har vakt de trætte Dg,
der slæbe frem den tragist mørke Nat;
de slaae med dorste, tunge, slappe Binger
de Dødes Grave, fra hvis kvalme Svælg
pestsvangert Mørke aandes ud i Lusten. —
Bring nu det fangne Mandskab frem; thi her,
mens Skuden antrer mellem Grundene,
skal de paa Stranden give Løsepenge,
eller med deres Blod bestænke Sandet. —
Dig, Skipper, vil jeg stjænke denne Fange,
du, Baadsmand, skal faae denne her til Gie;
den tredie, Walter Brand, skal være din.

(peger paa Suffolk.)

Første Adelsmand.

Hvad er min Løsning, Skipper? lad mig høre.

Skipperen.

Et tusind Kroner eller Eders Hoved.

Baadsmanden. (til anden Adelsmand.)

Det samme skal I give mig for Eders.

Skibskapitainen.

Hvad? tyffes tusind Kroner Jer for meget?

og I vil føre Navn af Adelsmænd? —
Skær Halsen over paa dem! — I skal døe, —
Kan deres Liv, vi mistede i Striden,
opveies af en saadan usel Sum?

Første Adelsmand.

Jeg vil betale; derfor staa mit Liv.

Anden Adelsmand.

Jeg med; jeg skriver strax om Løsepenge.

Walter. (til Suffolk.)

Jeg mistede mit Die, da vi entred;
det vil jeg have Hævn for; du skal døe,
og disse med, hvis jeg kun maatte raade.

Skibskapitainen.

Bær ei saa haard; tag Løsning; lad ham leve.

Suffolk.

See paa mit Storkors; jeg er Adelsmand;
nævn mig en Løsesum; jeg skal betale.

Walter.

Jeg, Walter Brand, er ogsaa Adelsmand. —
Hvad? gys du? forfærder Døden dig?

Suffolk.

Dit Navn forfærder mig; dets Klang er Døden.
En Vismand stillede mit Horoskop;
han spaaede mig, jeg skulde døe ved Brand.
Men lad dog det ei ægge dig til Blodtørst;
dit Navn er Brandt, naar det udtales rigtigt.

Walter.

Brand eller Brandt; mig er det ligemeget;
endnu har aldrig Skam vort Navn besudlet,
at jo vort Sværd har tvættet af den Plet;
og, sælger jeg paa Høfervis min Hævn,

saa bryd mit Sværd og knus mit Baabenskjold,
og kald mig Niding for Alverden vide!

(tager fat paa Suffolk.)

Suffolk.

Tov, Walter; thi din Fange er en Fyrste,
Hertug af Suffolk, William de la Poole.

Walter.

Hvad? Hertugen af Suffolk, skjult i Pjalter?

Suffolk.

Men disse Pjalter er ei Hertugen;
gik Jupiter forklædt, hvorfor ei jeg?

Skibskapitainen.

Men Jupiter blev ikke dræbt som du.

Suffolk.

Du uselige Træl! Kong Henriks Blod,
det hæderlige Blod af Lancaster
skal ikke flyde for en saadan Stalddreng.
Har du ei kyssset denne Haand og holdt
Stigboilen for mig? fulgt med blottet Hoved
ved Siden af mit teppesmykte Muldyr
og prist din Lykke for et Nik af mig?
hvor tidt har du ei tjent mig ved mit Bæger,
spist mine Levninger, og knælet ned
ved Taslet, hvor jeg sad med Dronningen?
Kom det ihu, og hæng saa med dit Næb,
og slip din Hovmod's ufuldbaarne Foster.
Hvor ofte stod du ikke ved min Dør
og ventede underdanigst paa mit Komme?
min Haand har skrevet Naadens Skrift for dig,
og derfor luffer den din frække Mund.

Walter.

Sig, skal jeg gjennembores ham, Kaptain?

Skibskapitainen.

Først vil jeg gennemføre ham med Ord,
som han har gjort ved mig.

Suffolk.

Du lumpne Træl,
dit Ord er løst, og du er ligesaa.

Skibskapitainen.

Flug før ham bort og hug hans Hoved af
paa Storbaadsrælingen.

Suffolk.

Det tør du ikke!

det kunde gælde dit.

Skibskapitainen.

Jo, Poole!

Suffolk.

Hvad? Poole?

Skibskapitainen.

Ja, Poole, Herr Poole, Herr Marquis de la Poole
og Pol, og Sump, hvis Dynd og Smuds forplumrer
den Sølvertilbe, hvoraft England drifter.

Nu skal jeg stoppe til dit gridfte Gab,
fordi det slugte hele Rigets Skat.

Din Læbe, som har kysset Dronningen,

skal feie Jorden; du, som smilede ved

den gode Hertug Humphreys Død, skal grine
afmægtig mod de følesløse Vinde,

der skal til Gjengjæld hvæse Haan mod dig.

Til Helveds Heye skal du være viet,

du, som har koblet frækt en mægtig Hersker

til denne Datter af en Stodderkonge,

der hverken eier Folk, Skat eller Krone.

Ved djævelst Statskunst er du bleven stor,

og som den herstefyge Sulla drak du
 i dybe Drag din Moders Hjerteblod.
 Anjou og Maine har du jo solgt til Frankrig,
 og du er Skyld i, at det oprørslystne,
 troløse Normandi nu lader haant om
 vort Herrebud, at Picardiet har
 dræbt sine Fogder, taget vore Borge
 og hjemsendt vore Folk i Saar og Pjalter.
 Den fyrstelige Warwick, Nevils Slægt,
 hvis frygtelige Sværd blev aldrig draget
 forgjæves, staaer af Had til dig i Baaben,
 og Huset York, — der blev fra Thronen styrtet
 ved skjændigt Mord paa en uskyldig Konge,
 ved overmodig, fræk, rovlysten Vold, —
 brænder af Hævn; dets stolte Banner bærer
 vor halvt oprundne Sol, der bryder frem
 med Underkrift: „*Invitis nubibus;*“
 Almuen her i Kent staaer under Baaben,
 og endelig har Skam og Tiggerarmod
 nu listet sig ind i vor Konges Slot.
 Og du er Skyld i Alt. — Gaa! — før ham bort! —
 Suffolk.

O gid jeg var en Gud og kunde slynge
 et Lyn mod dette lumpne Trællepak!
 Lidt gjør en Ussling stolt; den Riding her,
 en Aareffudes Høvding, truer værre
 end Bargulus, Illyriens store Viking.
 Vandbien kan ei suge Ornens Blod;
 den plyndrer Ruber kun. Det er umuligt,
 at jeg skal dræbes af en Træl som dig.
 Dit Ord har vaakt min Brede, ei min Anger. —
 Jeg gaaer med Bud fra Dronningen til Frankrig;

jeg byder dig, at du mig sikkert fører
over Kanalen.

Skibskapitainen.

Walter Brand! —

Walter.

Rom Suffolk,

saa skal jeg sikkert føre dig til Døden.

Suffolk.

Gelidus timor occupat artus! — det er dig, jeg frygter.

Walter.

Og det skal du faae Grund til, før vi stilles.

Hvad? er du stækket? vil du bøie dig?

Første Adelsmand.

Min ædle Hertug, tal ham venligt til.

Suffolk.

Nei, barst og stræng er Suffolks Herstertunge,
vant til at byde; trygle kan den ikke.

Det være langt fra, at vi skulde hædre

sligt Paf med ydmyg Bøn. Før lad mit Hoved

paa Blokken lægges, før mit Knæ jeg bøier

for Andre end for Gud og for min Konge;

før maa det dandse paa en blodig Stang,

før det skal blottes for en usel Stalddreng.

Sandt Adelskab er hævet over Frygt; —

jeg kan vel taale meer, end du tør gjøre.

Skibskapitainen.

Nu, slæb ham bort; lad ham ei tale meer.

Suffolk.

Rom, Krigsmænd, viis, hvad Grumhed I formaaer,

for at mit Drab skal aldrig mere glemmes!

Tidt saldt jo store Mænd for Stodderhaand;

en kjøbt Bandit, en Gladiator, myrded

den ædle Tullius; Bastarden Brutus
traf Cæsars Bryst; Barbarer myrdede
Pompeius; Suffolk dør for Røverhaand.

(gaaer med Walter og Flere.)

Skibskapitainen.

Nu tykkes det os bedst, at en af disse,
hvis Løsesum er aftalt, drager bort; —
I bliver her hos os, og I kan reise.

(Alle gaae undtagen første Adelsmand.)

(Walter kommer tilbage med Suffolks Lig.)

Walter.

Der ligger nu hans Hoved og hans Krop,
til Dronningen, hans Hjertenskjær, dem jorder.

(gaaer.)

Første Adelsmand.

O, hvilket grusomt, blodigt Skuespil!
Nu vil jeg bringe Kongen dette Lig;
vil han ei hævne ham, saa vil hans Benner
og Dronningen, der elsked ham ilive.

(gaaer med Liget.)

Anden Scene.

Blackheath.

(Georg og Johan komme ind.)

Georg.

Naa, staf dig nu et Sværd, om det saa er gjort af en
Lægte; de har allerede været paa Benene hele to Dage.

Johan.

Saa kan de trænge desto mere til at sove nu.

Georg.

Jeg siger dig, Jack Gade, Klædevæveren, har ifinde at
pudse det almene Bedste op og vende det og sætte ny Lu
paa det.

Johan.

Det kunde ogsaa behøves; for det er lusligt. Ja, min Mening er, at det har aldrig været godt her i England, siden der har været Adel til.

Georg.

Sammerlige Tider! Man agter ikke Dyden hos Haandværksfolk.

Johan.

Adelen lader haant om at gaae i Skjødssind.

Georg.

Ja, hvad mere er: Kongens Raad er ikke gode Arbeidere.

Johan.

Det har du Ret i; og dog staaer der skrevet: „Arbeid i dit Kald“; det betyder saa meget som, at Dyrighedspersonerne skal være Arbeidere, og derfor burde vi være Dyrighed.

Georg.

Der traf du Sømmet paa Hovedet; for der er ikke noget bedre Kjendemerke paa et ærligt Hjerte end en haard Næve.

Johan.

Der seer jeg dem, der seer jeg dem! der er Bests Søn, Garveren fra Wingham; —

Georg.

Han skal faae vore Tjenders Skind til at gjøre Hundelæder af.

Johan.

Og Richard Slagter, —

Georg.

Han slaaer Synden for Panden som en Stud og skjærer Halsen over paa Uretfærdigheden som paa en Kald.

Johan.

Og Smith, Linnedvæveren, —

Georg.

Argo er deres Livstraad udspunden.

Johan.

Kom, lad os slaae os sammen med dem.

(Trommer. Gade, Richard Slagter, Smith Linnedvæver og en stor Flok Bøvel kommer ind.)

Gade.

Vi, Johan Gade, saaledes kaldet efter vor formentlige Fader; —

Richard. (affides.)

Det var nok snarere efter den Halskjæde, han stjal.

Gade.

Thi vore Fjender skal falde for os, — af Mandens Indstybdelse kaldet til at styrte Konger og Fyrster, — kræve Løusheid!

Richard.

Stille!

Gade.

Min Fader var en Mortimer; —

Richard. (affides.)

Han var en stikkelig Mand og en brav Murer.

Gade.

Min Moder var en Plantagenet; —

Richard. (affides.)

Seg kjendte hende nok; hun var Jordemoder.

Gade.

Min Kone var af Huset Lacy; —

Richard. (affides.)

Sa vist; hun var en Datter af en Bispefræmmer, og Læser var der nok af i Huset.

Smith. (affides.)

Dg nu, da hun ikke mere duer til at løbe med Randselen paa Nassen, er hun bleven Badstuekone.

Cade.

Altsaa er jeg født af ældgammel Byrd.

Richard. (affides.)

Ja, det er sandt; for Marken er ældgammel, og der er han født bag et Hegn; for hans Fader har aldrig havt andet Hus over Hovedet end Tyvehullet.

Cade.

Tapper er jeg.

Smith. (affides.)

Det troer jeg nok; en Tigger maa ikke være forknøyt.

Cade.

Dg jeg kan udholde, hvad det skal være.

Richard. (affides.)

Det er der ingen Tvivl om; for jeg har seet ham blive pidsket tre Torvedage itræk.

Cade.

Naar det gjælder om at vove sin Trøie, styer jeg hverken Ild eller Sværd.

Smith. (affides.)

Sin Trøie kan han jo nok vove; for den er saa pjaltet, som den kan blive.

Richard. (affides.)

Ild, synes mig dog nok, han maatte stye, siden han blev brændemærket i Haanden, fordi han havde stjaalet Faar.

Cade.

Derfor vær tappre Mænd; thi Eders Anfører er tapper, og jeg lover store Forbedringer. Herefter skal syv Halvstillingstvebakker sælges her i England for en Skilling; et trepægle Krus skal rumme ti Pægle, og det skal agtes for en

Misgjerning at drikke Tyndtol. Al Eiendom i Riget skal være sælles, og min Livhest skal gaae paa Græs i Cheapside. Og naar jeg bliver Konge, — for Konge vil jeg være, —

Alle.

Gud bevare Eders Høihed!

Cade.

Seg takker Jer, mit gode Folk! — saa skal der ingen Penge være meer; men Alle skal spise og drikke paa min Regning, og jeg vil klæde dem Alle i eet Liber, for at de skal enes som Brødre og ære mig som deres Herre.

Richard.

Det første, vi gjør, skal være at slaae alle de Lovkyndige ihjel.

Cade.

Ja, det er min Agt at gjøre. Er det ikke en be-
drøvelig Ting, at Skindet af et ustyldigt Lam skal bruges til
at gjøre Pergament af? og at Pergament, naar det er klattet
over, kan gjøre det af med en Mand? Folk siger, at Bien
stikker; men jeg siger, det er Biens Bør, der stikker; for jeg
har kun en eneste Gang sat mit Segl under Noget, og siden
den Tid har jeg aldrig været min egen Mand. — Hvad nu?
hvem kommer der?

(En Flok kommer ind med Skriveren i Chatham.)

Smith.

Det er Skriveren i Chatham; han kan læse og skrive
og sætte Regnskaber op.

Cade.

Det er jo skjændigt!

Smith.

Vi greb ham just, som han var isærd med at skrive For-
skrifter for Drengene.

Gade.

Nei, see mig til den Skurk!

Smith.

Han har en Bog i Lommen med røde Bogstaver i.

Gade.

Saa er han jo en Herremester.

Richard.

Han kan sætte Gjældsbreve op og skrive Rancellistil.

Gade.

Det gjør mig ondt; Manden er en net Mand paa min
Aldre; han skal ikke døe, med mindre jeg finder ham skyldig.
Kom hid, min gode Ven; jeg maa forhøre dig. Hvad hedder du.

Skriveren.

Immanuel.

Richard.

Det pleier der at staae skrevet ovenover Forordninger; —
det gaaer dig vist ilde.

Gade.

Lad mig tale! — Bruger du at skrive dit Navn? eller
har du et Bmærke, som andre brave og ærlige Mænd?

Skriveren.

Jeg takker min Gud, Herre, at jeg har faaet saa god
en Opdragelse, at jeg kan skrive mit Navn.

Alle.

Han har bekjendt! afsted med ham! han er en Skurk
og Forræder.

Gade.

Afsted med ham, siger jeg! hæng ham med sin Ben og
sit Blækhus om Halsen.

(Skriveren føres ud.)

Michel. (kommer.)

Hvor er vor Hovedsmand?

Gade.

Her er jeg, du menige Karl.

Michel.

Fly, fly, fly! Herr Humphrey Stafford og hans Broder er tæt herved med Kongens Tropper.

Gade.

Staa, Skurk, staa, eller jeg hugger dig ned! Han skal finde Mand for sig, der er ligesaa god som han selv. Han er jo ikke mere end Ridder, hvad?

Michel.

Nei.

Gade.

For at være hans Eigemand, vil jeg strax slaae mig selv til Ridder. Staa op, Herr Johan Mortimer! — Nu lad os gaae løs paa ham.

(Herr Humphrey Stafford og hans Broder kommer ind med Krigsfolk under Trommeslag.)

Stafford.

Oprørste Pak! Kents Møddingspøl og Bærme med Galgens Stempel! ned med Eders Vaaben! gaa hver til Sit og lad den Skurk istikken; Kongen er naadig, hvis I falder fra.

William Stafford.

Men vred og stræng og blodig er hans Dom, hvis I gaae videre; lyd eller dø!

Gade.

De silkeklædte Trælle bryder jeg mig lidet om; det er til Jer, jeg taler, I gode Folk, hvis Konge jeg skal blive engang, — det er mit Haab; thi jeg er Arving til Kronen efter Lov og Ret.

Stafford.

Du Skurk,

din Fader var en Murer, og du selv
er Klædevæver! ikke sandt?

Cade.

Og Adam

var Urtegaardsmand.

Stafford.

Hvad skal dette sige?

Cade.

Jo vist; Jarl Edmund Mortimer af March
var gift med Clarences' Datter; var han ikke?

Stafford.

Jo!

Cade.

Og han havde Tvillinger med hende.

William.

Det er jo Løgn.

Cade.

Ja, det er netop Knuden;

jeg siger, det er sandt; den ældste var
i Ammens Hænder og blev stjaalen af
en Tiggerkvind; og da han voksede op
ukjendt med Slægt og Byrd, saa blev han Murer.
Hans Søn er jeg; benægt det, om I kan.

Richard.

Det er saa sandt, som Noget i Verden; derfor skal han
være Konge.

Smith.

Herre, han har muret en Stensten op i min Faders
Hus, og Stenene er til den Dag idag og kan bevidne den
Sag; derfor nægt aldrig det.

Stafford.

Og I vil troe den Usling paa hans Ord,
der ikke selv engang veed, hvad han siger?

Alle.

Ja, for en Ulykke, det vil vi; derfor pak Jer bort!

William Stafford.

Jack Gade, det har du lært af Hertug York.

Gade. (affides.)

Han lyver, for jeg har selv opfundet det. — (høit.) Gaa nu, min gode Mand, og hils Kongen fra mig, at for hans Fader, Henrik den Femtes Skyld, — i hvis Tid Drengene spillede nærmest til Bæg om franske Kroner, — vil jeg finde mig i, at han er Konge; men jeg vil være Rigsforstander over ham.

Richard.

Og saa vil vi have Sajs Hoved, fordi han har solgt Hertugdømmet Maine.

Gade.

Og det med Rette; for derved har England faaet Meen og Skade, saa det maatte gaae med Krykke, hvis min Magt ikke holdt det oppe. Jeg siger Jer, mine Medkonger, at Sajs har kastreret det almene Bedste og gjort det til Eunuch; og hvad værre er, han taler Fransk, og derfor er han en Landsforræder.

Stafford.

O, hvilken usel grov Bankundighed!

Gade.

Ja, svar mig, om I kan. Franskmændene er vore Fjender: naa da, nu vil jeg spørge: kan den, der taler med en Fjendes Tunge, være en god Raadgiver? Ja eller nei!

Alle.

Nei, nei! og derfor vil vi have hans Hoved!

William Stafford.

Godt, da vi seer, at gode Ord ei hjælper,
saa gaae vi løs paa dem med Kongens Krigsmagt.

Stafford.

Gaa nu, Herold; raab ud i alle Byer,
at hver, som følger Gade, er en Forræder;
at hver som flyer, før Slaget er forbi,
skal Andre til Advarsel hænges op
for Børns og Hustrus Dine, ved sin Dør. —
Og følg nu mig, hvem der er Kongens Ven!

(Brødrene Stafford gaae med deres Folk.)

Gade.

Følg mig, hvem der er Ven af Menigmand. —
viis Jer som Mænd; det gjælder Eders Frihed!
lad ingen Adelsmænd og Herrer leve;
staaan Ingen uden dem, der gaaer i Træsko;
det er sparsommelige, brave Folk,
der gjerne holdt med os, om blot de turde.

Richard.

De er i Orden og gaaer frem imod os.

Gade.

Men vi er bedst i Orden, naar vi er
i størst Uorden. Kom nu, fremad, frem!

(de gaae.)

Tredie Scene.

En anden Del af Blackheath.

(Ramptummel. Begge Partier komme ind og kjæmpe; begge
Stafforderne falde.)

Gade.

Hvor er Richard, Slagteren fra Ashford?

Richard.

Her.

Gade.

De kaldt for dig som Faar og Stude, og du opførte dig, som om du havde været i dit eget Slagterhus; derfor skal du have den Løn: Fasten skal være dobbelt saa lang som den nu er, og du skal have Rettighed til at slagte for Hundrede mindre end een.

Richard.

Mere forlanger jeg ikke.

Gade.

Og sandt at sige, mindre har du ikke fortjent. — Dette Seierstegn vil jeg bære, (han tager Staffords Rustning op.) og jeg vil lade de døde Kroppe slæbe efter min Hest, til jeg kommer til London; der vil vi lade Lordmayorens Sværd bære foran os.

Dick.

Hvis vi skal have Held og Fremgang, saa lad os bryde Fængslerne og slippe Fangerne ud.

Gade.

Bær du kun rolig; det kan du lide paa. Kom nu, fremad mod London!

(de gaae.)

Fjerde Scene.

London. Et Bærelse i Slottet.

(Kong Henrik kommer ind med et Bønsskrift i Haanden; Buckingham og Say med ham; i Baggrunden sidder Dronning Margaretha, sørgende over Suffolks Hoved.)

Dronning Margaretha.

Tidt har jeg hørt, at Sorgen mildner Sindet, og røver det sin Kraft og gjør det frygtløst;

saa tænk da nu paa Hævn og græd ei mere!
 Dog, hvem kan see paa det og ikke græde?
 Her ved min Varm kan nu hans Hoved hvile;
 men hvor er Kroppen, som jeg skulde favne?

Buckingham.

Hvad Svar vil Eders høie Naade give
 paa Oprørs hærens Bønstrift?

Kong Henrik.

Jeg vil sende
 en hellig Biskop for at tale med dem;
 thi Gud forbyde, at saamange Stakler
 for Sværdet skulde døe. Før vil dog selv
 med deres Hovding, Gade, jeg underhandle,
 end de skal rives bort af blodig Krig. —
 Men hi, til jeg saaer læst det end engang.

Dronning Margaretha.

O, de Barbarer! dette skønne Ansyn
 har som en Himlens Stjerne mig beherstet,
 og kunde ikke bøie dem til Medynk,
 der ei var værdige til blot at see det?

Kong Henrik.

Sack Gade har svoret paa, at han vil have
 dit Hoved, Say.

Say.

Jeg haaber, Eders Høihed
 skal først faae hans.

Kong Henrik.

Hvordan, min Dronning? altid

i Sorg og Jammer over Suffolks Død?
 jeg frygter, Elskede, hvis jeg var død,
 du havde ikke sørget saa for mig.

Dronning Margaretha.

For dig, min Ven, jeg vilde ikke sørge,
men døe.

(Et Bud kommer ind.)

Hvad nu? hvad Nyt? hvorfor saa hastigt?

Budet.

Fly, Herre! Oprørshæren er i Southwark;
Jack Cade udgiver sig for Mortimer,
der stammer ned fra Hertugen af Clarence;
han kalder Eders Naade høit Boldshefster
og sværger, at han selv vil krone sig
i Westminster. En pjaltet Hob af Pak
og vilde, grumme Bønder er hans Hær.
Herr Humphrey Staffords og hans Broders Død
har gjort dem dristige til at gaae frem.
Lovkyndige og Lærde, Hofmænd, Adel
vil de, som giftigt Ukrud, slaae for Føde.

Kong Henrik.

Fortable Folk! de veed ei, hvad de gjør!

Buckingham.

Min høie Konge, drag til Kenilworth,
til vi kan samle Tropper for at slaae dem.

Dronning Margaretha.

Åh, hvis kun Suffolk leved nu! han vilde
snart gjort en Ende paa det Renter Oprør.

Kong Henrik.

Du, Say, er Oprørsmændene forhadet;
kom derfor du med os til Kenilworth.

Say.

Derved kom Eders Høihed selv i Fare;
det blotte Syn af mig er dem forhadet,

og derfor vil jeg blive her i Staden
og holde mig i Skjul, saagodt jeg kan.

(Et andet Bud kommer ind.)

Budet.

Jack Cade har nylig taget Londonbro;
og Borgerflabet flyr fra Hus og Hjem;
det flette Pak, der tørster efter Bytte,
flaaer sig til Oprørshoben; de har svoret,
at plyndre baade By og Kongens Hof.

Buckingham.

Saa tøv ei længer, Herre; bort, til Hest!

Kong Henrik. (til Dronningen.)

Saa kom; Gud er vort Haab, han staaer os bi.

Dronning Margaretha.

Mit Haab er ude, siden Suffolk døde.

Kong Henrik.

Farvel da, Say; lid ei paa Oprørshoben.

Buckingham.

Lid ei paa Nogen; I kan blive svogen.

Say.

Jeg flaaer min Lid til min Ustyldighed,
og derfor er jeg uforsagt og fattet.

(de gaar.)

Femte Scene.

Lower.

(Scales og Flere paa Muren. Nogle Borgere udenfor.)

Scales.

Hvad er der? er Jack Cade dræbt?

En Borger.

Nei, Eders Naade, og det bliver han nok ikke saa let;
for de har taget Broen og dræber Alt, hvad der gjør Mod=

stand. Lordmayoren begjærer Hjælp af Eders Naade fra Tower for at forsvare den gamle Stad imod Oprørerne.

Scales.

Hvad Hjælp jeg kan undvære, skal I faae;
men jeg er selv betrængt af Oprørs-pakket;
de har alt prøvet paa at storme Tower.
Men gaa til Smithfield for at samle Folk;
der vil jeg sende Matthew Gough til Jer.
Slaa nu for Konge, Fædreland og Liv;
og nu Farvel; jeg maa afsted igjen.

(de gaae.)

Sjette Scene.

Cannonstreet.

(Jack Gade kommer ind med sine Tilhængere. Han slaaer med sin Stav paa Londons Sten.)

Gade.

Nu er Mortimer Herre i London. Og her, hvor jeg sidder paa Londons Sten, byder og befaler jeg, at der skal ikke løbe andet end Røddin ud af Bandtuden i dette vor Regjerings første Aar paa Byens Beføstning. Og fra nu af skal det gjælde for Høiforræderi, hvis Nogen kalder mig andet end Karl Mortimer.

(En Soldat kommer løbende.)

Soldaten.

Jack Gade, Jack Gade!

Gade.

Hug ham ned der!

(de dræbe ham.)

Smith.

Hvis den Karl er klog, saa kalder han Jer aldrig Jack Gade meer; jeg skulde troe, han har faaet en god Sandselag.

Richard.

Eders Naade, der er samlet en Hær i Smithfield.

Gade.

Saa kom, og lad os slaes med dem; men gaa først hen og stik Ild paa Londonbro, og hvis I kan, saa brænd ogsaa Tower af. Naa, lad os saa komme afsted.

(de gaae.)

Æquende Scene.

Smithfield.

(Ramptummel. Fra den ene Side kommer Gade med sine Tilhængere, fra den anden Borgere og kongelige Tropper, anførte af Matthew Gough. De fægte. Borgerne flygte og Matthew Gough falder.)

Gade.

Det var godt! — Gaa nu Rogle af Jer og riv det Savoyiske Kvarter ned; Andre til Kollegierne; ned med dem allesammen!

Richard.

Seg har en Begjæring til Eders Herlighed.

Gade.

Hvad det saa er for en Herlighed, du begjærer, du skal faae den for det Ord.

Richard.

Det er blot, at Englands Love maa udgaae af Eders Mund.

Sohan. (affides.)

Hillemænd! det bliver blodige Love; for han fik et Stik i Munden af en Landse, og det er ikke lægt endnu.

Smith. (affides.)

Nei, du; det bliver stinkende Love; for hans Næse stinker af rifstet Dst.

Gade.

Jeg har overveiet den Sag; det skal være saaledes. Gaa nu hen og brænd Rigsarkivet op; min Mund skal være Englands Parlament.

Johan. (affides.)

Saa faaer vi nok bidende Love, hvis ikke Tænderne blive trukne ud paa ham.

Gade.

Og for Fremtiden skal Alting være fælles.

(Et Bud kommer.)

Budet.

Eders Naade, en Fangst, en Fangst! Her er Lord Say, som folgte Stæderne i Frankrig, han, der lod os betale en og tyve Femtendedele og en Shilling af hvert Pund sidst i Krigsskat.

(Georg kommer med Say.)

Gade.

Godt, han skal blive ti Gange halsbugget for sin Umage. — Ha, du Say, du Sæl, du Pjaltepose! Nu staaer du for vor kongelige Domstol som Prikken i Stiven. Hvorledes kan du forsvare for min Høihed, at du har overgivet Normandiet til Mosjø Baisemoncu, Dauphin af Frankrig? Herved gjøres vittetlig i denne vor Nærværelse, nemlig i den høibaarne Mortimers Nærværelse, at jeg er den Koft, der skal feie Englands Hof rent for saadant Skarn som du er. Du har som en Erkeforræder fordærvet Rigets Ungdom ved at oprette en Latinskole; og uagtet vore Forsfædre aldrig havde andre Bøger end Karvestoffen, saa har du faaet Trykkerier indførte; iligemaade har du, Kongens Krone og Høihed til Skade og Afbræk, oprettet en Papirmølle. Det kan bevises dig i dine Dine, at du har haft Omgang med Folk, der pleie at tale om Nomen og Verbum og desligeste

vederstyggelige Ord, som ingen Christelige Dren kan taale at høre. Du har udnævnt Fredsdommere, der stævne Fattigfolk for sig og forhøre dem om Ting, som de ikke kan svare paa. End ydermere har du sat dem i Fængsel og ladet dem hænge, fordi de ikke kunde læse, ihvorvel de just for den Sags Skyld fortjente at leve. Du rider med et langt Skaberaf, gjør du ikke?

Say.

Hvad Ondt er der i det?

Cade.

For en Ulykke! du burde ikke give din Hest Rappe paa, naar bravere Folk, end du er, gaaer i Trøie og Buxer.

Richard.

Ja, og arbejder i bar Skjorte ovenikjøbet, som for Exempel jeg, der er Slagter.

Say.

I Mænd af Kent, —

Richard.

Hvad siger I om Kent?

Say.

Ikke andet end, at det er: „bona terra, mala gens“.

Cade.

Afsted med ham, afsted med ham; han taler Latin!

Say.

Hør mig, og bring mig saa, hvorhen I vil.

I Cæsars Commentarer kaldes Kent

det hyggeligste Sted paa hele Den,

et yndigt Land fordi det er saa frugtbart,

dets Folk høimodigt, tappert, flittigt, rigt;

og derfor haaber jeg, I fattes ei

Barmhertighed. Solgt Maine, det har jeg ikke;

jeg har ei mistet Normandi; men gjerne

gav jeg mit Liv for at gjenvinde dem.
 Med Mildhed har jeg altid stiftet Ret;
 mig rørte Bøn og Graad, men aldrig Gaver.
 Naar har jeg krævet Noget ind af Jer
 for Kents, for Kongens eller Landets Skyld?
 Til Lærde har jeg givet rige Gaver,
 fordi min Bog mig skaffed Kongens Gunst;
 jeg veed, Bankundighed mishager Gud,
 og Kundskab er den Vinge, som vi flyve
 til Himlen paa. Hvis I er ei besatte
 af Helveds Mander, kan I ikke andet
 end staae mig. Til fjerne Landes Konger
 har denne Tunge talt for Eders Larv.

Gade.

Stop lidt! naar har du slaaet et eneste Slag paa Val-
 pladsen?

Say.

Langt rækker Stormands Haand; tidt har jeg ramt
 den, som jeg aldrig saae, og det til Døden.

Georg.

Nei, hør, hvilken affyrlig Kryster! hvad? at komme bag
 paa Folk?

Say.

For Jer jeg vaaged, til min Kind blev bleg.

Gade.

Giv ham en Kindhest, saa bliver den rød igjen.

Say.

Min lange Stillesiddende for at drøfte
 Fattigmands Ret har gjort mig syg og svag.

Gade.

Saa trænger I til en Hamperebs-Suppe og en Dre-
 Melgrød.

Richard.

Hvad ryster du saadan for, Menneſte?

S a y.

Det er ei Frygt, men Alderdommens Svaghed.

C a d e.

Nei, han nikker ad os, som om han vilde ſige: „Jeg ſkal nok gjengjelde Jer det.“ Jeg har Lyſt til at ſee, om hans Hoved ikke vil ſidde mere roligt paa en Stang; afſted med ham og hug Hovedet af ham.

S a y.

Sig mig, hvad var min ſtorſte Brøde da? Har jeg begjæret Rigdom eller Hæder? tal! har jeg fyldt mit Skrin med plyndret Guld? fremtræder jeg i overdaadig Pragt? Hvem har jeg da gjort Uret, at I ſøger min Død? Min Haand var aldrig plettet med uſkyldigt Blod; mit Bryſt har aldrig huſet Forræderi og Svig. — O, lad mig leve!

C a d e.

Jeg føler Medlidenhed i mig ved hans Ord; men jeg vil betvinge den; han ſkal døe, om ikke for Andet, ſaa fordi han taler ſaa godt for ſit Liv. Afſted med ham. Han har en Miſſe under ſin Tunge; han taler ikke i Guds Navn. Afſted med ham, ſiger jeg, og hug ſtrax Hovedet af ham; og bryd ſaa ind hos hans Svigerſøn, Herr James Cromer, og hug Hovedet af ham, og bring begge Hoveder herhen, hver paa ſin Stang.

A l l e.

Det ſkal ſtee!

S a y.

Af, Landsmænd, derſom Gud mod Eders Bønner ſaa haard og ubarmhertig var, ſom I,

Hvor skulde det da gaae med Eders Sjæle?
Derfor lad Jer formilde, spar mit Liv!

Gade.

Afsted med ham og gjør som jeg siger Jer.

(Say føres ud.)

Den stolteste Adelsmand i Riget skal ikke bære et Hoved paa sine Skuldre, uden at han betaler mig Skat, og ingen Pige skal blive gift, uden at hun betaler mig sin Gomsrudom. Alle Mænd skal staae under mig in capite, og vi byde og befale, at deres Hustruer skal være saa frie, som noget Hjerte kan ønske eller nogen Tunge udsige.

Richard.

Eders Naade, naar skal vi gaae til Cheapside og reise Penge paa vore Dyr?

Gade.

Lige paa Timen.

Alle.

Prægtigt!

(En Flok Oprørere komme tilbage med Say og hans Svogers Hoved.)

Gade.

Ja, men er dette ikke endnu prægtigere? Lad dem kyskes; de holdt jo saameget af hinanden i levende Live. — Skil dem nu ad igjen; ellers lægge de Raad op om at udlevere flere Stæder i Frankrig. Hør, Karle, vent med at plyndre Byen til iaften; vi vil ride gjennem Gaderne med disse Stænger baarne foran os istedenfor Sceptere, og paa alle Gadehjørner skal de kyskes. — Afsted!

(de gaae.)

Ottende Scene.

Southwark.

(Baabenlarm. Gade kommer ind med sin Skare.)

Gade.

Opad Fissergaden! Om ad Sankt Magnushjørnet! Slaa ned for Gode! kast dem i Themsen! — (Der blæses til Underhandling og derpaa til Tilbagetog.) Hvad er det for en Støi, jeg hører? Hvem tør understaae sig at blæse til Underhandling og Tilbagetog, naar jeg har befaleet dem at slaae ned?

(Buckingham og den gamle Cliffford kommer ind med Krigsfolk.)

Buckingham.

Ja, her er de, som baade tør og vil forstyrre dig; thi du skal vide, Gade, vi komme her som Kongens Sendebud til Menigmand, som du har ledet vild, og byde fuld Benaadning her til Alle, der falde fra dig og gaae hjem i Fred.

Cliffford.

Hvad vil I, Landsmænd? falder I tilføie, og bøier Jer for Naaden, mens den bydes? hvad eller vil I føres af en Ustling til Eders Død? Hver, som er Kongen huld, og som vil nyde hans Benaadning, svinge sin Hat og raabe: „Gud bevare Kongen!“ Hver, som foragter Kongen og hans Fader, Henrik den femte, som har rystet Frankrig, han svinge Sværd mod os og gaae forbi.

Alle.

Gud bevare Kongen! Gud bevare Kongen!

Gade.

Hvad? Buckingham og Cliffford, er I saa tappre? Og I elendige Bønder, troer I ham? vil I endelig hænges med

Eders Benaadning om Halsen? Har mit Sværd brndt Bei
gjennem Londons Porte, for at I skulde lade mig istikken her
ved „den hvide Hjort“ i Southwark? Jeg troede, at I aldrig
vilde have lagt Eders Baaben ned, førend I havde vundet
Eders gamle Frihed igjen; men I ere Krystere og Uslinger
Alle tilhobe, og finder Fornøielse i at være Adelsens Trælle.
Lad dem da knække Eders Ryg med Byrder, tage Eders
Huse bort over Hovederne paa Jer, voldtage Eders Koner og
Døttre for Eders Dine! Jeg for min Del vil sørge for een
Mand, og Gud forbande Jer alle tilsammen!

Alle.

Vi vil følge Gade, vi vil følge Gade!

Clifford.

Hvad? er da Gade Henrik den Femtes Søn,
som I nu raabe paa, at I vil følge?
kan han Jer føre gjennem Frankrigs Hjerter
og gjøre til en Hertug eller Jarl
den Ringeste blandt Jer? — Al, han har selv
jo intet Hjem og intet Tilflugtssted
og intet andet Livsophold end Plyndring
og Ran fra Eders Benner og fra os.
Tænk, hvilken Skam, om nu, mens her I lives,
de feige Franskmænd, som I nylig slog,
foer over Søen og slog Jer igjen!
Jeg troer, jeg seer dem alt i Londons Gader,
i denne Borgertvist, at spille Herrer
og raabe „Villageois“ til hvem de møde.
Jør maa titusind usle Gader falde,
før I skal bukke for en Franskmands Naade. —
Til Frankrig! vind igjen, hvad I har tabt!
Naan England; det er Eders Fødeland.

Henrik har Penge; I har Mod og Manddom;
 Gud er med os; hvem tvivler vel om Seiren?

Alle.

Leve Clifford! Leve Clifford! Vi vil følge Kongen og
 Clifford!

Gade.

Kan nogen Jer være lettere at blæse hid og did end
 denne Sværm? Henrik den Femtes Ravn trækker dem i hun-
 drede Ulykker og faaer dem til at lade mig istikken. Jeg
 seer, at de stille Hovederne sammen for at oversalde mig.
 Mit Sværd skal bane mig Wei; for her duer det ikke at
 tøve. — Til Trods for Helvede og alle Djæble gaaer jeg
 lige midt igjennem Jer! og Himlen og Jorden skal være mit
 Vidne, at det er ikke Mangel paa Mandsmod hos mig, men
 kun mine Følgesvendenes lumpne og skjændige Forræderi, der
 nøder mig til at bruge mine Ben!

(han løber bort.)

Buckingham.

Hvad? er han flygtet? gaa, forfølg ham flux,
 og den, som dræber ham og bringer Kongen
 hans Hoved, skal til Løn faae tusind Kroner.

(Nogle af Hoven gaae.)

Nu kom med mig; jeg finder vel paa Raad
 til at forsonе Jer igjen med Kongen.

(de gaae.)

Niende Scene.

Slottet Kenilworth.

(Kong Henrik, Dronning Margaretha og Somersset komme frem paa
 Slotsterrassen.)

Kong Henrik.

Mon nogen Konge har en jordist Krone,
 der har saaliden Glæde nydt som jeg?

Mi Maaneder kun var jeg, neppe frøben
af Buggen ud, da jeg blev gjort til Konge.
End aldrig har en Undersaat vel ønsket,
at han var Konge, som jeg længe efter
og ønsker, at jeg var en Undersaat.

(Buckingham og Clifford komme ind.)

Buckingham.

Held Eders Høihed! gode Tidender!

Kong Henrik.

Er Oprørsmanden Gade nu greben eller
kun flygtet for at samle sig Forstærkning?

(Nedenfor Terrassen kommer en stor Hob af Gades Tilhængere ind
med Reb om Halsen.)

Clifford.

Han flygede; men hans Hær har givet sig
og venter ydmygt her med Reb om Halsen
paa Eders Høiheds Dom om Liv og Død.

Kong Henrik.

Dplad da, Himmel, dine evige Porte
og tag imod min Lov og Pris! — Soldater,
idag har I købt Eders Livs Benaadning
og vist, hvor høit I elske Land og Konge.
Bliv ved i dette gode Sindelag,
og Henrik, om han ei er lykkelig,
skal aldrig blive haard; lid kun paa det.
Dg dermed hjemforlover jeg Jer alle
med Tak og med Benaadning, hver til Sit.

Alle.

Gud bevare Kongen! Gud bevare Kongen!

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Jeg skulde melde Eders høie Naade,

at Hertug York er kommen nys fra Irland,
og drager hid med stærk og vældig Hærmagt
af irske Dremænd og djærve Kerner
i stolt Krigsrustning, og forkynder høit,
ihvor han kommer, at hans Feides Maal
er kun at stille Jer ved Somersæt,
hvem han erklærer for en Høiforræder.

Kong Henrik.

Her staaer jeg mellem Gade og York i Trængsel,
retsom et Skib, der, nylig frelst fra Stormen,
i Havblik bliver entret af en Røver.

Knap Gade er slagen og hans Krigshær splittet,
saa kommer York i Vaaben ham til Hjælp. —

Min hjære Buckingham, gaa ham imøde,
spørg ham om Grunden til hans Tog, og sig,
jeg sender Hertug Edmund nu til Tower, —
der vil jeg, Somersæt, forvare dig,
indtil han har affsediget sin Hær.

Somersæt.

Min Konge, jeg vil gjerne gaae i Fængsel,
ja selv i Døden, for mit Fædreland.

Kong Henrik.

For Alting, tal ei altfor barst; thi han
er stolt; han taaler ikke haarde Ord.

Buckingham.

Jeg lyder, Herre; og jeg troer forvist,
at Alt skal ende sig til Eders Bedste.

Kong Henrik.

Kom, lad os gaa min Hustru; vi maa lære
at styre bedre; hidindtil maa England
forbande min usalige Regjering.

(de gaae.)

Tiende Scene.

Kent. Idens Have.

(Gade kommer ind.)

Gade.

Gid Uergjerrigheden faa en Ulykke! og jeg selv med, der har et Sværd og endda er nærved at døe af Sult! I fem Dage har jeg nu holdt mig skjult i disse Skove og ikke vovet at lige ud, fordi hele Landet er fuldt af Baghold for mig; men nu er jeg saa sulten, at om jeg saa kunde faae Brev paa at leve i tusinde Aar, saa kunde jeg ikke vente længer. Derfor er jeg flattret over Muren ind i denne Have for at see, om jeg kan æde Græs eller plukke mig min Hjelm fuld af Roer; det er ikke saa ilde at forfriske Maven med i dette varme Veir; den Hjelm har været mig til Gavn paa mange Maader; mangen en Gang har den frelst min Pandebraast fra at blive fløvet af en Hellebard; og mangen Gang, naar jeg var tørstig paa en stræng Marsch, har den tjent mig istedenfor et Krus til at drikke af, og nu skal den være min Madstaal.

(Iden kommer ind med Tjenere.)

Iden.

O, Gud, hvem vilde dog tilbringe Livet i Hoffets Tummel, naar han kunde gaae som her i Fred og Ro. Den lille Fordlob, min Fader efterlod mig, er mig nok og er saa god som noget Kongerige. Jeg vil ei blive stor ved Andres Fald, ei samle Rigdom under Avinds Skulen; jeg takker Gud for mine gode Kaar, og Fattigmand taknemlig fra mig gaaer.

Gade.

Der kommer Giermanden og vil gribe mig som Landstryger, fordi jeg kommer ind paa hans Enemærker uden For-

lov. — Ha, du Skurk, du vil forraade mig, og fortjene tusinde Kroner af Kongen for at bringe ham mit Hoved! Men før vi skilles ad, skal jeg lære dig at æde Jern som en Struds og sluger mit Sværd som en stor Knappenaal.

I den.

Du grove Svend, jeg veed ei, hvem du er; hvorledes kan jeg da forraade dig? er det ei nok, du bryder som en Iyv ind i min Have for at plyndre der og klattrer over Muren mig til Trods? vil du og trodse mig ved Ukvæmsord?

G a d e.

Trodse dig? Ja, ved det bedste Blod, der nogenfinde er blevet astappet, og rykke dig i Skjægget ovenikjøbet! See rigtig paa mig; jeg har ikke smagt Mad i hele fem Dage; — men kom du kun med dine fem Karle, og hvis jeg ikke lader Jer ligge saa døde som Sild, saa Gud give, jeg aldrig maa finde Græs at æde meer!

I den.

Saalænge England staaer, skal det ei siges, at Alexander Iden, kentskt Jordbrot, med Overmagt slog en forsulten Stakkel. Stir mig i Dinene, hvor stivt du vil; see, om dit Blik kan tvinge mit til Jorden. Sæt Lem mod Lem; og du staaer langt tilbage; din Haand er mod min Næve som en Finger; dit Ben er som en Bind mod denne Stolpe; min Fod er nok imod din hele Styrke, og naar min Arm kun løfter sig iveiret, saa er din Grav alt gravet dybt i Jorden. Men store Ord gjør kun i Ordstrid Gavn; mit Sværd skal melde, hvad min Mund fortier.

Gade.

Bed min Manddom, det er den drabeligste Kjempe, jeg nogentid har hørt om! — Staal, hvis din Egg nu lægger sig, og hvis du ikke hugger den grovknoklede Lømmel ud til Karbonadestykker, inden du sover igjen i din Skede, saa vil jeg bede Gud paa mine Knæ, at du maa blive forvandlet til Hestefosom. — (De fægte. Gade falder.) O, det er forbi med mig! det er Sult og ikke Andet, der har dræbt mig! Lad titusind Djæble komme imod mig og giv mig blot de ti Maaltider, som jeg har undværet, saa byder jeg dem alle Trods. — Visne, Have, og bliv herefter en Begravelse for alle dem, der boe i dette Hus, fordi Gades ubetvingelige Sjæl er flygtet bort her.

Iden.

Hvad? var det Gade, jeg slog, den Udaadsmand?
Mit Sværd, for dette skal du være helligt
og hænge paa min Grav, naar jeg er død;
det Blod skal aldrig tvættes af din Dd,
men som Heroldens Raabe smykke dig
for at forkynde høit din Herres Ære.

Gade.

Farvel, Iden, og vær stolt af din Seir. Hils Kent fra mig og sig, at det har mistet sin dygtigste Mand, og forman Alverden til at være Krigstere; thi jeg, som aldrig har været bange for Noget, er overvunden af Sult og ikke af Tapperhed.

(dør.)

Iden.

Gud er mit Vidne, at du gjør mig Uret!
Dø, du fordomte Skurk, som blev din Moders
Forbandelse! og som mit Sværd jeg støder
ind i dit Legem, ønsked jeg at støde

din Sjæl dybt ned i Helved. — Jeg vil trække
 ved Fødderne dig hovedfulds herfra
 hen til den Mødding, hvor din Grav skal være,
 og der afhugge dit fordømte Hoved;
 det vil jeg bære seierstolt til Kongen
 og give Ravnene din Krop til Føde.

(gaaer og slæber Gades Lig efter sig.)

Femte Act.

Første Scene.

En Slette mellem Dartford og Blackheath.

(Kongens Leir paa den ene Side. Fra den anden kommer York med
 Følge med Faner og Trommer; hans Hær sees i Afstand.)

York.

Saa kommer York da nu fra Irland hjem
 for at tilkjempe sig sin Ret og rive
 Guldkronen af den svage Henriks Hoved.
 Ring høit, I Klokker! Glædesblus, brænd klart
 og hylt det store Englands rette Konge!
 Sancta majestas, hvem vil ikke kjøbe
 dig dyrt? — Lad lyde den, som ei kan herste!
 min Haand blev skabt kun til at røre Guld;
 jeg kan ei gjøre mine Ord til Handling,
 hvis Scepter eller Sværd ei tynger Haanden;
 Et Scepter skal den saae, saasandt jeg har
 en Sjæl! og det skal ryste Frankrigs Villier!

(Buckingham kommer ind.)

Hvem der? vil Buckingham forstyrre mig?
Han kommer vist fra Kongen; jeg maa hylle.

Buckingham.

Velkommen, York, hvis du har Godt ifinde.

York.

Jeg tager mod din Hilsen, Buckingham.
Sig, hvem har sendt dig? eller er du kommen
af egen Drift?

Buckingham.

Vor høie Konge, Henrik,
har sendt mig for at spørge dig om Grunden
til denne Orlogsfærd i Fredens Tid,
og hvorfor du, — en Undersaat som jeg, —
imod din Ed og svorne Lydighed,
har egenraadigt reist saa stor en Styrke
og vover dig med Hærmagt nær hans Hof?

York. (affides.)

Knap kan jeg tale; saa forbittret er jeg;
jeg kunde fløve Fjelde, sprænge Flint,
saaledes harme mig de lumpne Ord;
som Ajax Telamoniuss jeg kunde
stille min vilde Harm paa Faar og Dyne!
Jeg er af bedre Byrd end Kongen; mere
en Konge lig; meer kongelig i Sind; —
en Stund maa jeg dog holde gode Miner,
til Henrik svækkes, og min Styrke voger. —

(høit.)

Tilgiv mig, Buckingham, jeg beder dig,
at jeg saalænge tøver med at svare!
min Sjæl var af Tungsindighed forvirret.
Den Grund, hvorfor jeg har ført Hæren hid

er for at fjerne Somersæt fra Kongen;
hans Rænker true Kongens Land og Krone.

Buckingham.

Det er for stor en Driftighed af dig;
men har din Orlogsfærd ei andet Maal,
saa har Kong Henrik alt gjort dig til Villie;
i Tower sidder Hertug Somersæt.

York.

Ha, sig mig paa din Ære: er han fængslet?

Buckingham.

Ja, paa min Ære, han er sat i Fængsel.

York.

Saa, Buckingham, opløser jeg min Hær. —
Krigsmænd, jeg takker Jer; gaa hver til sit;
mød mig imorgen paa Sankt Georgs Mark;
I skal faae Sold og Alt, hvad I kan ønske. —
Og hvis min ædle Konge, Henrik, kræver
min ældste Søn, — ja alle mine Sønner, —
til Gidsler for min Lydighed og Trofskab,
jeg sender dem saa gjerne, som jeg lever;
Land, Heste, Vaaben, Gods, Alt hvad jeg eier,
skal være hans, naar Somersæt kun døer.

Buckingham.

Den Lydighed og Huldskab maa jeg prise;
nu lad os begge gaae til Kongens Telt.

(Kong Henrik kommer ind med Følge.)

Kong Henrik.

Nu, Buckingham, har York ei Ondt i sinde,
at her jeg seer ham Arm i Arm med dig?

York.

I dybest Ærefrygt og Ydmyghed
fremstiller York sig her for Eders Høihed.

Kong Henrik.

Hvad vilde du da med den Hær, du samlede?

York.

Kun fjerne den Forræder Somersset
og slaaes med Gade, den fule Oprørsmand,
hvis Nederlag jeg siden har erfaret.

(Iden kommer ind med Gades Hoved.)

Iden.

Isfald en Mand af ringe Stand som jeg
tør nærme sig en Konge, — see, her bringer
jeg Eders Høihed en Forræders Hoved,
Gades Hoved; jeg har fældet ham i Kamp.

Kong Henrik.

Gades Hoved? — Store Gud, du er retfærdig! —

O, lad mig see hans Ansigt efter Døden,
der voldte mig ilive saadan Uro!

Sig, Ven, var du den Mand, der dræbte ham?

Iden.

Ja, Eders høie Naade, det var mig.

Kong Henrik.

Hvad hedder du? hvad er din Rang og Stand?

Iden.

Mit ringe Navn er Alexander Iden,
en Herremand fra Kent, sin Konge tro.

Buckingham.

Hvis Eders Høihed tykkes, var det velgjort,
at gjøre ham til Ridder for sin Daad.

Kong Henrik.

Knæl, Iden!

(Iden knæler.)

Staa nu op som Riddersmand!

vi stænke dig til Løn et tusind Mark,
og vil, at du skal høre til vort Følge.

I den.

Gid I den blive denne Naade værdig,
og doe, hvis ei han er sin Konge tro!

Kong Henrik.

See, Buckingham! der kommer Somersset
med Dronningen; gaa dog, byd hende hurtigt
at skjule ham for York.

(Dronning Margaretha og Somersset komme ind.)

Dronning Margaretha.

For tusind Yorker

skal Somersset sit Hoved ikke skjule,
men dristig staae og see ham i hans Ansigt.

York.

Hvorledes? Somersset er fri? Nu York,
saa slip din længe fangne Tanke løs
og lad din Tunge svare til dit Hjerte!
At see paa Somersset, det skal jeg taale?
Troløse Konge, bryder du dit Ord,
stjødnt vel du veed, jeg taaler ikke Haan?
jeg sagde Konge? nei, du er ei Konge;
du kan ei styre Folk og Rige, du,
som tør og kan ei styre een Forræder;
dit Hoved passer ikke til en Krone;
din Haand kan bedre fatte Pilgrimsstaven
end føre Kongevældens stolte Spir.
Nei, Kronens Guld skal frandse denne Pande,
hvis Lys og Mærke, som Achilles' Spyd,
kan volde Død og bringe Lægedom.
Her er en Haand, som høit kan løfte Spiret
til Værn og til Fuldbyrkelse af Loven.

Vig! thi ved Gud, du skal ei meer beherske
den Mand, som Gud har skabt til din Behersker.

Somerset.

Ha frække Ridning! — York, jeg fængsler dig
som Høiforræder imod Kongens Krone;
Adlyd, Forbavne! knæl og bed om Naade.

York.

Jeg knæle! Lad mig spørge først, om disse
vil see mig høie Anæ for Menneſter. —
Kald mine Sønner hid til Borgen for mig.

(En af hans Følge gaaer.)

Jeg veed, før de vil see mig fængslet, sætter
de for min Frihed deres Sværd i Pant.

Dronningen.

Kald Clifford hid ihast, at han kan ſige,
om Yorks de ſlegfredsfødte Drenges Borgen
skal frelse deres Fader, den Forræder.

York.

Blodstænkte neapolitanſke Kvinde,
Neapels Udſtud, Englands grumme Svøbe!
Yorks Sønner, ædlere i Byrd end du,
skal være deres Faders Borgen; Dødsens
er den, ſom vrager deres Borgen for mig.
Der er de; tro mig, de vil klare Sagen.

(Edvard og Richard Plantagenet komme ind med Krigſfolk fra
den ene Side; Clifford og hans Søn ligeledes med Krigs-
folk fra den anden.)

Dronning Margaretha.

Og Clifford her vil vrage deres Borgen.

Clifford. (knæler.)

Held og Velsignelse, min høie Konge!

York.

Vi takker, Clifford; sig, hvad bringer du?

Nei, stræm os ikke med det bistre Blik;

vi er din Konge, Clifford; knæl igjen;

vi vil tilgive dig, at du tog feil.

Clifford.

Der staaer min Konge, York; jeg tog ei feil;

du tager høilig feil, der troer, jeg gjør det. —

Til Daarelisten med ham! — raser han?

Kong Henrik.

Ja, Clifford, i sin Herksesygges Vanvid

formaster han sig trodsig mod sin Konge.

Clifford.

Han er en Oprørsmand! før ham til Tower,

og lad hans rænkefulde Hoved springe.

Dronning Margaretha.

Han er alt fængslet, men vil ikke lyde;

hans Sønner er hans Borgen, siger han.

York.

Sig, mine Sønner, vil I være det?

Edvard.

Ja, ædle Fader, hvis vort Ord maa gjælde.

Richard.

Maa det ei gjælde, skal vort Sværd vel gjælde.

Clifford.

Ha, hvad er det for en Forræderhyngel!

York.

See dig i Speil, og kald dit Billed det.

Jeg er din Konge, du en falsk Forræder.

Kald begge mine stærke Bjørne hid,

de skal, naar blot de ryste deres Lænke,

forfærde disse grumme, lumste Hunde.

Kald Salisbury og Warwick hid til mig.

(Trommer. Warwick og Salisbury komme ind med Tropper.)

Clifford.

Saa det er dine Bjørne? vi skal jage
til Døden dine Bjørne, ja, og binde
med deres Lænter Bjørnetrækkeren,
hvis du tør bøde dig i Stranken med dem.

Richard.

Tidt har jeg seet en arrig, indbildst Rjoter,
der snærrer, for man ikke slap den løs,
men, naar den kom for Bjørnens tunge Lab,
stak Halen mellem sine Ben og tuded;
den samme Tjeneste vil I nok gjøre,
hvis I vil prøve Styrke med Jarl Warwick.

Clifford.

Bort, Bredens Kar, bort, hæslige Misfoster!
dit Sind er puffelrygget som din Skabning.

York.

Godt; vi skal gjøre Jer det hedt ret strax.

Clifford.

Pas paa, at ikke selv I brænder Jer.

Kong Henrik.

Har Warwicks Knæ nu glemt at bøie sig? —
Skam faa dit Sølvhaar, gamle Salisbury,
din galne Sønns vanvittige Forfører! —
vil du paa Sottesengen lege Røver
og lede Sorger op med dine Brillen? —
O, hvor er Trostab, hvor er Huldskab nu?
naar den er banlyst fra det isgraa Hoved,
hvor finder den da Tilflugtssted paa Jord?
Vil du af Graven hente Krigen op

og plette selv med Blod din Oldingære?
 Er Du saa gammel og har ei Erfaring?
 og har du den, hvi bruger du den ilde?
 Stam dig! og bøj i Lydighed dit Knæ,
 der bøier sig af Alderdom mod Graven.

Salisbury.

Min ædle Herre, jeg har overveiet
 de Krav, den vidtberømte Hertug har,
 og troer paa min Samvittighed, han er
 til Englands Kongestol retmæssig Arving.

Kong Henrik.

Har du ei svoret mig din Tro?

Salisbury.

Det har jeg.

Kong Henrik.

Kan du for Gud dig løse fra den Ed?

Salisbury.

Stor Synd det er at sværge paa en Synd,
 men større Synd at holde syndig Ed.

Hvem kan vel bindes ved et helligt Løfte
 til at begaae et Mord, at plyndre Folk,
 at krænke en uplettet Jomfrus Ære,
 at rane Arven fra den Faderløse,
 at gjøre Brud paa Enkens gode Ret,
 med ingen anden Grund til saadan Uret
 end, at han bindes af en hellig Ed?

Dronning Margaretha.

Den snebige Forræder fattes aldrig
 Ordskløveri.

Kong Henrik.

Kald Buckingham herhid
 og byd ham væbne sig.

York.

Rald Buckingham

og alle dine Venner; det skal gjælde
Død eller Høihed nu.

Clifford.

Det første vil
jeg indestaae dig for, hvis der er Sandhed
i mine Drømme.

Warwick.

Det var bedst for dig
at gaae tilfængs og drømme om igjen;
saa var du tryg i Ly for Balens Storm.

Clifford.

En værre Storm tør jeg vel byde Trods
end nogen, du kan mane frem idag;
det skal min Klinge strive paa din Hjelm,
hvis du kan fjendes paa dit Vaabenmærke.

Warwick.

Ha, ved min Faders Vaaben! Nevils Mærke,
en opreist Bjørn ved Knortestaven lænket,
vil jeg idag høit bære paa min Hjelm, —
retsom paa Bjergets Top en vældig Ceder,
der bærer Stormene tiltrods sin Krone.

Clifford.

Og jeg vil hugge Bjørnen af din Hjelm
og træde med Foragt den under Fod
trods Bjørnetrækkeren, der vogter Bjørnen.

Den unge Clifford.

Og nu til Vaaben, seiersfælle Fader!
døe skal Oprørerne med deres Slæng!

Richard.

Oh, vær barmhjertig! vær os ei saa haard!
din Aftensmad i Himlen færdig staaer.

Den unge Clifford.

Det veed du ikke, du vanstæbte Kryster!

Richard.

Saa spis den da i Helved, om du lyfter.

(de gaae ud til modsatte Sider.)

Anden Scene.

Sanct Albans.

(Baabengny. Angreb. Warwick kommer ind.)

Warwick.

Clifford af Cumberland! hør, Warwick kalder!
og hvis du ikke skjuler dig for Bjørnen,
nu, — mens til Strid Trompeten harmsfuldt svinger,
og Slagnes Skrig den tomme Luft opfylder, —
kom, Clifford, vov dig frem og kæmp med mig!
Clifford af Cumberland, nordlandske Praler,
Warwick er hæs af at udæste dig.

(York kommer ind.)

Hvorledes, ædle Herre? her tilfods?

York.

Cliffords fordømte Haand har dræbt min Ganger;
men jeg har gjengjældt ham med lige Maal;
det ædle Dyr, han elskede saa høit,
har jeg til Maaltid gjort for Ravn og Glente.

(Clifford kommer ind.)

Warwick.

En af os eller begge skal nu døe!

York.

Nei, Warwick, stands! søg dig et andet Bildt;
thi denne Kronhjort vil jeg bede selv.

Warwick.

Nu, tappert, York! du kæmper for en Krone, —
Clifford, saasandt jeg ønsker Held idag,
det gjør mig ondt, vi stilles uden Kamp!

(gaaer.)

Clifford.

Hvad seer du hos mig, York? hvi nøler du?

York.

Jeg blev forelsket i din tapre Holdning,
hvis ei du var min dødelige Fjende.

Clifford.

Din Manddom skulde ikke savne Pris,
hvis ei du viste den i skjændigt Oprør.

York.

Saa hjælp den mig mod dit Sværd, saasandt
som nu for en retfærdig Sag den strider.

Clifford.

Jeg sætter Liv og Sjæl paa denne Kamp.

York.

Et høit og farligt Spil! — Nu hold dig færdig!

(de fægter; Clifford falder.)

Clifford.

La fin couronne les oeuvres!

(dør.)

York.

Krig gav dig Fred; nu ligger du saa stille. —
Fred med hans Sjæl, o, Gud, om du saa vilde!

(gaaer.)

(Den unge Clifford kommer ind.)

Den unge Cliffford.

Skam og Fordærvelse! Alt er paa Flugt.
Frygt skaber kun Forvirring, og Forvirring
forvolder Saar istedenfor at hjælpe.

O Krig, du Helveds Søn, som Himlens Brede
gjør til sit Redskab, kast du Hævnens Blod
i vore Ræffers frosne Hjerter ned!

Lad ingen Stridsmand flye; den som i Sandhed
er Krigen viet, elsker ei sig selv;
hvo selv sig elsker, bærer ei med Rette
men kun tilfældigt Tapperhedens Navn. —

(han seer sin Faders Lig.)

O, saa forgaa, du jammerfulde Verden!

Lad Dommedagens Flamme sammensmelte
før Tiden Jord og Himmel! Domsbasun,
blæs høit, og ti, hver svag og enkelt Tone! —

Var det din Skjæbne, dyrebare Fader,
at leve hen din Ungdomstid i Fred,

at naae den modne Alders Sølvversmykke,
og i din Hæders og din Hviles Dage

at døe saaledes i et Morderflag? —

Til Sten gjør dette Syn mit Hjerte; Sten
skal det forblive, medens det er mit!

Vort staaener ikke vore Gubber; jeg
vil ikke staaene deres spæde Børn;

jomfruelige Taarer er for mig
som Dugg paa Ild; og Skjønhed, som saa tidt

har gjort en grusom Voldsmand tam, skal være
som Blaar og Olie for min Brede's Flamme.

Herester vil jeg ikke kjende Medynk,
og møder jeg et Barn af Huset Vort,

jeg hugger det i flere Stykker, end

den rasende Medea star Absyrtus.
 I Grumhed vil jeg sætte nu min Vre. —
 Kom, nye Brag af Cliffords gamle Hus!

(løfter Liget op.)

Og som engang Aeneas bar sin Fader,
 jeg bærer dig paa mine stærke Skuldre;
 men levende var dog Aeneas' Byrde;
 saa tungt er Intet som den Sorg, jeg bærer.

(gaaer.)

(Richard Plantagenet og Somersjet komme fægtende ind;
 Somersjet falder.)

Richard.

Saa, lig du der! — Ved dette usle Krosskilt,
 „Sanct Albans Borg“, har Somersjet nu gjort
 den Hæx berømt, der spaaede om hans Død. —
 Mit Sværd, bevar din Egg, min Sjæl, vær haard!
 En Munk for Tjenden beider; Tyrsten slaaer.

(gaaer.)

(Baabenlarm, Angreb. Kong Henrik, Dronning Margaretha og
 flere komme flygtende ind.)

Dronning Margaretha.

Saa kom dog, Herre, bort! hvor sen I er!

Kong Henrik.

Kan vi da flye fra Gud? bliv heller her.

Dronning Margaretha.

Hvorledes er I stabt? I vil ei fægte
 og vil ei flye! Nu er det Mod og Klogt
 og Selvforsvar at flye og sikke os,
 som bedst vi kan, og det er kun ved Flugt.

(Ramptummel i Afstand.)

Hvis her I fanges, see vi Bunden strax
 paa al vor Lykke; slippe vi kun bort, —

som let vi kan, naar I kun ikke nøler, —
 saa kan vi London naae, hvor I er elsket,
 og hvor den Rist, vor Lykke nu har faaet,
 kan heles let og snart.

(Den unge Clifford kommer ind).

Den unge Clifford.

Hvis ei mit Hjerte
 var fuldt af Anelser om Fremtids Vanhæbd,
 jeg vilde heller spotte Gud end hyde
 Jer flye. Men flygte maa I; haabløst Mismod
 har faaet Magt i vore Stridsmænds Hjerter.
 Bort, frels Jer nu, der kommer vel den Dag,
 da vi gjengjælder dem vort Nederlag.
 Bort, Herre Konge, fly!

(de gaae.)

Freddie Srene.

En Glette ved Sanct Albans.

(Baabengny, Tilbagetog, Janfarer; derpaa komme York, Richard Plantagenet, Warwick og Krigsfolk med Trommer og Janer.)

York.

Veed Ingen her Bested om Salisbury,
 den Vinterløve, som i Harmen glemmer
 sin Alders Brøst og Tidens hvassse Tand
 og lig en flink og lystig Ungersvend
 faaer Kræfter, naar det gjælder. Denne Seirsdag
 er ikke lig sig selv, vi har ei vundet
 en Fodbred, om vi misted Salisbury.

Richard.

Min ædle Fader, jeg har hjulpet ham
 tre Gange paa sin Hest; tre Gange har jeg
 holdt Stjold for ham, tre Gange ført ham bort

og bedet ham at holde sig fra Striden;
 men altid traf jeg ham, hvor Faren var;
 hans Sind var i hans gamle, svage Krop
 som prægtige Tapeter i en Hytte.
 Men, see, der kommer han, den gjæve Helt.

(Salisbury kommer.)

Salisbury.

Ha! ved mit Sværd, godt har idag du sægtet;
 det har vi Alle gjort, min Tro! Tak, Richard;
 Gud veed, hvor lang Tid end jeg har at leve;
 men Gud har søiet det, at du tre Gange
 idag har frelst mig fra den nære Død. —
 I Herrer, hvad vi vandt, er end ei vort;
 det er ei nok, at Fjenden nu er flygtet;
 han kommer altfor snart igjen til Kræfter.

York.

Ja, sikkert er det at forfølge dem;
 thi Kongen, hører jeg, er flyet til London
 for strag at kalde Parlamentet sammen.
 Lad os forfølge ham, før Bud kan udgaae.
 Hvad siger Warwick? skal vi efter dem?

Warwick.

Hvad, efter dem? foran dem, om vi kan.
 Ved Gud, det var en Hædersdag, I Herrer!
 Sanct Albans Slag, som York med Wre vandt,
 skal mindes end i fjerne Fremtids Dage. —
 Til London Alle! — Kling, Trompet og Tromme! —
 Og gid end mangan saadan Dag maa komme!

(de gaae.)

Anmærkninger.

- S. 5. „At ægte paa Eders Begne“. — Det var sædvanligt i Middelalderen ved kongelige Giftermaal, at Bruden afhentedes ved Affendinger, hvis Formand først høitideligt blev formælet med hende.
- 7. „Reignier, Konge af Neapel, Sicilien og Jerusalem“. — Af alle disse Kongeriger eiede han kun Titelen, der tilfjendegav de Fordringer, han mente at have paa disse Lande.
- — „Omgjorde dig med Sværdet“. — Tegnet paa det Lensforhold til Kongen, som hans Værdighed medførte.
- 14. „Den stjæbnestvangre Brand, Althea tændte“. — Ved Meleagers Fødsel rakte Parcerne hans Moder Althea en flammende Brand fra Arnen med det Varsel, at hans Liv skulde vare, indtil dette Stykke Træ var fortæret af Ilden. Moderen slukkede den og gjemte den omhyggelig; men da Meleager siden paa den berømte Jagt i Kalydon havde fældet Vilsvinet, blev han tirket af sine overmodige Morbrødre og dræbte dem i Kampen. Henreven af den første Harme over sine Brødres Drab, kastede Althea den gjemte Brand paa Vaalet, og med den fortæredes hendes Sønns Liv.
- 30. „Asmath“ o. s. v. — Om Andebesværgernes Færd smnl. Anm. t. Kong Lear. S. 87.
- 32. „Den Hertug lever end, som Henrik styrter“. — Udtrykket er med Flid tvetydigt, hvorsor Bort sammen-

ligner det med Draklets Ord til den macedoniske Konge:
 „Aio, te Aeacida“ o. s. v. der baade kan betyde: „Jeg
 siger, at du, Aeacide, kan overvinde Romerne“, og:
 „Jeg siger, at Romerne kan overvinde dig“. —

- S. 32. „ved Brand“. — Originalen har „ved Vand“, men
 den uoversættelige Tvetydighed i Lyden af „water“ og
 Navnet Walter, maatte gjengives ved en Forandring.
- 33. „Min gamle Hans“. — Falkejagten blev dreven
 med stor Videnskab; yndede Falke gav man Navne.
- 50. „En Stof med en Sandpose bunden til den ene
 Ende“. — Naar en retslig Tvekamp fandt Sted mel-
 lem Folk af uadelig Byrd, brugtes det her omtalte
 Vaaben.
- 51. „Charnico“. — En sød spansk Vin.
- 72. „En morisk Dands“. — En af de Figurer, der
 hørte med til Nailsystighederne.
- 78. „Ascanius“. — Da Venus vilde vække Didos Kjær-
 lighed til Aeneas, sendte hun Amor i Skikkelse af Ae-
 neas' Søn Ascanius.
- 86. „Skriget af Alrunen“. — Planten Alrune eller
 Mandragora, i hvis klostede Rod man vilde finde en
 Slags Lighed med et menneskeligt Legeme, ansaaes for
 et kraftigt Middel til Trolddomskunster; men den, der
 plukkede den, hørte et Skrig, saa forfærdeligt, at det kunde
 volde Banvid eller øieblikkelig Død.
- 94. „Mit teppejmyrkte Muldyr“. — Ved pragtfulde Dy-
 tog brugte de Fornemme lange Ridedækkener af kostbart
 Stof, der naaede næsten til Jorden.
- 96. „Vor halvtoprundne Sol“ o. s. v. — Det var det
 Mærke, Kong Edvard den Tredie førte i sit Vaaben.
- — „Bargulus“. — En illyrisk Sørøverhøvding, der
 nævnes i den romerske Historie.

- S. 97. „*Gelidus timor occupat artus*“. — Synes at være et usiagtigt Citat af Virg. Aen. 11 B.
- 102. „Al Eiendom i Landet skal være fælles“. — Den kommunistiske Lære kom allerede paa Richard den Tredies Tid til Udtalelse i England. Smnl. Anm. t. „Stormen“, S. 209.
- 112. „Londons Sten“. — Formodentlig et gammelt Mindesmærke.
- 113. „Londonbro“. — Den var paa den Tid af Træ.
- — „Ristet Ost“. — En yndet Spise paa den Tid, især blandt Walliserne.
- 115. „Giv din Hest Rappe paa“ o. s. v. — Rappe hørte med til fuldstændig Stadsdragt; Fattigfolk bar den naturligtvis ikke.
- 133. „Begge mine Bjørne“. — Bjørnekamp, hvorved Hunden hidsedes paa en Bjørn, der var lænket til en Pæl, var en yndet Forlystelse. Huset Nevils Baaben var en Bjørn lænket til en Knortestav eller Pæl.

 Rettelse.

I Personlisten faaer: By skriveren i Chatham læs: Skriveren i Chatham.

107. „Gedächtnis einer ungarischen Nation.“ — Gemein-
 schaft der ungarischen Nation in der Zeit 1848/49.
 108. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 109. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 110. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 111. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 112. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 113. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 114. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 115. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 116. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 117. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 118. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 119. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.
 120. „Die Nation in der Zeit 1848/49.“ — Die
 Gemeinschaft der Nationen in der Zeit 1848/49.

Stort Besoer for Ingenting.

Personer.

Don Pedro, Prinds af Aragonien.

Don Juan, hans Halvbroder.

Claudio, en ung Greve fra Florens.

Benedict, en Adelsmand fra Padua.

Leonato, Statholder i Messina.

Antonio, hans Broder.

Balthasar, Don Pedros Tjener.

Borachio, } Don Juans Pedsagere.

Courad, }

Slaaenbær, } Retsbetjente.

Mosť,

En Skriver.

En Munk.

En Dreng.

Hera, Leonatos Datter.

Beatrice, Leonatos Broderdatter.

Margaretha, } Heros Kammerjomfruer.

Ursula, }

Bud. Bægtere m. m.

Handlingen foregaaer i Messina.

Første Act.

Første Scene.

Udenfor Leonatos Hus.

(Leonato, Hero, Beatrice og et Bud komme ind.)

Leonato.

Jeg seer af dette Brev, at Don Pedro af Aragonien kommer til Messina i aften.

Budet.

Han maa snart være her; han var ikke tre Mil herfra, da jeg forlod ham.

Leonato.

Hvor mange Adelsmænd har I mistet i denne Tægtning?

Budet.

Kun faa i det Hele, og ingen af Anseelse.

Leonato.

En Seier er dobbelt, naar Seierherren kommer hjem med hele sin Styrke. Jeg seer her, at Don Pedro har vist megen Udmærkelse mod en ung Florentiner, som hedder Claudio.

Budet.

Det har han vel fortjent, og Don Pedro har vel paa-
skønnet hans Fortjenester. Hans Tapperhed har langt over-
gaaet, hvad man kunde vente sig af hans Alder, og i et Rams

Stikkelse har han udført en Løves Bedrifter. Han har virkelig overtruffet al Forventning i høiere Grad, end I kan vente, at jeg skulde kunne beskrive det.

Leonato.

Han har en Farbroder her i Messina, som vil glæde sig meget derover.

Budet.

Jeg har allerede bragt ham et Brev, og han viste stor Glæde, ja saa stor, at Glæden ikke kunde vise sig besteden nok uden et Tegn paa Smerte.

Leonato.

Brast han i Graad?

Budet.

Ja i Overflødighed.

Leonato.

En kjærlig Overstrømmen af Kjærligheden. Ingen Ansigter ere renere end de, der ere vassede paa den Maade. Hvor meget bedre er det dog ikke at græde af Glæde end at glæde sig ved Andres Graad?

Beatrice.

Sig mig, er Herr Dyrendal kommen tilbage fra Krigen eller ikke?

Budet.

Jeg kjender Ingen af det Navn, min Frosen. Der var ingen saadan af nogen Rang i Hæren.

Leonato.

Hvem er det, du spørger om, mit Barn?

Hero.

Min Kusine mener Herr Benedict fra Padua.

Budet.

O, han er kommen tilbage, og er saa munter som nogensinde.

Beatrice.

Han slog Plakater op her i Messina og udfordrede Cupido paa skarpe Skud; og min Farbroders Nar, som fik Udfordringen at læse, skrev under paa Cupidos Begne og udfordrede ham paa stumpe Pile. — Sig mig, hvor mange har han dræbt og spist i denne Krig? ja, sig mig blot, hvor mange har han dræbt? for jeg har lovet at spise alle dem, han dræbte.

Leonato.

Nei, Broderdatter, du er virkelig for slem imod Herr Benedict; men han vil nok give dig Lige for Lige; det kan du stole paa.

Budet.

Han har gjort meget god Tjeneste i denne Krig, min Frosen.

Beatrice.

Jeg havde vel fordærvet Proviant, og han hjalp mig med at fortære den. Han er en dygtig Karl ved sit Sulefad, og han har en udmærket Appetit.

Budet.

Og en dygtig Krigsmand tillige, min Frosen.

Beatrice.

En dygtig Krigsmand mod en Frosen; men hvad er han mod en Herre?

Budet.

Herre mod Herre, Mand mod Mand; han har alle hæderlige Dyder i fuldt Maal.

Beatrice.

Fuldt Maal, ja det har han; men hvad Maalet er fuldt af, — naa, vi ere jo alle Menneſter.

Leonato.

Jeg maa ikke misforstaae min Broderdatter, gode Ven.

Herr Benedict og hun fører altid en fremtsom Krig med hinanden; de kommer aldrig sammen uden at levere en Skjærmydsel af vittige Indfald.

Beatrice.

Alt! han kommer kun daarligt fra det; sidste Gang slap han ikke fra Bataillen med sine fulde Fem, for de fire blev lamme, og nu maa hele Karlen hjælpe sig med een. Hvis han har Vittighed nok til at holde sig varm med, saa lad ham beholde den, for at der kan være Forskjel paa ham og hans Hest; for det er Alt, hvad han har for at kunne gjælde for en fornuftig Skabning. Hvem omgaaes han nu med? han har jo en ny Hjertensven hver Maaned.

Budet.

Er det muligt?

Beatrice.

Det er meget let muligt; hans Huldstab og Trostab er ligesom Snittet paa hans Hat; den skifter med hver ny Mode.

Budet.

Jeg seer, at Herren ikke staaer synderlig høit anstreven i Eders Bøger.

Beatrice.

Nei, hvis han gjorde det, vilde jeg brænde mit Bibliothek. — Men hvem omgaaes han nu med? er der ikke en ung Galfrands, der vil gaae Puffer ivold i hans Selstab?

Budet.

Han er for det meste i Selstab med den ædle Grev Claudio.

Beatrice.

O Himmel! Ham vil han hænge fast ved som en Sygdom. Man faaer ham lettere end Pesten, og den, der er besængt med ham, bliver gal paa Stedet. Gud hjælpe den

ædle Grev Claudio! Har han faaet Benedicten, saa vil det koste ham tusinde Pund, inden han bliver kureret.

Budet.

Jeg vil gjøre mig Umage for at staae paa en venstabelig Fod med Jer, Froken.

Beatrice.

Saa, gjør det, min Ven.

Leonato.

Du bliver aldrig gal, Broderdatter.

Beatrice.

Nei, ikke før vi faaer en hed Januar.

Budet.

Her kommer Don Pedro.

(Don Pedro, Balthasar, Don Juan, Claudio og Benedict komme ind.)

Don Pedro.

Kjære Herr Leonato, I gaar selv Eders Besvær imøde. Ellers er det Verdens Skik at undgaae Bekostninger; men I søger dem op.

Leonato.

Aldrig har Besvær været i mit Huus i Eders Naades Stikkelse; naar Besvær er borte, skulde Behagelighed blive tilbage; men naar I stilles fra mig, bliver Sorgen tilbage, og Glæden tager Afsted.

Don Pedro.

I er altfor villig til at tage Eders Byrde paa Jer. — Jeg formoder, det er Eders Datter?

Leonato.

Det har hendes Moder ofte sagt mig.

Benedict.

Twivlede I om den Ting, Herre, siden I spurgte hende?

Leonato.

Nei, Herr Benedict; dengang var I jo endnu et Barn.

Don Pedro.

Der fik du den, Benedict; deraf kan man slutte, hvad du nu er, som Mand. — Sandelig, Frøkenen fører selv Bevis for, hvem der er hendes Fader. — Jeg ønsker Jer til Lykke, Frøken, med den Lykke, I har med en ædel Fader.

Benedict.

Om Herr Leonato ogsaa er hendes Fader, saa vilde hun ikke for hele Messina have hans Hoved paa sine Skuldre, hvormeget hun saa ligner ham.

Beatrice.

Det undrer mig, at I altid bliver ved at sladdre, Herr Benedict. Ingen bryder sig om, hvad I siger.

Benedict.

Hvad, min kjære Frøken Spot! lever I endnu?

Beatrice.

Hvor var det muligt, at Spot kunde døe, naar den har saa god Føde at leve af som Herr Benedict? — Artigheden selv forvandles jo til Spot, naar I kommer den nær.

Benedict.

Saa er Artigheden jo en Bendekaabe. — Men vist er det, at alle Damer elste mig, undtagen I alene, og jeg vilde ønske, mit Hjerter kunde overtøde mig om, at jeg ikke havde et haardt Hjerter; thi, sandt at sige, jeg elsker Ingen.

Beatrice.

Det er en stor Lykke for Damerne; ellers vilde de være blevne plagede med en frygtelig Frier. Jeg takker Gud og mit kolde Blod for, at jeg har samme Sind som I, hvad den Sag angaaer. Jeg vilde hellere høre min Hund gjøse ad en Krage, end høre en Mand spørge paa, at han elskede mig.

Benedict.

Himlen bevare altid det Sind hos Eders Naade! saa vil en eller anden brav Kavaler undgaae den Skjæbne at blive kradsset i Ansigtet.

Beatrice.

Hvis det var et Ansigt som Eders, kunde det ikke blive værre ved at kradses.

Benedict.

Godt; I kunde være udmærket stiftet til at lære Pøppegøier at tale.

Beatrice.

En Fugl, der taler som jeg, er bedre end et Dyr, der taler som I.

Benedict.

Jeg vilde ønske, min Hest var ligesaa rap som Eders Tunge og kunde holde ligesaa godt ud. Men bliv kun ved i Eders Fart i Guds Navn; jeg er færdig.

Beatrice.

I ender altid, ligesom et gammelt Krif stopper; jeg fjender Jer fra gammel Tid.

Don Pedro.

Og dermed Basta. — Herr Claudio og Herr Benedict, — min kjære Ven Leonato har indbudet Jer til sig. Jeg har sagt ham, at vi bliver her idetmindste en Maaned, og han ønsker hjertelig, at et Tilfælde maatte holde os her endnu længer. Jeg tør sværge paa, at han ikke er en Hykler, men ønsker det af Hjertens Grund.

Leonato.

Hvis I sværger derpaa, naadige Herre, saa bliver I ikke menstvoren. — (til Don Juan) Tillad mig at byde Eders Naade velkommen; da I nu er forsonet med Prindsen, Eders Broder, skylder jeg Jer al Ærbødighed.

Don Juan.

Jeg takker Jer. Jeg er ikke en Mand af mange Ord; men jeg takker Jer.

Leonato.

Behager Eders Naade at gaae foran?

Don Pedro.

Eders Haand Leonato; vi vil følges ad.

(Alle gaae undtagen Benedict og Claudio.)

Claudio.

Benedict, lagde du Mærke til Herr Leonatos Datter?

Benedict.

Mærke satte jeg ikke paa hende; men jeg saa paa hende.

Claudio.

Er hun ikke en vakker og ærbar ung Dame?

Benedict.

Spørger du mig om min ligesfremme, oprigtige Mening som ærlig Mand? eller vil du have, at jeg skal tale efter min Bane, som en erklæret Fjende af hendes Kjon?

Claudio.

Nei, jeg beder dig, tal oprigtigt og fornuftigt.

Benedict.

Naa, ja da! jeg mener, at hun er for kort til en lang Lovtale og for mørk til en glimrende Lovtale og for lille til en stor Lovtale. Den eneste Anfaling, jeg kan give hende, er den, at var hun anderledes end hun er, saa var hun ikke smuk, og da hun ikke er anderledes end hun er, saa synes jeg ikke om hende.

Claudio.

Du troer, jeg spøger. Nei, sig mig oprigtigt, hvad du synes om hende.

Benedict.

Har du ifinde at kjøbe hende, siden du spørger dig saa nøie for?

Claudio.

Kan man kjøbe en saadan Edelsten for hele Verden?

Benedict.

Ja, og Væf til at gjemme den i ovenikjøbet. Men figer du dette for ramme Alvor? eller spiller du blot Narrifas for at fortælle os, at Cupido er en dygtig Harejæger, og Vulcan en udmærket Tømmemand? Naa da, hvilken Tone skal man slaae an for at synge sammen med dig?

Claudio.

I mine Dine er hun den yndigste Kvinde, jeg nogenfinde har seet.

Benedict.

Jeg kan nok endnu see uden Briller; men det kan jeg ikke see noget til; nei, saa er hendes Rusine meget smukkere, — hvis hun ikke var besat af en ond Aand, — ja saameget smukkere som den første Mai er smukkere end den sidste December. Men du tænker dog vel ikke paa at blive Ægte-
mand, hvad behager?

Claudio.

Om jeg saa havde svoret paa det Modsatte, saa vilde jeg neppe troe mig selv, hvis Hero vilde være min Hustru.

Benedict.

Ja saa, er det virkelig kommet saa vidt? er der da ingen Mand i Verden, uden han vil bære sin Hue med Mistanke? skal jeg aldrig meer see en tresindstyve Mars Ungkarl? Naa ja, vær saa god! vil du endelig putte din Hals i Aaget, saa bær Mærket af det og sul Søndagen bort. See, der kommer Don Pedro for at lede efter dig.

(Don Pedro kommer.)

Don Pedro.

Hvad har I for Hemmeligheder, at I ikke fulgte med til Leonato?

Benedict.

Jeg vilde ønske, at Eders Naade vilde tvinge mig til at sige det.

Don Pedro.

Jeg byder dig ved din Lenspligt.

Benedict.

Hører du det, Grev Claudio? jeg kan være saa taus som en Stum; det haaber jeg, du troer; men ved min Lenspligt; — tænk, — ved min Lenspligt! — Han er forelsket. — „I hvem?“ spørger Eders Naade; — mærk, hvor kort Svaret er: I Hero, Leonatos korte Datter.

Claudio.

Hvis det var saa, saa var det nu sagt.

Benedict.

Ligesom det gamle Eventyr, naadige Herre: Det er ikke saa, og det var ikke saa, og Gud forbyde, at det skulde blive saa.

Claudio.

Hvis min Lidenstab ikke pludselig forandrer sig, saa siger jeg: Gud forbyde, at det skulde blive anderledes.

Don Pedro.

Amen, hvis du elsker hende; thi Frøenen er det vel værd.

Claudio.

Det siger I for at lokke mig i Fælden, naadige Herre.

Don Pedro.

Paa min Tro, jeg sagde min Mening.

Claudio.

Og paa min Gæ, naadige Herre, jeg sagde min.

Benedict.

Og paa min dobbelte Tro og Gæ, naadige Herre, jeg sagde min.

Claudio.

At jeg elsker hende, det føler jeg.

Don Pedro.

At hun er det værd, det veed jeg.

Benedict.

At jeg hverken føler, hvorledes man kan elske hende, eller veed, hvorledes hun kan være det værd, det er en Mening, som ingen Ild kan smelte ud af mig; det vil jeg døe paa Baalet for.

Don Pedro.

Du har altid været en forstøffet Kjætter i at foragte Skjønhed.

Claudio.

Og han har aldrig kunnet føre sin Rolle igjennem uden ved at gjøre Bold paa sin Villie.

Benedict.

At en Kvinde har født mig til Verden, det takker jeg hende for; at hun har opfostreret mig, det takker jeg ligeledes allerærbødigst for; men at jeg skulde lade Signaler blæse paa min Pande eller have mit Jagthorn hængende i et usynligt Gehæng, det maa jeg bede alle Kvinder have mig undskyldt for. Fordi jeg ikke vil gjøre dem den Uret at mistroe Noget af dem, vil jeg vise mig selv den Retsfærdighed ikke at troe Noget; og Enden paa Visen er den, — hvori jeg handler saa meget visere, — at jeg vil blive Ungkarl.

Don Pedro.

Jeg oplever nok endnu at see dig bleg af Kjærlighed.

Benedict.

Af Uergrelse eller af Sygdom eller af Sult, naadige Herre, men ikke af Kjærlighed. Hvis jeg nogensinde mister mere Blod af Kjærlighed, end jeg kan faae igjen ved Drik, saa maa I stifte Vinene ud paa mig med en Visemagers Pen og hænge mig op som Skilt paa et Jomfruhus med den Underskrift: „Den blinde Cupido“.

Don Pedro.

Godt! hvis du nogensinde svigter den Tro, saa skal vi statuere et Exempel paa dig.

Benedict.

Gjør jeg det, saa maa I hænge mig op som en Kat i en Tønde og styde tilmaals efter mig, og den, der træffer mig, skal klappes paa Skulderen og kaldes Adam.

Don Pedro.

Maa, det skal Tiden vise:
„Den vilde Tyr med Tiden bærer Aaget“.

Benedict.

Ja lad den vilde Tyr det; men hvis den forstandige Benedict bærer det, saa bræk Hornene af Tyren og sæt dem i min Pande, og lad en Juffer male mig af, og med ligesaa store Bogstaver, som man skriver: „Her er en god Hest tilleie“, maa I sætte under mit Billede: „Her er Ugtemanden Benedict at see“.

Claudio.

Hvis Noget saadant skulde stee, blev du rent gal med samt dine Horn.

Don Pedro.

Ja, ja! hvis Cupido ikke har studt sit hele Røgger bort i Venedig, saa skal du snart komme til at skjælv for det.

Benedict.

Saa maatte det blive et Jordskjælv.

Don Pedro.

Naa, du vil nok s ie dig efter Liderne. Men nu, min kjære Herr Benedict, gaa ind til Leonato, bring ham min Hilsen og sig, at jeg skal ikke undlade at indfinde mig ved Aftengildet; han har virkelig gjort store Anstalter.

Benedict.

En saadan Sendelse er jeg nogenlunde Mand for at paatage mig, og dermed befaler jeg Jer —

Claudio.

„Gud den Almægtige. Givet i mit Hus,“ — hvis jeg havde noget, —

Don Pedro.

„Den sjette Juli. Eders hengivne Ven

Benedict.“

Benedict.

Naa, spot ikke, spot ikke! Indholdet af Eders Samtale er sommetider garneret med Pjalter, og Garneringen noget l seligt riet paa; for I kommer med flere saadanne pjaltede L ier, saa ransag først Eders Samvittighed, og dermed anbefaler jeg mig.

(gaaer.)

Claudio.

Min Prinds, nu kan I vise mig en Godhed.

Don Pedro.

Mit Venst b lytter til dit Ord; bel r det, og du skal see, hvor let det nemmer selv den vanskeligste Lære til dit Gavn.

Claudio.

Har Leonato nogen Søn, min Prinds?

Don Pedro.

Nei, intet Barn og Arving uden Hero.

Du elster hende, Claudio?

Claudio.

O Herre,
da I drog ud paa dette sidste Krigstog,
da saae jeg hende med en Krigsmands Dø.
Hun hued mig; men ved min barste Syssel
blev mit Behag end ei til Elstov modnet.
Nu er jeg her igjen, og Krigens Tanker
har rømmet Pladsen; men i deres Sted
fremtrænge Hjertets stille, søde Længsler,
der hviste mig, hvor stjern ung Hero er,
og minde om, at før jeg drog til Krigen,
var hun mig kjær.

Don Pedro.

Du bliver ganske som
en Elster strax, og trætter Dret med
en boglang Tale. Elster du stjern Hero, —
frisk Mod! saa taler jeg med hendes Fader
og hende, og saa skal hun blive din.
Var det ei derfor du begyndte paa
din Tales fine Spind?

Claudio.

Hvor mildt og venligt
I læger Elstovs Saar; dens Sorg I kjender
paa Kindens Farve. Men jeg frygted for,
min Elstov skulde synes altfor brat,
og derfor vilde jeg saa langsomt læges.

Don Pedro.

Hvortil en Bro langt bredere end Floden?
den bedste Hjælp er den, som Nøden kræver.
See, her er, hvad du trænger til: du elster,
og jeg forsyner dig med Hjælpemidler.
Jeg veed, her bliver Maffebal i Aften;

der vil forklædt jeg forestille dig
og sige til skøn Hero: jeg er Claudio,
og gyde ud i hendes Barm mit Hjerte
og tage hendes Dre brat til Fange
med Elfskovstalers Magt og stærke Stormløb.

Derefter taler jeg med hendes Fader,
og kort og godt, skøn Hero bliver din.
Nu lad os sætte Sagen strax i Gang.

(de gaae.)

Auden Srene.

(Et Bærelse i Leonatos Hus.)

(Leonato og Antonio komme ind.)

Leonato.

Naa, min Broder, hvor er din Søn? har han sørgt
for Musikken?

Antonio.

Han har meget travlt dermed. Men hør, Broder, jeg
kan fortælle dig mærkelige Nyheder, som du aldrig har drømt om.

Leonato.

Er de gode?

Antonio.

Som Udsalbet stempler dem; men de har et godt Bore;
de seer godt nok ud. Mens Prindsen og Grev Claudio spad-
serede i en tætsluttet Allee i min Have, kom en af mine Tje-
nere til at høre Noget af deres Samtale; Prindsen aabenba-
rede for Claudio, at han elskede din Datter, og at han havde
ifinde at erklære hende sin Kjærlighed i Aften ved Dandsen.
Hvis han fandt Gjentjærlighed, saa tænkte han at gribe Die-
bliffet og strax tale med dig derom.

Leonato.

Er det en forstandig Karl, der fortalte dig det?

Antonio.

En meget fløgtig Karl. Jeg vil sende Bud efter ham, saa kan du selv spørge ham ud.

Leonato.

Nei, nei! vi vil betragte det som en Drøm, indtil det kommer for Dagen; men jeg vil underrette min Datter derom, for at hun kan være bedre forberedt paa et Svar, hvis det muligvis skulde være sandt. Gaa du hen og fortæl hende det. — (Flere Personer gaar over Skuepladsen.) — Gode Venner, I veed, hvad I har at gjøre. — O, jeg beder om Forladelse, min Ven; kom I med mig, saa vil jeg benytte Eders Dydghed. — Kjære Fætter, staa mig bi i denne travle Tid.
(de gaar.)

Uredie Srene.

Et andet Bærelse i Leonatos Hus.

(Don Juan og Conrad komme ind.)

Conrad.

Hvad Pokker, naadige Herre! hvorfor er I dog saa overmaade tungsindig?

Don Juan.

Årsagen dertil er saa overmaade stor; derfor er ogsaa min Tungsindighed uden Grændser.

Conrad.

I maa høre paa Fornuft.

Don Juan.

Og naar jeg har hørt paa den, hvad Lykke skal det saa bringe mig?

Conrad.

Om ikke øieblikkelig Lægedom, saa dog Taalmodighed til at lide.

Don Juan.

Det forundrer mig, at du, der, som du selv siger, er født under Saturn, giver dig af med at anvende et moralsk Lægemiddel mod et ulægeligt Onde. Jeg kan ikke fordølge, hvad jeg er; jeg maa være tungsindig, naar jeg har Grund dertil, og ikke lee ad Andres Vittigheder, — spise, naar jeg er sulten, og ikke vente, til det behager Andre, — sove, naar jeg er søvnig, og ikke gjøre mig Uleilighed med Andres Sager, — lee, naar jeg er lystig, og ikke bryde mig om Andres Lune.

Conrad.

Ja vist; men I skulde kun ikke bære det aabenlyst til Skue, førend I kan gjøre det ustraffet. I har fornylig været i Klammeri med Eders Broder, og han har nylig taget Jer til Naade igjen; men I kan ikke rigtigt slaae Rod i denne Naade, hvis I ikke selv staffer Jer godt Veir; det er nødvendigt, at I selv sørger for, at Eders Høst kan blive moden.

Don Juan.

Jeg vilde heller være en Tjørn i en Hæk end en Rose i hans Naade; det stemmer mere med mit Sind at være forsmaaet af Alle end at tage mig en behagelig Mine paa for at liste mig Nogens Vensteb til. Om man ikke kan sige, at jeg er en indsmigrende ærlig Mand, saa kan man da ialtsald ikke nægte, at jeg er en oprigtig Skurk. Man viser mig Tilid med Mundkurv paa, og man giver mig min Frihed med en Klods om Benet; derfor har jeg besluttet, at jeg ikke vil synge i mit Bur; havde jeg Munden fri, saa vilde jeg bide; havde jeg min Frihed, saa vilde jeg gjøre, hvad jeg lystede. Smidlertid lad mig være den, jeg er; søg ikke at forandre mig.

Conrad.

Kan I ikke gjøre nogen Brug af Eders Misfornøielse?

Don Juan.

Jeg bruger den alt, hvad jeg kan; thi jeg bruger ikke noget Andet. — Hvem kommer der? — Hvad Nyt, Borachio?
(Borachio kommer ind.)

Borachio.

Jeg kommer fra det store Gilde deroppe. Eders Broder, Brindsen, bliver kongeligt beærtet af Leonato, og jeg kan fortælle Jer den Nyhed, at der er et Giftermaal paa Tapetet.

Don Juan.

Kan det bruges som Grundvold til at bygge nogen Fortræd paa? Hvad er det for en Nar, der har trolovet sig med sin Plage?

Borachio.

Jh, det er Eders Broders høire Haand.

Don Juan.

Hvad? den mageløse Claudio?

Borachio.

Netop.

Don Juan.

En vakker Kavaler! — Og hvem? hvem? hvorhen har han vendt sit Blik?

Borachio.

Det er saamænd Hero, Leonatos Datter og Arving.

Don Juan.

Den Gjæstling! — hvor har du faaet det at vide?

Borachio.

Jeg havde den Bestilling at røge Værelserne, og imens jeg tændte Røgelse i et Kammer, hvor der var muggen Luft, kommer Brindsen og Claudio Arm i Arm i en alvorlig Samtale; jeg smuttede bag Tapetet, og der hørte jeg, at de af-

talte, at Prindsen skulde beile til Hero i sit eget Navn og, naar han havde faaet hende, give hende til Grev Claudio.

Don Juan.

Kom, kom! lad os gaae derhen; det kunde være Noget, der kunde skaffe min Uergrelse Lust. Den unge Padderhat! han har vundet hele Kren ved mit Fald; hvis jeg paa nogen Maade kan gjøre ham en Streg i Regningen, vil jeg prise mig lykkelig. I er vel begge paalidelige og vil staae mig bi?

Conrad.

Til Døden, naadige Herre.

Don Juan.

Lad os gaae til det store Aftengilde; de kan gjøre sig tilgode, fordi jeg er undertvungen. Gid blot Koffen tænkte som jeg! — Skal vi gaae og see, hvad der er at gjøre?

Borachio.

Vi ere til Eders Tjeneste, naadige Herre.

(de gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

En Sal i Leonatos Hus.

(Leonato, Antonio, Hero, Beatrice og flere komme ind.)

Leonato.

Var Don Juan ikke her ved Aftentaflet?

Antonio.

Jeg saa ham ikke.

Beatrice.

Hvor den Herre seer sur ud! Jeg seer ham aldrig uden at jeg har Halsbrynde en hel Time derefter.

Hero.

Han er af en meget tungsindig Natur.

Beatrice.

Det vilde være en prægtig Mand, der var stabt netop midtvejs imellem ham og Benedict; den ene ligner altfor meget en Billedstøtte og siger slet Ingenting; den anden ligner altfor meget hendes Naades ældste Søn, der pludrer altid.

Leonato.

Altsaa Halvdelen af Herr Benedicts Tunge i Don Juans Mund og Halvdelen af Don Juans Tungsindighed i Herr Benedicts Ansigt, —

Beatrice.

Og et velstabt Ben og en net Fod, Farbroder, og Penge nok i Lommen, saadan en Mand vilde erobre enhver Pige i Verden, — hvis han kunde vinde hendes Hjerte.

Leonato.

Tro du mig, Broderdatter, du faaer dig aldrig en Mand, naar du har saa hvas en Tunge.

Antonio.

Ja, hun er virkelig altfor ondskabssuld.

Beatrice.

Altfor ondskabssuld er meer end ondskabssuld; paa den Maade gaaer jeg glip af en Guds Gave; det hedder jo: „Vorherre stjaenter en ondskabssuld Ro korte Horn“; men en altfor ondskabssuld Ro stjaenter han ingen Horn.

Leonato.

Altsaa, naar du er altfor ondskabssuld, stjaenter Vorherre dig ingen Horn.

Beatrice.

Netop, hvis han ikke skjænker mig en Mand; og det beder jeg ham om paa mine Knæ hver Morgen og Aften, at han vil frie mig for. — O, Himmel! Jeg kunde ikke taale en Mand med Skjæg i Ansigtet. Heller vil jeg lægge mit Hoved til en Udsæk.

Leonato.

Du kunde jo træffe en Mand, der ikke havde Skjæg.

Beatrice.

Hvad skulde jeg gjøre med ham? pynte ham i mine Klæder og gjøre ham til min Kammerjomfru? Den, der har Skjæg, er meer end en ung Knøs, og den, der ikke har Skjæg, er mindre end en Mand; og den, der er mere end en ung Knøs, passer ikke for mig, og den, der er mindre end en Mand, passer jeg ikke for. Saa vil jeg ligesaa gjerne tage sex Skilling i Haandpenge af en Bjørnetrækker og føre hans Aber til Helvede.

Leonato.

Naa, vil du gaae til Helvede?

Beatrice.

Nei, kun til Borten; der kommer Djævelen mig imøde i Skikkelse af en gammel Hanrei med Horn paa Hovedet og siger: „Gaa du til Himlen, Beatrice, gaa du til Himlen; her er ingen Plads for Jer Piger!“ og saa afleverer jeg mine Abekatte og giver mig strax paa Vei til Himlen, til Sanct Peder; han viser mig, hvor Ungkarlene sidde, og der lever vi saa lystig, som Dagen er lang.

Antonio. (til Hero.)

Naa, Broderdatter, jeg haaber, at du lader dig raade af din Fader.

Beatrice.

Sa, naturligvis; det er min Rufines Pligt at neie

og sige: „Som I vil, min Fader“; — men alligevel maa det være en net Fyr, Beatrice; ellers maa du neie nok engang og sige: „Som jeg vil, min Fader“.

Leonato.

Ja, ja, Beatrice, jeg haaber nok, jeg oplever at see dig forsynet med en Mand.

Beatrice.

Nei, ikke før Vorherre skaber Mandfolkene af andet Stof end Jord. Maa det ikke ærgre en Kvinde at lade sig hovmesterere af et mandhastigt Stykke Støv? at gjøre Regnskab for Alt, hvad hun foretager sig, for en treven Verklump? Nei, Farbroder, jeg vil Ingen have. Adams Sønner er mine Brødre, og jeg holder det virkelig for en Synd at gifte mig ind i min egen Slægt.

Leonato. (til Hero.)

Tænk paa, hvad jeg har sagt dig, min Datter; hvis Prindsen beiler til dig paa den Maade, saa veed du, hvad du har at svare.

Beatrice.

Det er Musikens Feil, Kusine, hvis han ikke beiler til dig med den rette Taft. Hvis Prindsen bliver for nærgaaende, saa sig ham, at der er Taft og Maal i Alting, og dands saa Svaret bort. Thi, jeg skal sige dig, Hero, at Frieri, Giftermaal og Fortrydelse, det er en Galop, en Menuet og en Hopsa; Frieriet, det er hidst og hurtigt ligesom Galoppen; Giftermaalet er ærbart og adstadiigt ligesom en høitidelig, gammeldags Menuet; saa kommer Fortrydelsen med sine daarlige Ben og falder ind i en Hopsa, hurtigere og hurtigere, til den hopper i sin Grav.

Leonato.

Du seer med flemme Dine, Broderdatter.

Beatrice.

Nei, jeg har gode Dine, Farbroder; jeg kan see en Kirke ved høilys Dag.

Leonato.

Der kommer Mafferadegjæsterne; sørg for at fæffe dem Plads, min Broder.

(Don Pedro, Claudio, Benedict, Balthasar, Don Juan, Borachio, Margaretha, Ursula og flere, maskerede.)

Don Pedro.

Min Frøken, vil I gaae Salen rundt med Eders Ven?

Hero.

Hvis I gaaer sagte og seer mildt og siger Ingenting, saa vil jeg gjerne gaae med Jer, især naar jeg gaaer min Vej.

Don Pedro.

Med mig i Eders Selskab?

Hero.

Det siger jeg maaskee, naar det behager mig.

Don Pedro.

Og naar behager det Jer, at sige det?

Hero.

Naar jeg synes godt om Eders Ansigt; for Gud forbyde, at Luthen skulde ligne Foderalet.

Don Pedro.

Min Masse er som Philemons Tag; inde i Huset er Jupiter.

Hero.

Saa skulde Eders Masse være bedækket med Straa.

(de gaae videre.)

Margaretha. (til Balthasar.)

Tal sagte, naar I taler om Kjærlighed.

Balthasar.

Godt, jeg vilde ønske, at I holdt af mig.

Margaretha.

Det vilde jeg ikke ønske for Eders egen Skyld; for jeg har mange flette Egenstaber.

Balthasar.

Lad mig høre en af dem.

Margaretha.

Jeg siger mine Bønner høit.

Balthasar.

Det kan jeg just saameget bedre lide Jer for; saa kan Tilhørerne sige Amen.

Margaretha.

Himlen give mig en Kavaler, der dandser godt!

Balthasar.

Amen!

Margaretha.

Og Himlen skaffe ham bort fra mine Dine, naar Dansen er forbi! — Svar nu, Degn!

Balthasar.

Det er nok; Degnen har faaet Svar.

(de gaar videre.)

Ursula (til Antonio.)

Jeg kjender Jer meget godt; I er Herr Antonio.

Antonio.

Nei, min Tro, er jeg ikke.

Ursula.

Jeg kjender Jer paa Eders Rokken med Hovedet.

Antonio.

Sandt at sige, jeg esteraber ham.

Ursula.

I kunde ikke give ham saa afstylig godt, naar I ikke

var ham selv; her er hans tørre Haand; I er ham selv fra Top til Taa, I er ham selv.

Antonio.

Paa mit Ord, jeg er ikke Antonio.

Ursula.

Jo vist, jo vist! troer I ikke, jeg kjendte Jer paa Eders udmærkede Vittighed? Kan Dyden skjule sig? Na Snak! I er Herr Antonio. Indigheden vil for Dagen, og dermed nok.

(de gaae videre.)

Beatrice. (til Benedict.)

Vil I ikke sige mig, hvem der har sagt Jer det?

Benedict.

Nei, undskyld mig.

Beatrice.

Og I vil heller ikke sige mig, hvem I er?

Benedict.

Ikke nu.

Beatrice.

At jeg var spodst, og at jeg havde min Vittighed fra de „Hundrede lystige Fortællinger“, — Godt, det har Herr Benedict sagt.

Benedict.

Hvem er han?

Beatrice.

Ham kjender I vist meget godt.

Benedict.

Nei, I kan troe mig, jeg kjender ham ikke.

Beatrice.

Har han aldrig faaet Jer til at lee?

Benedict.

Men jeg beder Jer, sig mig, hvad det er for et Menneſte!

Beatrice.

Det er jo Prindsens Hofnar, en kjedelig Nar; han har ikke anden Gave end at finde paa urimelige Sladderhistorier; der er ingen Andre end Døgenigter, der more sig over ham; og Morstaben bestaaer ikke i hans Vittighed, men i hans Ondskab; for han kan baade more Folk og ærgre dem, og saa leer de ad ham og pryglers ham. Han er vistnok her i Farvandet; jeg vilde ønske, han havde praiet mig.

Benedict.

Naar jeg gjør Bekjendtskab med den Herre, skal jeg fortælle ham, hvad I siger.

Beatrice.

Gjør det, gjør det; han vil kun slippe en Lignelse eller to løs paa mig, og hvis Ingen lægger Mærke dertil eller leer ad dem, saa bliver han tungsindig, og det sparer en Binge af en Algerhøne; for saa spiser han ingen Aftensmad dengang. (Musik udenfor.) Lad os følge vore Førere.

Benedict.

I Alt, hvad Godt er.

Beatrice.

Ja, hvis de vil føre til noget Ondt, saa vil jeg forlade dem ved næste Bending.

(de gaae videre.)

(Dands indenfor. Alle gaae undtagen Don Juan, Borachio og Claudio.)

Don Juan.

Vist er det, at min Broder er forelsket i Hero og er gaaet i Enrum med hendes Fader, for at tale med ham derom. Damerne følge hende, og her er kun een Masse tilbage.

Borachio.

Og det er Claudio; jeg kjender ham paa hans Holdning.

Don Juan. (til Claudio.)

Er I ikke Herr Benedict?

Claudio.

I traf det rigtigt nok; det er mig.

Don Juan.

I har en høi Plads i min Broders Venstab. Han er forelsket i Hero; jeg beder Jer, raad ham fra det; hun er ikke jevnbyrdig med ham; I vilde handle som en Hædersmand, naar I raadede ham derfra.

Claudio.

Hvoraf veed I, at han elsker hende?

Don Juan.

Jeg har hørt ham tilsværge hende Kjærlighed.

Borachio.

Det har jeg ogsaa hørt; han svor paa, at han vilde ægte hende i Aften.

Don Juan.

Kom nu, lad os gaae til Tasselet.

(Don Juan og Borachio gaae.)

Claudio.

Jeg svarede som Benedict, men hørte med Claudios Øren dog det onde Budskab. —
Ja, det er vist; han beiler for sig selv.
I alle andre Ting er Venstab trofast,
kun ei i Elskovs Hverv. Lad da hvert Hjerte
i Elskov bruge kun sin egen Tunge,
og lad hvert Die føre selv sin Sag;
og ikke sætte Lid til nogen Talsmand;
thi Skjønhed er en Her, hvis Trolddomskunster
kan smelte Trostab hen til syndig Attraa;
det kan man see hver Time; — men jeg havde
dog ikke troet det. Saa Farvel da, Hero!

(Benedict kommer tilbage.)

Benedict.

Grev Claudio?

Claudio.

Han er her.

Benedict.

Kom, vil du følge med mig?

Claudio.

Hvorhen?

Benedict.

Til det nærmeste Piletræ, i dine egne Anliggender, min kjære Greve. Paa hvilken Maner har du isinde at bære din Krands? Om Halsen som en Agerkarls Guldkjæde, eller under Armen som en Lieutenants Skjærf? paa en eller anden Maade kommer du til at bære den; for Prindsen har faaet din Hero.

Claudio.

Jeg ønsker ham til Lykke med hende.

Benedict.

Oh, nu taler du jo som en ærlig Stud depranger; det siger man, naar man sælger en Ko. Men havde du troet, at Prindsen vilde spille dig en saadan Streg?

Claudio.

Jeg beder dig, lad mig være alene.

Benedict.

Ha ha! nu slaaer du om dig som den blinde Mand; det var Drengen, der stjal din Mad, og du slaaer Dørstolpen.

Claudio.

Hvis du ikke vil gaae, saa vil jeg.

(gaaer.)

Benedict.

Af, den stakkels vingestudte Fugl; nu vil den krybe i

Ly i Sivene. — Men min Frøken Beatrice! — at hun baade skulde kjende mig og ikke kjende mig! — Prindsens Nar! — Ha! det er muligt, at jeg gaaer under den Titel, fordi jeg er lystig. — Ja, men det er ogsaa muligt, jeg gjør mig selv Uret; jeg har ikke det Rygte; det er Beatrices ondskabssfulde, bittre Lune, der paatager sig at gjælde for hele Verden og bringer mig saaledes i Orde. Godt; jeg skal hævne mig, saa godt jeg kan.

(Don Pedro, Hero og Leonato komme ind.)

Don Pedro.

Naa, min Herre, hvor er Greven? har du seet ham?
Benedict.

Opriktig talt, naadige Herre, jeg har spillet Fru Famas Rolle. Jeg fandt ham her saa tungsindig som en Bogterhytte paa den øde Mark; jeg fortalte ham, — og jeg troer, jeg sagde Sandhed, — at Eders Naade havde vundet denne unge Frødens Samtykke, og jeg tilbød ham mit Selskab til et Piletræ for enten at snoe ham en Krands, som en forskudt Elsker, eller binde ham et Ris, som han har fortjent.

Don Pedro.

Et Ris? hvad har han da gjort?

Benedict.

En dum Streg som en Skolebrenge, der finder en Fuglerebe og i sin overvættes Glæde viser den til en Kammerat, der stjæler den.

Don Pedro.

Vil du kalde Tillid en Brøde? Brøden er Tyvens.

Benedict.

Saa havde det dog ikke været saa galt, om Riset var blevet bundet og Krandsen med; Krandsen kunde han selv have baaret, og Riset kunde han have brugt til Jer, der har stjaalet hans Fuglerebe, saavidt jeg kan forstaae.

Don Pedro.

Jeg vil kun lære hans Tugle at synge og give dem tilbage til Gieren.

Benedict.

Hvis deres Sang svarer til Eders Tale, saa taler I, min Tro, som en Hædersmand.

Don Pedro.

Frøken Beatrice har noget Udestaaende med dig; den Herre, der dandsede med hende, fortalte mig, at du havde været meget uartig imod hende.

Benedict.

O, hun mishandlede mig, saa ingen Klods kunde have taalt det. Et Egetræ, der blot havde et eneste grønt Blad paa sig, vilde have svaret hende; ja selv min Masse begyndte at faae Liv og stændes med hende; hun tog mig for en Anden og sagde til mig, at jeg var Prindsens Hofnar, og jeg var mere kjedelig end et langvarigt Løveir; hun overdængede mig med Spotteglofer med saa urimelig en Fart, at jeg stod som en Mand foran en Skive med en hel Armee til at styde paa sig. Hun taler Dolke, og hvert Ord gjennemborer; hvis hendes Aande var saa strækkelig som hendes Udtryk, saa var der ikke til at leve i hendes Nærhed, og hun vilde forpuste Alt lige til Nordstjernen. Jeg vilde ikke gifte mig med hende, om hun havde til Medgift Alt, hvad Adam eiede før sit Fald; hun vilde have tvunget Hercules til at vende Stegespiddet og splintret hans Rølle til Pindebrænde for at gjøre Ild paa. Nei, tal ikke til mig om hende; I skal see, at hun er Alte selv fra Helvede smukt pyntet. Jeg vilde bede til Gud, at en viis Mand maatte mane hende ned; for sandelig, saa længe hun er her, kan man leve saa rolig i Helvede som i et Kloster, og Folk syndet med Forsæt for at komme derhen; thi al Ufred, Skræk og Forstyrrelse følger med hende.

(Claudio og Beatrice komme ind.)

Don Pedro.

See, der kommer hun.

Benedict.

Kan Eders Høihed ikke sende mig med et eller andet Bud til Verdens Ende? jeg vil gjerne gaae til Antipoderne i det ubetydeligste Grinde, I kunde finde paa; jeg vil hente Jer en Landstikker fra Asiens yderste Grændser, bringe Jer Maalet af Præst Johans Fod, hente Jer et Haar af Storphanens Stjæg, eller gaae som Eders Sendebud til Pygmæerne heller, end jeg vil tale tre Ord med denne Harpy. Har I ikke Noget at befale mig?

Don Pedro.

Ikke Andet end, at jeg ønsker dit behagelige Selskab.

Benedict.

Af Gud, Herre, her er en Ret, jeg ikke holder af; jeg kan ikke døie den Frosen Hvastunge.

Don Pedro.

Ja, min Frosen, I har tabt Herr Benedicts Hjerte.

Beatrice.

Ja, naadige Herre, han laante mig det rigtignok for en Tid, og jeg gav ham Renter af det, et dobbelt Hjerte for hans enkelte; men han har engang før vundet det fra mig med falske Terninger; derfor kan Eders Naade nok sige, at jeg har tabt det.

Don Pedro.

I har vundet Seir over ham, Frosen, I har vundet Seir.

Beatrice.

Det vilde jeg nødig have, han skulde gjøre ved mig, naadige Herre; saa er jeg bange for, jeg bragte Narre til Verden. — Her bringer jeg Grev Claudio, som I bad mig søge op.

Don Pedro.

Naa, hvorledes er det, Greve? hvorfor saa tungsindig?

Claudio.

Ikke tungsindig, naadige Herre.

Don Pedro.

Syg da?

Claudio.

Heller ikke det, Eders Naade.

Beatrice.

Greven er hverken tungsindig eller syg eller munter eller rast, men høflig, høflig som en Citron, og han har lidt af dens skinsyge Kulør.

Don Pedro.

Paa min Tre, Frøken, jeg troer, Eders Udtydning er rigtig; men jeg kan sværge paa, at om han har det paa den Naade, saa er hans Mistanke falsk. — See her, Claudio, jeg har beilet i dit Navn, og stjon Hero er bunden. Jeg har talt med hendes Fader og har faaet hans Minde; bestem Bryllupsdagen, og Gud give dig Glæde!

Leonato.

Min Greve, jeg giver Jer min Datter og med hende min Formue. Hans Naade har bragt Partiet istand, og Guds Naade sige Amen dertil!

Beatrice.

Tal nu, Greve; nu er det Jer.

Claudio.

Lausbed er Glædens bedste Herold; min Lykke var kun lille, hvis jeg kunde sige, hvor stor den var. Min Frøken, som I er min, saa er jeg Eders; jeg giver mig selv for Jer og er henrykt ved Byttet.

Beatrice.

Tal, Rusine; eller, hvis du ikke kan, saa forseg! hans Mund med et Kys, saa han heller ikke kan tale.

Don Pedro.

Sandelig, Frøken, I har et muntert Hjerte.

Beatrice.

Alt ja, min Prinds; mit lille Hjerte holder sig altid paa Luvside af Sorgen. — Min Rusine hvister Claudio i Dret, at han er i hendes Hjerte.

Claudio.

Saa, det gjør hun, Rusine.

Beatrice.

Herre Gud, for alt det Giftermaal! Allesammen komme de i Hus undtagen jeg, og jeg er solbrændt og maa sidde i en Krog og raabe Alt og Bee efter en Mand.

Don Pedro.

Jeg skal besørge Jer En, Frøken Beatrice.

Beatrice.

Saa vilde jeg hellere have En, som Eders Fader havde besørget. Har Eders Naade ingen Broder, der ligner Jer? Eders Fader leverede fortræffelige Egttemænd, hvis blot en Pige kunde faae dem fat.

Don Pedro.

Vil I have mig, min Frøken?

Beatrice.

Nei, naadige Herre, saa maatte jeg da have en anden til Søgndage; Eders Naade er for kostbar til Hverdagsbrug. — Men jeg beder, min Prinds, undskyld mig; jeg er født til at sladdre lutter Løier og ikke noget Fornuftigt.

Don Pedro.

Eders Tavsshed kan jeg mindst lide, og at være lystig klæder Jer bedst. I er uden Tvivl født i en lystig Time.

Beatrice.

Nei tværtimod, min Moder jamrede sig; men der var rigtignok en Stjerne, der dandsede, og under den er jeg født. — Til Lykke, kjære Frænder!

Leonato.

Broderdatter, vil du sørge for det, som jeg bad dig om?

Beatrice.

O, jeg beder om Forladelse, Farbroder! — Undskyld mig, naadige Herre.

(gaaer.)

Don Pedro.

Det er virkelig en livlig og munter ung Dame.

Leonato.

Af Tungsindighed er der ikke meget i hende, naadige Herre. Hun er aldrig alvorlig undtagen, naar hun sover, og ikke engang da; thi jeg har hørt min Datter sige, at hun ofte drømmer om gale Streger og vaagner af Fatter.

Don Pedro.

Hun vil aldrig høre tale om at giftes.

Leonato.

Nei, ikke for Alt i Verden; hun gjør Nar ad alle sine Friere, saa de gaae fra Tægen.

Don Pedro.

Hun var en ypperlig Hustru til Benedict!

Leonato.

O, Himmel, naadige Herre, hvis de blot var giste en Uge, vilde de sladdre hinanden fra Sands og Samling.

Don Pedro.

Claudio, naar vil du føre din Brud til Alteret?

Claudio.

Imorgen, naadige Herre; Liden gaaer paa Krykker, indtil Kjærligheden faaer hele sin Ret.

Leonato.

Nei, min kjære Søn, ikke før Mandag; der er lige en Uge til; den Tid er endda for kort til at faae Alting i Orden efter mit Ønske.

Don Pedro.

Ja, du ryfter paa Hovedet over saa lang en Opsættelse; men jeg lover dig, Claudio, at Tiden ikke skal blive os lang. Jeg vil imidlertid paatage mig et af Hercules' Arbejder, nemlig at gjøre Herr Benedict og Frøken Beatrice dødelig forelskede i hinanden. Jeg vilde gjerne have et Par af dem, og jeg tvivler ikke paa, at jeg skal sætte det igjennem, hvis I Tre vil give mig en Haandskræfning, saaledes som jeg giver Jer Anvisning.

Leonato.

Jeg er til Tjeneste, Eders Naade, om det saa skulde koste mig ti søvnlose Nætter.

Claudio.

Jeg ligesaa, naadige Herre.

Don Pedro.

Og I ogsaa, skønne Hero?

Hero.

Jeg vil gjøre Alt, hvad jeg med Sammelighed kan, for at hjælpe min Kusine til en god Mand.

Don Pedro.

Og Benedict er ikke den mindst haabefulde Ungtemand, jeg kjender. Den Roes kan jeg give ham, at han er af ædel Byrd, af velbekjendt Tapperhed og prøvet Retsindighed. Jeg vil lære Jer, min Frøken, hvorledes I skal bringe Eders Kusine i Stemning til at blive forelsket i Benedict, og jeg selv vil, — med Bistand af Jer To, — bearbejde Benedict saaledes, at han med alt sit spydige Lune og sin frække Smag skal blive forelsket i Beatrice. Kan vi gjøre det, saa er Gu-

pido ingen Buestytte meer; hans Vre skal høre os til; thi vi er de rette Elskovsguder. — Kom ind med mig, saa skal jeg forklare Jer min Plan.

(de gaar.)

Anden Scene.

Et andet Bærelse i Leonatos Hus.

(Don Juan og Borachio komme ind.)

Don Juan.

Det er, som jeg siger; Grev Claudio skal giftes med Leonatos Datter.

Borachio.

Ja, naadige Herre; men jeg kan sætte en Bom derfor.

Don Juan.

Hver en Bom, hver en Stranke, hver en Forhindring er som en Lægedom for mig. Jeg er syg af Uergrelse over ham, og Alt, hvad der kan være i Veien for hans Attraa, det stemmer overens med min. — Hvorledes kan du hindre dette Giftermaal?

Borachio.

Ikke paa en ærlig Maade, Eders Naade, men saadan i Smug, saa man ikke skal gribe mig i nogen Uærlighed.

Don Juan.

Forklar mig kortelig, hvorledes.

Borachio.

Jeg har vist fortalt Eders Høihed for et Aarstid siden, hvor høit jeg staaer i Gunst hos Margaretha, Heros Kammervindue.

Don Juan.

Det husker jeg nok.

Borachio.

Jeg kan overtale hende til, hvor sent paa Natten det skal være, at see ud igjennem Frokenens Kammervindue.

Don Juan.

Hvad Liv er der i den Sag, som kunde blive dette Giftermaals Død?

Borachio.

Den Gift, som indeholdes deri, staaer det til Jer at blande. Gaa til Eders Broder, Prindsen; undlad ikke at sige ham, at han har lidt Skade paa sin Ære ved at gifte den høitagtede Claudio, — ham maa I prise i høie Toner, — med en berygtet Skjønne som Hero.

Don Juan.

Hvorledes skal jeg staffe Beviser for det?

Borachio.

Beviser nok til at staffe Prindsen, pine Claudio, ødelægge Hero og tage Livet af Leonato. Forlanger I mere?

Don Juan.

Jeg vil gjøre, hvad det skal være, for at ærgre dem.

Borachio.

Saa see til at finde en bekvem Tid til at faae Don Pedro og Grev Claudio i Enrum. Sig dem, at I veed, at Hero elsker mig; vis Nidhjørighed baade for Prindsen og for Claudio, og lad, som om I har gjort denne Opdagelse blot af Omhu for Eders Broders Ære, der har stiftet dette Parti, og for hans Vens Rygte, der er udsat for at blive bedragen med en Pige, der kun er Jomfru af Navn. De vil neppe troe Jer uden at undersøge Sagen; derfor tilbyd dem at staffe Bevis, som ikke skal bestaae i noget ringere, end at de seer mig udenfor hendes Kammervindue, og hører mig kalde Margaretha Hero, og Margaretha kalde mig Borachio; lad dem see Alt dette Natten før Brylluppet; jeg skal faae Sagen saaledes indrettet, at Hero er fraværende, og der skal blive saa iøinefaldende Bevis for Heros Utroskab, at Mistanken vil gjælde for Visshed og hele Bryllupsanstalten gaae overstyr.

Don Juan.

Lad der komme saa store Ulykker deraf, som der vil; jeg vil sætte det iværk. Gjør dine Sager klogtigt, og du faaer tusinde Dukater til Løn.

Borachio.

Vær I blot fast i Eders Anklage; min Klogt skal ikke blive tilstamme.

Don Juan.

Jeg vil strag gaae og faae at vide, hvilken Dag Brylluppet skal staae.

(de gaae.)

Iredie Srene.

Leonatos Have.

(Benedict og en Dreng komme ind.)

Benedict.

Hør, Dreng.

Drengen.

Herre!

Benedict.

Der ligger en Bog i mit Kammervindue; bring mig den herned i Haven.

Drengen.

Jeg er her allerede, Herre.

Benedict.

Det veed jeg nok; men jeg vilde have dig bort herfra og saa herhen igjen. — (Drengen gaaer.) Jeg undrer mig over, at en Mand, der seer, hvor naragtigt en anden Mand bærer sig ad, naar han giver sig Kjærligheden ivold, kan først lee over saadanne tossede Galstaber hos Andre, og derpaa gjøre sig til Spot for sig selv ved at blive forelsket. Saadan en Karl er Claudio. Jeg huster nok den Tid, da han ikke

hjendte anden Musik end Trommen og Piben; nu vil han heller høre Tamburin og Fløite. Jeg kan huske den Tid, da han kunde gaae ti Mil tilfods for at see en god Rustning; nu kan han ligge vaagen ti Nætter, for at grunde paa Snittet af en ny Vams. Før talte han frist og ligesom som en ærlig Karl og en brav Soldat; nu belægger han sine Ord som en Skolemester. Hans Tale er som et overdaadigt Bord, besat med utallige sjældne Retter. Mon jeg skulde blive saaledes forvandlet, mens jeg har disse to Dine at see med? — Hvem kan vide det? — jeg troer det ikke. Jeg vil ikke sværge paa, at jo Kjærligheden maaskee kan forvandle mig til en Østers; men det vil jeg gjøre min Ed paa, at den først skal forvandle mig til en Østers, førend den gjør mig til saadan en Nar. En Pige er smuk; derfor er jeg lige glad; — en anden er klog; derfor er jeg lige glad; — en tredie er dydig; jeg er lige glad. Førend alle Fortrin ere forenede i een Kvinde, før vil jeg aldrig give en Kvinde Fortrinet. Rig skal hun være; det er en afgjort Sag; — klog, ellers vil jeg ikke have hende; — dydig, ellers giver jeg ikke en Døit for hende; — smuk, ellers vil jeg aldrig see paa hende; — mild, ellers maa hun ikke komme mig nær; — ædel, ellers vil jeg ikke have hende, om hun var en Engel; — fornøielig at tale med, flink i Musik; — og hendes Haar maa i Guds Navn have hvilken Farve det skal være. Ah! der er Prindsen og Herr Cupido! jeg vil skjule mig i Bustene.

(gaaer tilside.)

(Don Pedro, Leonato og Claudio komme ind.)

(Musik udenfor.)

Don Pedro.

Skal vi saa høre paa Musikken her?

Claudio.

Saa, kjære Prinds. — Hvor Aftenen er stille;
den hylde tavs de søde Toner's Magt.

Don Pedro.

Seer du, hvor Benedict har skjult sig der?

Claudio.

Jeg seer det godt; men naar Musikken tier,
saa skal vi holde Regnskab med den Ræv.

(Balthasar kommer med Musikanter.)

Don Pedro.

Nu, Balthasar, syng os den Sang igjen.

Balthasar.

Alt, Herre, laa dog ei saa slet en Røst
fordærve end engang Musikens Velklang.

Don Pedro.

Det var jo altid Mesterstabs's Mærke,
at lade fremmed for sin egen Storhed.
Syng nu og lad mig ikke beile længer.

Balthasar.

J siges: beile; vel saa vil jeg synge;
thi mangel Beiler beiler jo til En,
der ikke huer ham, men beiler dog
og sværger, at han elsker.

Don Pedro.

Saa begynd dog,

og dersom du vil gjøre flere Omsvøb,
saa gør det efter Møder og i Takt.

Balthasar.

Saa tag til Takke da, hvis mine Takter
ei takkes Jer.

Don Pedro.

Hei, hvor han spiller op!

Taf, takker, Takter, Tit Taf og Snik Snak.

(Musik.)

Benedict. (affides.)

Ah, himmelske Melodi! Nu er hans Sjæl i en Genrykkelse. — Er det dog ikke sært, at Faaretarme skal kunne trække Sjælen ud af Livet paa Folk. — Nei maa jeg bede om et Baldhorn, naar det er forbi.

Balthazar. (synger.)

Græd ikke meer, du lille Mø!

Hvem vil paa Manden lide?

en Fod paa Land, en Fod i Sø;

hans Hjerte slagrer vide.

O, græd ei saa,

men lad ham gaae

vær frist og glad isinde,

og lad din Sorg og Klage gaae

med Sang for alle Vinde.

Syng ikke meer med Sut iløn

den Sang saa fuld af Smerte;

fra den Tid Vaaren først var grøn,

boer Svig i Mandens Hjerte.

O, græd ei saa,

men lad ham gaae;

vær frist og glad isinde,

og lad din Sorg og Klage gaae

med Sang for alle Vinde.

Don Pedro.

Det var, min Tro, en god Sang.

Balthasar.

Og en daarlig Sanger, Eders Naade.

Don Pedro.

Saa? O nei! du synger godt nok til Husbehov.

Benedict. (affides.)

Harde han været en Hund, der havde tudet saaledes, saa havde de hængt ham; Gud give, hans stygge Røst ikke maatte varsle en Ulykke! Jeg vilde ligesaa gjerne høre Nat-ravnen synge, hvad for en Ulykke der saa skulde følge efter.

Don Pedro. (til Claudio.)

Ja vist! — Hør, Balthasar, skaf os endelig en fortræffelig Musik; imorgenaften skulde vi give en Serenade udenfor Trøken Heros Kammervindue.

Balthasar.

Jeg skal skaffe den bedste, jeg kan faae, naadige Herre.

Don Pedro.

Gjør det; Farvel! — (Balthasar og Musikanterne gaae.) Men hør engang, Leonato, hvad var det, I fortalte mig idag? at Eders Broderdatter Beatrice var forelsket i Herr Benedicht?

Claudio. (affides til Pedro.)

Ah, bliv ved, bliv ved; Tuglen har sat sig. — (bøit.) Jeg havde aldrig troet, at den Dame kunde elske nogen Mand.

Leonato.

Jeg ikke heller; men det allerforunderligste er, at hun skulde blive saa forelsket i Herr Benedict, som det efter hele hendes Opsørsel lod til, at hun afstøede.

Benedict. (affides.)

Er det muligt? blæser Vinden fra den Kant?

Leonato.

Jeg veed sandelig ikke, hvad jeg skal tænke om den Sag, naadige Herre; men at hun elsker ham indtil Kæseri, — ja det gaaer ud over al Forestilling.

Don Pedro.

Maaskee det kun er Forstillelse.

Claudio.

Ja, det kunde være rimeligt nok.

Leonato.

Forstillelse! Nei, aldrig har en forstilt Lidenstabs været den lyslevende virkelige Lidenstabs saa lig som den, hun viser.

Don Pedro.

Men hvilke Tegn paa Kjærlighed viser hun da?

Claudio. (affides.)

Sæt en Mading paa Krogen; Tiffen skal nok bide paa.

Leonato.

Hvilke Tegn, naadige Herre? Ih, hun sidder jo der, — (til Claudio) I hørte jo min Datter fortælle, hvorledes.

Don Pedro.

Hvorledes, hvorledes? lad høre; I forbavser mig; jeg havde troet, at hendes Sind var uovervindeligt mod ethvert Anfald af Kjærlighed.

Leonato.

Det vilde jeg ogsaa have svoret paa, især imod Benedict.

Benedict. (affides.)

Jeg vilde troe, at det hele var et Skjelmstykke, hvis det ikke var den Graastjæg, der sagde det; jeg kan dog ikke troe, at Skjelmeri kan skjule sig under saadan en Erværdighed.

Claudio. (affides.)

Han har faaet Smitten; bliv ved, bliv ved.

Don Pedro.

Har hun aabenbaret sin Kjærlighed for Benedict?

Leonato.

Nei, og hun sværger paa, at hun aldrig vil gjøre det; det er det, der piner hende.

Claudio.

Ja saaledes er det; det siger Eders Datter; hun siger: „Skulde jeg, der saa tidt har mødt ham med Spot, skrive til ham, at jeg elsker ham?“

Leonato.

Ja, det siger hun netop, som hun er ifærd med at skrive til ham; thi hun staaer op thyve Gange om Natten, og saa sidder hun der i sit Vinned og skriver et Ark Papiir fuldt; — min Datter har fortalt os det altsammen.

Claudio.

Jeg husker en morsom Historie, som Eders Datter fortalte.

Leonato.

O, — dengang hun havde skrevet det, og læste det igjennem og fandt „Benedict“ og „Beatrice“ saa tæt ved hinanden?

Claudio.

Ja, netop.

Leonato.

Ja, hun rev Brevet i tusinde Stykker og haanede sig selv, at hun kunde være saa paatrængende at skrive til En, som hun vidste vilde gjøre Nar ad hende. „Jeg dømmer ham efter mit eget Sind,“ siger hun; „thi jeg vilde gjøre Nar ad ham, hvis han skrev til mig; ja det vilde jeg, omendstjondt jeg elsker ham.“

Claudio.

Og saa falder hun paa sine Knæ, græder, sulker, slaaer

sig for Brystet, river sig i Haaaret, beder, bander. — „D, Benedict! — Gud give mig Taalmodighed!“

Leonato.

Ja, det gjør hun; det siger min Datter; og hun er saa helt ude af sig selv, at min Datter undertiden er bange for, at hun vil gjøre en Ulykke paa sig selv; det er ganske sandt.

Don Pedro.

Det var godt, om Benedict fik det at vide af en Anden, hvis hun ikke vil aabenbare det.

Claudio.

Hvortil skulde det nytte? han vilde kun gjøre Løier dermed og pine den stakkels Pige endnu værre.

Don Pedro.

Hvis han gjorde det, saa var det en god Gjerning at hænge ham; hun er en fortræffelig Dame og dydig; derom er der ikke den ringeste Tvivl.

Claudio.

Og hun er overordentlig forstandig.

Don Pedro.

I alle Henseender, undtagen i sin Kjærlighed til Benedict.

Leonato.

Af, Herre Gud, naar Forstand og Lidenstabs Kjempe i saa fint og spæd et Bæsen, saa er der ti Exempler mod eet paa, at Lidenstaben gaaer af med Seiren. Det gjør mig ondt for hende, som naturligt er, da jeg er hendes Farbroder og Formynder.

Don Pedro.

Jeg vilde ønske, hun havde fastet sin Kjærlighed paa mig; jeg vilde have sat alle andre Hensyn tilside og gjort hende til min Halvdel; jeg beder Jer, tal til Benedict derom og hør, hvad han vil sige.

Leonato.

Troer I, det vil være godt?

Claudio.

Hero troer ganske vist, at hun døer; thi hun siger, at hun maa døe, hvis han ikke elsker hende; og hun vil heller døe, end aabenbare sin Kjærlighed; og hvis han beiler til hende, vil hun heller døe, end hun vil slaae en Tøddel af paa sin fædvanlige Egensindighed.

Don Pedro.

Det gjør hun Ret i; hvis hun gav sin Kjærlighed til Pris, saa var det meget muligt, at han vilde drive Gjak dermed; thi det veed I Alle, at han har et overmodigt Sind.

Claudio.

Han er en meget vakker Mand.

Don Pedro.

Han har virkelig et meget behageligt Bore.

Claudio.

Det har han sandelig, og jeg troer, han har megen Forstand.

Don Pedro.

Smellemstunder giver han virkelig nogle Gnister, der feer ud som Vittighed.

Leonato.

Og jeg troer, han er tapper.

Don Pedro.

Som Hektor, det kan jeg forsikre; og naar det gjælder en Trætte, kan man sige, han er klog nok; for enten undgaaer han den med stor Forsigtighed, eller ogsaa paatager han sig den med sand christelig Frygtsomhed.

Leonato.

Ja, hvis han frygter Gud, maa han nødvendigvis

holde Fred; og bryder han Freden, maa han vel indlade sig i Striden med Frygt og Bæven.

Don Pedro.

Ja, det gjør han ogsaa; for han frygter Gud, om endskjøndt man ikke mærker det paa ham, efter hans grove Spøg at dømme. — Naa, det gjør mig ondt for Eders Broderdatter; skal vi opsoge Benedict og fortælle ham hendes Kjærlighed?

Claudio.

Lad os aldrig fortælle ham det; lad hende høre paa forstandige Raad og rive den Kjærlighed ud af sit Hjerte.

Leonato.

Det er umuligt; før kunde hun rive sit Hjerte ud.

Don Pedro.

Naa, lad os høre mere af Eders Datter derom; saa kan det faae Tid til at kjøles. Jeg holder meget af Benedict, og jeg kunde ønske, at han vilde prøve sig selv med Beskedenhed og see, hvor lidt værdig han er saa fortræffelig en Dame.

Leonato.

Behager Eders Naade at gaae med? Middagsmaaltidet er færdigt.

Claudio. (affides.)

Hvis han nu ikke bliver forelsket i hende, saa skulde jeg tage høilig fejl i min Forventning.

Don Pedro. (affides.)

Lad os nu stille det samme Net op for hende, og det maa Eders Datter og hendes Damer besørge. Det bliver Morsfaben ved Sagen, naar den Gne troer, at den Anden er forelsket, uden at der er Noget paafærde; den Scene gad jeg see paa; det bliver en ren Pantomime. Lad os sende hende for at kalde ham til Middagsbordet.

(de gaae.)

(Benedict kommer frem.)

Benedict.

Dette kan ikke være et Skjælsstykke; de talte ganske alvorligt. — De har erfaret det Hele af Hero. Det lader til, at de har Medlidenhed med Pigen; hendes Lidenstab synes at være i fuld Fart. — Forelsket i mig! det maa gjengjældes. Jeg hører, hvor ilde man taler om mig; de siger, jeg vil opføre mig hovmodigt, hvis jeg mærker hendes Kjærlighed; de siger ogsaa, at hun heller vil døe end lade sig mærke med sin Lidenstab. — Jeg havde aldrig havt isinde at gifte mig. — Jeg vil ikke have, man skal ansee mig for overmodig. — Uhyggelige ere de, der faaer at høre, hvad man udsætter paa dem, og kan rette det. — De siger, hun er smuk; det er sandt, det kan jeg bevidne; — og dydig; ja, jeg kan ikke modsiges det; — og forstandig; — undtagen deri, at hun elsker mig; — det er rigtignok ingen Anbefaling for hendes Forstand; men det er da heller ikke saa stort Bevis paa Daarstab; thi jeg vil blive frygtelig forelsket i hende. Jeg udsætter mig sagtens for nogle Salver af dumme Skosser og forslidte Vittigheder, fordi jeg har spottet saalænge over Vegtetstabet; men kan Tilbøieligheden da ikke forandre sig? En Mand kan i sin Ungdom holde meget af en Ret, som han ikke kan udstaae i sin Alderdom. — Skal Stikord og Sententser og saadanne Vittighedens Papirskugler skræmme en Mand fra at følge sit eget Sind? — Nei, Verden skal jo befolkes. Dengang jeg sagde, at jeg vilde døe som Ungkarl, troede jeg ikke, jeg skulde leve, til jeg blev gift. — Der kommer Beatrice. Ved Dagens Lys, hun er en smuk Pige! jeg synes, jeg kan see nogle Tegn paa, at hun er forelsket.

(Beatrice kommer ind.)

Beatrice.

Jeg er sendt herhen imod min Willie for at bede Jer komme til Middagsbordet.

Benedict.

Skjønne Beatrice, jeg takker Jer for Eders Besvær.

Beatrice.

Jeg har ikke havt større Besvær for denne Tak, end I har havt med at takke mig; hvis det havde været mig en Besvær, var jeg ikke kommen.

Benedict.

I har altsaa fundet Glæde i dette Grinde?

Beatrice.

Ja, netop saa meget som I kan tage paa en Knivsod og kvæle en Allise med. — I har ingen Appetit, min Herre? — Farvel.

(gaaer.)

Benedict.

Ah! „Jeg er sendt herhen imod min Willie for at bede Jer komme til Middagsbordet.“ — Der ligger en dobbelt Betydning i det. — „Jeg har ikke havt større Besvær for denne Tak, end I har havt med at takke mig,“ — det vil sige saameget som, „Enhver Besvær, jeg har for Jer, er saa let som at sige Tak.“ — Hvis ikke jeg havde Medlidenhed med hende, var jeg en Skurk! — hvis jeg ikke elskede hende, var jeg en Gode. — Jeg vil gaae hen og skaffe mig hendes Portræt.

(gaaer.)

Tredie Act.

Første Scene.

Leonatos Have.

(Hero, Margaretha og Ursula komme ind.)

Hero.

Løb ind i Salen, kjære Margaretha;
 der træffer Du min Frænke, Beatrice,
 med Prindsen og med Claudio i Selskab.
 Hviſt hende der i Dret, at jeg gaaer
 med Ursula i Haven, og vi taler
 om hende blot; sig, du har lyttet; — sig
 at hun skal liste sig bag Hækken her,
 hvor Kaprifolien af Solen modnet
 mod Solens Straaler værner, lig en Vndling,
 der, stolt ved Kongens Gunst, høvmodig trodser
 den Magt, der hæved ham; — der skal i Skjul
 hun lytte til vor Tale. — Dette er
 dit Hverv; nu gjør det godt og lad os ene.

Margaretha.

Hun kommer strax, det indeſtaaer jeg for.

(gaaer.)

Hero.

Nu, Ursula, naar Beatrice kommer,
 og vi gaaer op og ned ad denne Gang,
 ſaa maa vi tale blot om Benedict;
 ſaaſnart jeg nævner ham, maa du lovpriſe
 ham meer, end nogentid en Mand fortjente,
 og jeg fortæller dig, at Benedict
 er dødelig forelsket i Beatrice;

saa smedes liden Amors snilde Pil
der saarer ved at at høre blot. — Begynd;

(Beatrice lister sig ind bag Hækken.)

thi see, hvor Beatrice som en Vibe
flink smutter hen ad Jorden for at lure.

Ursula.

Det er en Fisters Lyst at see, hvor Fisten
men gyldne Klarer kløver Sølvstrømmen,
og sluger grist den svigefulde Mading,
saa angle vi nu efter Beatrice,
der lurar skjult bag Kaprisoliehækken.
Vær uden Frygt; jeg glemmer ei min Rolle.

Hero.

Rom tæt herhen, at hendes Dre Intet
maa miste af vor søde Loffemad.

(de nærme sig Hækken.)

Nei, Ursula, hun er for stolt tilviise;
saa sty og vildt er hendes Sind, det veed jeg,
som Fjeldets vilde Falk.

Ursula.

Men veed I sikkert,
at Benedict for Alvor er forelsket
i Beatrice?

Hero.

Prindsen siger det
og Claudio.

Ursula.

Og bød de Jer, min Frøken,
at sige hende det?

Hero.

De bad, jeg vilde
fortælle hende det; jeg raaded dem,

saasandt de mente Benedict det vel,
at bede ham bekjæmpe Lidenfhaben
og aldrig røbe den for Beatrice.

Ursula.

Og hvorfor det? fortjener Benedict
ei fuldt saa lykkelig en Egtfeng,
som Beatrice nogentid kan rede?

Hero.

Bed Elfskøds Gud! jeg veed, at han fortjener
Alt, hvad en Kvinde skjænke kan en Mand;
men aldrig har Gud skabt et Kvindehjerte
af meer hømodigt Stof end Beatrices;
af hendes Dine gnistrer spodst Foragt,
der haaner hvad den seer, og hendes Vid
har jo saa høie Tanker om sig selv,
at Alt i Verden synes hende ringe.
Hun kan ei elste; hun kan ikke præges
i nogen Form og Skikkelse af Omhed;
hun er saa egentjærlig.

Ursula.

Ja, det troer jeg,
og derfor var det vist ei godt, hun kjendte
hans Kjærlighed; hun drev kun Gjæk dermed.

Hero.

Ja, du har Ret; jeg kjender ingen Mand,
hvor klog, hvor ædel, ung og stjern han er,
som hun jo vilde mane bort med Spot.
Hvis han er lys og fager, sværger hun,
den Herre kunde være hendes Søster;
hvis han er mørk, saa har Naturen tegnet
et Marrefjæs og sat en hæslig Plet;
hvis han er høi, saa kaldes han et Spydstaft

med daarlig Knop; hvis han er lav og lille,
er han en usel Duffe; hvis han taler,
er han en Fløi, som hver en Vind bevæger,
og er han tavs, er han en livløs Klods.

Hun vender Brangen ud paa hver en Mand,
og giver aldrig Sandheden og Dyden
den Ret, som ærlig Bravhed kan fortjene.

Ursula.

Ja, denne frække Tunge kan ei roses.

Hero.

Nei; den, der er saa sær som Beatrice,
saa stik mod Strømmen, kan vist ikke roses;
men hvem tør sige hende det? Jeg blev
tilintetgjort af Spot, isald jeg talte;
hun drilled Livet af mig, klemte mig
ihjel med sine Bittigheder. Derfor
lad Benedict, som Ilden under Asken,
forgaae i Suk, fortæres i sit Indre;
det er en bedre Død end døe af Spot;
thi det er som at kildes grumt ihjel.

Ursula.

Fortæl I hende dog, han elsker hende,
og hør, hvad hun vil sige.

Hero.

Nei, saa vil
jeg heller gaa til Benedict og raade
ham til at kæmpe mod sin Videnskab;
ja, jeg vil finde paa lidt velment Sladder
at sværte hende med. Det er utroligt,
hvor let Bagtalelse forgifter Elskov.

Ursula.

Gjør dog ei Eders Frænke sli en Uret;

en saadan Daarstab kan hun ei begaae, —
 hvis hun besidder al den Vid og Kløgt,
 som Rygtet siger, — at forsmaae en Veiler
 saa sjelden som Herr Benedict.

Hero.

Sandt nok

Italien har ikke Mage til ham,
 min kjære Claudio undtagen.

Ursula.

Froken,

bliv ikke vred, jeg siger kun min Mening:

Herr Benedict har i det hele Land
 det største Ry for Skjønhed og for Anstand,
 for Talens Kløgt og Tapperhed.

Hero.

Jeg tilstaaer,

hans Rygte er fortrinligt.

Ursula.

Og ved Fortrin

har han fortjent sit Rygte, før han vandt det. —

Men, Froken, naar skal Eders Bryllup staae?

Hero.

O, snart; maaskee imorgen; kom nu ind;
 saa skal Du see min Stads og raade mig,
 hvormed jeg helst skal pynte mig imorgen.

Ursula. (sagte.)

Hun sidder fast; nu har vi fanget hende.

Hero. (ligeledes.)

Hvem kan for Amor tage sig ivare?

En falder for hans Pil, En i hans Snare.

(de gaae.)

(Beatrice kommer frem.)

Mit Dre brænder! — Er der Sandhed i? —

jeg gjælder for en spodst, hovmodig Krinde?

Farvel da Pigetrods og Drilleri!

ved Eders Hjælp er ingen Roes at vinde.

O Benedict, vær tro; saa vil jeg give

mit vilde Hjerter tæmmet i Din Haand,

og hvis du elsker mig, da skal jeg blive

fast bunden til dig ved et helligt Baand. —

De siger, at du er det værd; — jeg troer

det samme, trænger ei til Andres Ord.

(gaaer.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Leonatos Hus.

(Don Pedro, Claudio, Benedict og Leonato komme ind.)

Don Pedro.

Jeg bliver kun, til I har holdt Bryllup, saa reiser jeg
til Aragonien.

Claudio.

Jeg vil ledsage Jer derhen, naadige Herre, hvis I til-
lader mig det.

Don Pedro.

Nei, det var jo at fordunkle Eders Ægteskabs nye Glæde,
ligesom om man vilde vise et Barn sin nye Kjøle og forbyde
det at tage den paa. Jeg vil blot uleilige Benedict med at
gøre mig Selskab; thi han er lutter Lystighed ligesom Isen
til Fodsaalen; han har to, tre Gange staaet Cupidos Bue-
stræng over, og den lille Bøddel tør ikke styde paa ham.
Hans Hjerter er af saa sundt Metal som en Klokke, og hans
Tunge er Røvelen deri; thi hvad hans Hjerter tænker, det ta-
ler hans Tunge.

Benedict.

Mine Herrer, jeg er ikke som jeg har været.

Leonato.

Det er det, jeg siger; I er bleven meer alvorlig, synes mig.

Claudio.

Jeg haaber, han er forelsket.

Don Pedro.

Jo vist! den Døgenigt! der er ikke en ægte Blods-
draabe i ham, der er istand til en ægte Kjærlighed; hvis
han er tungsindig, saa mangler han Penge.

Benedict.

Jeg har Tandpine.

Don Pedro.

Træk den ud!

Benedict.

Potter tage den!

Claudio.

Træk den ud først og lad saa Potter tage den.

Don Pedro.

Hvad? sukke, fordi man har Tandpine!

Leonato.

Det er jo ikke andet end Forkjølelse eller ormstutne
Tænder.

Benedict.

Ja vist; Enhver kan betvinge en Smerte undtagen den,
der føler den.

Claudio.

Det er, som jeg siger, han er forelsket.

Don Pedro.

Der er ingen Passion at spore hos ham, uden den
Passion han har for at pynte sig ud i fremmede Dragter,

idag som en Hollænder, imorgen som en Fransmand, eller i to Landes Dragt paa eengang, for Exempel som en Tydster fra Beltet nedad, lutter Pludderhoser, og som en Spanier fra Beltestedet opad, ingen Trøie. Hvis han ikke har en Passion for den Slags Narrestreger, som det seer ud til, at han har, saa lider han ikke af nogen Passion, som du vil give det Udseende af.

Claudio.

Hvis han ikke er forelsket i en Kvinde, saa slaaer alle gamle Gulemærker feil; han børster sin Hat hver Morgen; hvad mon det betyder?

Don Pedro.

Har Nogen seet ham hos Barberen?

Claudio.

Nei, men Barberens Svend er bleven seet hos ham; og hans Rinders gamle Brydelse er allerede brugt til at stoppe Bolte med.

Leonato.

Ja, han seer virkelig et afraget Skjæg yngre ud end før.

Don Pedro.

Ja, han gnider sig ind med Desmer; kan I lugte Der til, hvad der feiler ham?

Claudio.

Det vil altsaa sige: den valkre unge Mand er forelsket.

Don Pedro.

Det sikreste Tegn derpaa er hans Tungfindighed.

Claudio.

Og naar pleiede han at vaske sit Ansigt?

Don Pedro.

Ja, eller at sminke sig? thi hvad det angaaer, veed jeg nok, hvad man siger om ham.

Claudio.

Og saa hans skjemtsomme Lune; det er jo krøbet i Strængene paa en Luth og beherskes af Pauser.

Don Pedro.

Ja, det seer rigtignok galt ud for ham. Summa Summarum: han er forelsket.

Claudio.

Ja, men jeg veed, hvem der er forelsket i ham.

Don Pedro.

Det gad jeg ogsaa vide; jeg tør sværge paa, at hun ikke kjender ham.

Claudio.

Ja, og hans flette Egenskaber; og uagtet alt dette døer hun af Kjærlighed til ham.

Don Pedro.

Saa maa hun begraves med Ansigtet iveiret.

Benedict.

Men Alt dette er ikke noget Middel mod Tandpine. — Kom, gamle Herre, lad os gaae lidt tilside; jeg har fundet paa en halv Snes fornuftige Ord at tale med Jer, som disse Fastelavnsnarre ikke maa høre.

(gaaer med Leonato.)

Don Pedro.

Saa sandt jeg lever! nu taler han med ham om Beatrice.

Claudio.

Netop! Hero og Margaretha har imidlertid spillet deres Komedie med Beatrice, og nu vil de to Bjørne ikke bides meer, naar de mødes.

(Don Juan kommer ind.)

Don Juan.

Min Herre og Broder, Gud bevare Jer!

Don Pedro.

Goddag, Broder.

Don Juan.

Hvis det var Jer beleiligt, ønskede jeg at tale med Jer.

Don Pedro.

J Enrum?

Don Juan.

Hvis J tillader! — dog, Grev Claudio maa gjerne høre derpaa; thi det, jeg vil tale om, angaaer ham.

Don Pedro.

Hvad er Talen om?

Don Juan. (til Claudio.)

Er det Eders Agt, Herr Greve, at holde Bryllup imorgen?

Don Pedro.

Det veed J jo nok.

Don Juan.

Det veed jeg ikke, naar han veed, hvad jeg veed.

Claudio.

Hvis der er nogen Hindring, saa hav den Godhed at sige mig det.

Don Juan.

J troer maaskee, at jeg ikke er Eders Ven; det maa Tiden vise; men hvad jeg nu vil sige Jer, kan lære Jer at dømme bedre om mig. Min Broder holder vistnok meget af Jer, og i sit Hjertens Venskab har han hjulpet til at fremme Eders forestaaende Giftermaal; men det er rigtignok en uheldig Veilen, og Umagen var ilde anvendt!

Don Pedro.

Men, hvad er der da paafærde?

Don Juan.

Jeg er kommen for at fortælle Jer det, og, for ikke at

bruge Omsvøb, — thi der har allerede alt for længe gaaet
Snak om hende, — Frøkenen er utro.

Claudio.

Hvem? Hero?

Don Juan.

Sa hun; Leonatos Hero, Eders Hero, Allemands Hero.

Claudio.

Utro?

Don Juan.

Det Ord er for godt til at give et Billede af hendes
Slethed; jeg kunde sige, hun var værre; find selv paa et værre
Navn, og jeg skal bevise, at det passer paa hende. Spar
Eders Forundring, til I faaer Syn for Sagn; følg blot med
mig inat, saa skal I see En krybe ind ad hendes Kammer-
vindue, og det Natten før hendes Bryllupsdag; hvis I saa
elsker hende, saa gift Jer med hende imorgen; men Eders
Vre var langt bedre tjent med, at I skiftede Sind.

Claudio.

Kan dette dog være muligt!

Don Pedro.

Jeg vil ikke troe det.

Don Juan.

Hvis I ikke tør troe paa, hvad I seer, saa kan I be-
nægte, hvad I veed; hvis I vil følge med mig, skal jeg
vise Jer nok, og naar I har seet og hørt endnu mere, saa
kan I jo handle derefter.

Claudio.

Hvis jeg inat faaer Noget at see, som er tilhinder
for, at jeg ægter hende imorgen, saa vil jeg bestjæmme hende
for hele Forsamlingen, der hvor Wielsen skulde finde Sted.

Don Pedro.

Og ligesom jeg beilede for dig, saa vil jeg ogsaa staae dig bi med at gjøre hende tilstamme.

Don Juan.

Jeg vil ikke tale mere Ondt om hende, før I selv kan være mine Vidner; hold Jer blot rolige til Midnat, og lad saa Udfaldet domme.

Don Pedro.

O, Dag, saa brat omfløjet!

Claudio.

O, Vanhæld midt i Lykken!

Don Juan.

O, Skjændsel, helvigs hindret!

Det vil I sige, naar I seer det klart.

(de gaae.)

Tredie Scene.

En Gade.

(Slaaenbær, Most og Bagten komme ind.)

Slaaenbær.

Er I brave og ærlige Mænd?

Most.

Ja ellers var det Synd, om de ikke skulde lide Absolution baade paa Sjæl og Legeme.

Slaaenbær.

Nei, det var altfor mild en Straf for dem, hvis der var nogen Loyalitet ved dem, — de som er udvalgte til Tyrstens Bagt.

Most.

Naa, giv dem saa deres Ordre, Nabo Slaaenbær.

Slaaenbær.

Sig mig først, hvem af Jer er mest immeriteret til at være Bagtmester?

Første Bægter.

Det er Mads Pandekage, Herr Bagtmester, eller Jørgen Stenful; for de kan læse og skrive.

Slaaenbær.

Kom hid, Nabo Stenful; Gud har velsignet Jer med et godt Navn; at have et godt Udvortes, det er Lyffens Gave; men at læse og skrive, det har man af Naturen.

Anden Bægter.

Og begge Dele, Herr Bagtmester, —

Slaaenbær.

Har I; det vidste jeg nok, I vilde svare. Godt; hvad Eders gode Udvortes angaaer, min Ven, saa giv Gud Wren og pral ikke deraf; og hvad Eders Læsen og Skripen angaaer, saa lad det vise sig, naar der ikke behøves saadan Forfængelighed. I gjælder her for den Mand, der er mest inkapabel — og dultig til at være Bagtmester; derfor bær I Lygten. Eders Ordre er denne: I skal anholde alle Bagabunder; I skal befale Alle og Enhver: „Staa, i Fyrstens Navn.“

Anden Bægter.

Sa men, hvis han nu ikke vil staae?

Slaaenbær.

Sa, saa skal I ikke bryde Jer om ham, men lade ham gaae sin Gang, og I skal strax kalde de andre Bægttere sammen og takke Gud, at I er bleven af med en Stjelm.

Most.

Hvis han ikke vil staae, naar han bliver anholdt, saa er han Ingen af Fyrstens Undersaatter.

Slaaenbær.

Det er sandt; og I skal ikke befatte Jer med Andre end Fyrstens Undersaatter. — Dernæst skal I ikke gjøre Støi

paa Gaderne; thi at Vægtere holder Sladder og Passiar, det er høist passabelt og ikke til at taale.

Anden Vægter.

Før vil vi sove, end vi vil snakke; vi veed nok, hvad der passer sig for Vægtere.

Slaaenbær.

Det var talt som en gammel og besindig Vægter; for jeg kan ikke see, hvad Ondt der kan være i at sove; men pass bare paa, at Ingen stjæler Eders Hellebarder. — Saa skal I ogsaa gaae ind paa alle Døuse og sige til dem, der er drukne, at de skal gaae hjem i deres Seng.

Anden Vægter.

Men, hvis de ikke vil?

Slaaenbær.

Ja, saa lad dem sidde, til de blive ædru; hvis de saa ikke svare Jer desto høfligere, saa kan I gjerne sige, at de er ikke de Folk, I tog dem an for.

Anden Vægter.

Godt, Herre.

Slaaenbær.

Hvis I møder en Thy, saa kan I paa Embedsvegne mistænke ham for, at han ingen ærlig Mand er; og hvad saadanne Folk angaaer, seer I, jo mindre I giver Jer af med dem, desto bedre er det for Eders gode Navn og Rygte.

Anden Vægter.

Naar vi veed, han er en Thy, skal vi saa ikke tage ham fat?

Slaaenbær.

Det kan I visseelig gjøre paa Embedsvegne; men jeg mener, at den, der rører ved Beg, smudser sine Fingre; den fredeligste Wei for Jer, naar I faaer fat paa en Thy, er den,

at I lader ham selv vise, hvad han er for en Karl, og stjele sig fra Jer.

M o s t.

I har altid havt Ord for at være en barmhjertig Mand, Nabo.

Slaaenbær.

O, ja; jeg vilde ikke hænge en Hund med min gode Billie, langt meer et Menneſte, naar der da er nogen Retſſenhed i ham.

M o s t.

Hvis I hører et Barn ſkrige om Matten, ſaa ſkal I falde paa Ammen og ſige, at hun ſkal tyſſe det.

Anden Bægter.

Men, hvis nu Ammen ſover og ikke vil høre os?

Slaaenbær.

Ja, ſaa ſkal I gaae bort i Fred og lade Barnet vække hende med ſin Skrigen; thi det Faar, der ikke vil høre ſit Lam, naar det ſiger Bæ! vil aldrig ſvare en Kalb, naar den ſiger Bu!

M o s t.

Det er et ſandt Ord.

Slaaenbær.

Nu har I Eders Ordre. I, Bagtmester, ſkal foreſtille Fyrſtens egen Perſon; om I møder Fyrſten om Matten, kan I anholde ham.

M o s t.

Nei, Hillemænd! det troer jeg ikke, han kan.

Slaaenbær.

Fem Skilling mod een! det veed enhver Mand, der kender Statutterne, at han kan anholde ham; — forſtaaer ſig, ikke uden Fyrſten ſelv er villig; for Bægterne ſkal jo ikke fornær-

me Folk, og det er en Fornærmelse at anholde en Mand imod hans Villie.

Most.

Ja, min Sandten; det troer jeg, I har Ret i.

Slaaenbær.

Ha, ha, ha! Naa, god Nat, gode Venner; skulde der passere Noget af Vigtighed, saa kald paa mig; og huff vel paa at bevare, hvad der er betroet Jer selv og Eders Kammerater. God Nat! — Kom, Nabo.

Anden Bægter.

Saa, nu har vi faaet vor Instrux; lad os sætte os her paa Kirkebænken til Kloffen to, og saa Allemand iseng.

Slaaenbær.

Et Ord endnu, gode Naboer; vær saa god og pas godt paa ved Herr Leonatos Dør; for da der skal være Bryllup imorgen, saa er der stor Staahei inat. Farvel, og vigiler godt; det beder jeg Jer om.

(Slaaenbær og Most gaar.)

(Borachio og Conrad komme ind.)

Borachio.

Hei, Conrad!

Anden Bægter. (affides.)

Stille! rør Jer ikke!

Borachio.

Conrad, hører du?

Conrad.

Her er jeg, jeg staaer jo ligeved din Albu.

Borachio.

For Pokker, min Albue fløede jo ogsaa; jeg tænkte nok, der var noget skabet Løi i Nærheden.

Conrad.

Det skal du have Svar tilgode paa; men nu videre med din Fortælling.

Borachio.

Lad os stille os tæt under Tagstjægget her, for det smaaeregner; saa skal jeg fortælle dig Alting, som en ærlig Drifkebroder.

Anden Bægter. (affides.)

Her er Høiforræderi paafærde, Kammerater; men staa ganske stille.

Borachio.

Saa skal du vide, at jeg har fortjent tusinde Ducater hos Don Juan.

Conrad.

Er det muligt, at en Kjeltringestreg kan være saa dyr?

Borachio.

Du skulde heller spørge, om det er muligt, at en Kjeltring kan være saa rig; for naar rige Kjeltringer trænger til de fattige, saa kan de fattige sætte Prisen saa høit, som de vil.

Conrad.

Det undrer mig.

Borachio.

Det viser, at du har ingen Erfaring. Du veed dog, at Moden og Snittet paa en Trøie eller en Hat eller en Kappe er Ingenting imod et Menneske.

Conrad.

Ja, det er Klæder.

Borachio.

Jeg mener Moden.

Conrad.

Ja Moden er Moden.

Borachio.

Snak! jeg kunde ligesaa godt sige, at en Tøsse er en Tøsse. Men seer du ikke, hvad for en vanstabt Skjelm den Mode er?

Første Bægter. (sagte.)

Den Vanstapte kjenner jeg nok; han har været en stammelig Tyveknekt i hele syv Aar; han spadserer omkring som en sin Herre; jeg veed godt, hvad han hedder.

Borachio.

Hørte du ikke Nogen tale?

Conrad.

Nei, det var Beirsløien paa Huset.

Borachio.

Jeg siger, seer du ikke, hvad den Mode er for en vanstabt Skjelm? Alle de hidfige Tyre imellem fjorten og fem og tredive Aar gjør den ør i Hovedet, og skaber dem ud snart som Pharaos Krigsmænd paa det tilrøgede Maleri, snart som Gudens Bøls Præster paa det gamle Kirkevindue, og snart som den glatragede Hercules paa det firdede, mølædte Tapet, hvor hans Buxeklap seer lige saa svær ud som hans Rølle.

Conrad.

Saa det seer jeg nok, og jeg seer ogsaa, at Moden slider flere Klæder op end Folk. Men er du ikke selv bleven ør i Hovedet af Moden, siden du er kommen ud af din Fortælling og begynder at tale til mig om Moden og Snittet paa Klæderne?

Borachio.

Nei, det er jeg dog ikke; men du skal vide, at jeg har inat havt Stævnemøde med Margaretha, Frøken Heros Kammerjomfru, udstafferet som Hero; hun laa i sin Frødens Kammervindue og bød mig tusinde Godnat! — nei jeg fortæller daarligt; — jeg skulde først fortælle dig, at Prindsen, Claudio og min Herre, anbragte og opstillede og besatte af min Herre,

Don Juan, vare Tilskuere ved det ømme Møde i Frastand i Haven.

Conrad.

Og troede de, at Margaretha var Hero?

Borachio.

De to af dem gjorde det, Brindsen og Claudio; men min Herre, den Djævel, vidste, at det var Margaretha, og dels var det hans Eder, som først havde bedaaet dem, dels den mørke Nat, der stufede dem; men især mit Stjelmstykke, der bekræftede alle Don Juans Bagtalelser; nok sagt, Claudio gik bort i Kaseri og svor paa, han vilde møde hende, som det var aftalt, næste Morgen i Kirken og der for hele Forsamlingen bestræmme hende med at fortælle, hvad han havde seet om Natten, og lade hende gaae hjem uden Mand.

Første Bægter.

Vi befaler Jer i Fyrstens Navn; staa!

Anden Bægter.

Kald paa den rigtige Herr Bagtmester; her har vi oppebaaret den farligste Løbsagtighed, som man nogensinde har hørt tale om i Staten.

Første Bægter.

Og en vis Vanstabt hører med til Banden; jeg kjen-
der ham godt; han har en Lof, —

Conrad.

J gode Mænd, —

Anden Bægter.

Den Vanstabte skal J nok komme til at skaffe tilveie;
det kan jeg sige Jer.

Conrad.

J gode Mænd. —

Første Vægter.

Ingen Ræsonneren; vi skal lade Jer vide, at vi skal lystre og gaae med strax.

Borachio.

Det er en kostbar Vare, disse Hellebardemænd tager op, naar de tager os op.

Conrad.

Ja, os kan det koste vor Hals, det kan jeg sige dig. Naa, vi følge med Jer.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Et Værelse i Leonatos Hus.

(Hero, Margaretha og Ursula komme ind.)

Hero.

Kjære Ursula, kald paa min Kusine Beatrice og bed hende staae op.

Ursula.

Ja, Froken.

Hero.

Og bed hende komme herind.

Ursula.

Det skal jeg.

(gaaer.)

Margaretha.

Jeg finder virkelig, at Eders anden Krave var bedre.

Hero.

Nei, kjære Grethe, denne vil jeg have paa.

Margaretha.

Det nye Hovedtøi er deiligt, naar kun Haarfletningerne var en lille Smule mørkere; og Eders Kjole har en ganske udmærket Façon, det forsikkrer jeg. Jeg saa Hertuginde af Milanos Kjole, som man taler saa meget om.

Hero.

O, den skal være mageløs.

Margaretha.

Jeg forsikrer, det er en Natdragt i Sammenligning med Eders. Guldbrokade med Udskjæringer, kantet med Sølv og besat med Perler, Hængeærmer, Underærmer, og Garneringer med blaa Atlases Underklædning; — men i fint, udsegt, elegant og nydeligt Snit er Eders ti Gange saa god som hendes.

Hero.

Gud give, jeg maa bære den med Glæde; — mit Hjerte er saa tungt.

Margaretha.

Det bliver snart tungere, — en Mand, —

Hero.

Hy, stammer du dig ikke?

Margaretha.

Hvorfor Frøken? fordi jeg taler i Ærbarhed? Er Ægteffab ikke en hæderlig Sag, om det saa var mellem Stoddere? er eders tilkommende Husbond ikke en hæderlig Herre ogsaa uden Ægteffab? I vilde maaskee have, jeg skulde sige, „med Respect at melde Eders Ægtemand“. Hvis ikke onde Tanker fordreier et uskyldigt Ord, saa skal jeg vist aldrig støde No-gen. Er der noget Ondt i at tale om, at en Ægtemand gjør det tungere? det skulde jeg ikke troe, naar det er den rigtige Ægtemand og den rigtige Hustru; ellers var det jo lefsærdigt. Spørg kun Frøken Beatrice, der kommer hun.

(Beatrice kommer ind.)

Hero.

Godmorgen, Kusine.

Beatrice.

Godmorgen, kjære Hero.

Hero.

Men hvad er det dog for en bedrøvelig Tone, du taler i?

Beatrice.

Alle mine andre Toner er forstemte, troer jeg.

Margaretha.

Stem op: „Elfskøds Lys“; den gaaer uden Omkvæd; syng I den, saa vil jeg dandse.

Beatrice.

Du med dit Lys, og din Dands; du tænker vel paa at lade lyse for dig snart og dandse i Brudeseeng.

Margaretha.

Maa jeg frabede mig den ondskabssfulde Udtydning.

Beatrice.

Kloffen er næsten fem, Kusine; det er paatide, at du bliver færdig. — Jeg befinder mig virkelig grumme ilde. — Af!

Margaretha.

Maa, hvis I ikke har svigtet Eders forrige Tro og er bleven Tyrk, saa kan man ikke mere seile efter Stjernerne.

Beatrice.

Hvad mener den Nar monstro?

Margaretha.

Jeg mener Ingenting; men Gud give Enhver, hvad hans Hjerte ønsker!

Hero.

Disse Handster har Greven sendt mig; lugt, hvad det er for en deilig Parfume.

Beatrice.

Jeg har Snue; jeg kan ikke lugte.

Margaretha.

Snue? en ung Pige! — Maa ja, man kan jo blive forkjølet.

Beatrice.

Gud hjælpe mig! hvorlænge har du drevet Vittigheds-
haandværket?

Margaretha.

Lige siden I holdt op med det. Klæder Vittigheden
mig ikke udmærket?

Beatrice.

Man kan ikke see den rigtigt; du skulde bære den paa
din Hue. — Men jeg er virkelig syg. —

Margaretha.

Faa Jer et Afskog af Carduus Benedictus, og læg det
paa Eders Hjerte; det er det Allerbedste for Hjerteondt.

Hero.

Der stak du hende med en Tidsel.

Beatrice.

Benedictus! hvorfor Benedictus? du lægger en hem-
melig Betydning i det Benedictus.

Margaretha.

Betydning? nei min Tro lægger jeg ikke nogen Betyd-
ning deri; jeg mener ligesvem Benedicttidselen. I tænker
maaskee, at jeg tænker, at I er forelsket; nei, min Sandten;
saadan en Nar er jeg ikke, at jeg skulde tænke Alt, hvad der
falder mig ind, og det falder mig heller ikke ind at tænke Alt,
hvad jeg kunde tænke; og om jeg ogsaa tænkte alle Tanker
ud af mit Hoved, saa kan jeg virkelig ikke tænke, at I er
forelsket, eller at I vil blive forelsket eller at I kan være
forelsket. — Ja saaledes var det jo rigtignok ogsaa med Be-
nedit, og nu er han bleven som et andet Menneske; han svor
paa, at han aldrig vilde gifte sig, og alligevel, hvor fræsen han
er, søger han sin Raal uden Ophævelser. Hvorledes I kan
blive omvendt, det veed jeg ikke; men det forekommer mig, at
I seer med Eders Dine ligesom andre Piger.

Beatrice.

Hvad er det dog for en Fart, din Tunge gaaer i?

Margaretha.

Saltfald ikke i falsk Galop.

(Ursula kommer ind.)

Ursula.

Raadige Frøen, I maa gaae ind; Prindsen, Greven, Herr Benedict, Don Juan og alle Byens Kavalierer ere komne for at hente Jer til Kirken.

Hero.

Hjælp mig at klæde mig paa, gode Rusine, gode Margaretha, gode Ursula.

(de gaae.)

Femte Scene.

Et andet Bærelse i Leonatos Hus.

(Leonato, Slaaenbær og Most komme ind.)

Leonato.

Hvad vil I mig, ærlige Naboer?

Slaaenbær.

Sandt at sige, vilde jeg gjerne have en lille Confidens med Eders Velbaarenhed, som angaaer Jer selv meget nær.

Leonato.

Vær saa god at fatte Jer i Korthed; I seer nok, at jeg har Hastværk.

Slaaenbær.

Det er netop Sagen den, Eders Velbaarenhed.

Most.

Ja, det er vist og sandt, Eders Velbaarenhed.

Leonato.

Hvad er det da, gode Venner?

Slaaenbær.

Min Nabo, Most, holder sig ikke rigtig til Sagen, Eders Velbaarenhed; han er en gammel Mand, og hans Forstand er ikke saa grov, som jeg med Guds Bistand vilde ønske, at den var; men saa ærlig, det kan jeg svare for, som Skindet imellem hans Diebryn.

Most.

Ja, Gud ske Lov, jeg er saa ærlig, som nogen Mand i Verden, der er en gammel Mand og ikke mere ærlig end jeg.

Slaaenbær.

Sammenligninger er odorøse, Nabo Most.

Leonato.

J er forfrækkelig vidtløstige, Naboer.

Slaaenbær.

Det behager Eders Velbaarenhed at sige; men vi er kun den stakkels Hertugs Retsbetjente; men jeg kan forsikre for mit Vedkommende, at om jeg var saa vidtløstig som en Ronge, saa stod det allsammen til Eders Velbaarenheds Tjeneste.

Leonato.

Al Eders Vidtløstighed til min Tjeneste? Naa!

Slaaenbær.

Ja, om den end var tusinde Gange saa stor, som den er; for Eders Velbaarenhed har saa god en Repetition paa sig, som nogen Mand i hele Byen, og omendstjændt jeg kun er en fattig Mand, saa er det mig en Glæde at høre det.

Most.

Ja, mig iligemaade.

Leonato.

Jeg vilde gjerne vide, hvad J har at sige mig.

Most.

Jo, seer I, Herre, Nattervagten, — med al Respect for Eders Velbaarenhed, — har fanget et Par af de værste Ertestjelmere, der er i hele Messina.

Slaaenbær.

Stikkelig gammel Mand, Eders Velbaarenhed! snakke skal han. Ja, det er som man siger: „Naar Alderdommen gaaer ind, gaaer Forstanden ud.“ — Gud hjælpe os, det er forunderligt at see! — Det var, min Tro, godt sagt, Nabo Most, — naa ja, Vorherre er en god Mand. Naar to Mænd skal ride paa een Hest, maa den ene sidde bag paa. — En ærlig Sjæl, det kan jeg forsikre Eders Velbaarenhed; det er han, min Tro, — saa ærlig, som Nogen, der spiser Brød; men Vorherre gjør Alt paa det Bedste; alle Menneſter kan ikke være ens; af, den stikkelige Nabo!

Leonato.

Ja, Nabo, mod Jer kommer han jo rigtignok tilfört.

Slaaenbær.

Det er Guds Gaver, Guds Gaver!

Leonato.

Ja, nu maa jeg gaae.

Slaaenbær.

Et eneste Ord, Eders Velbaarenhed! Vagten har virkelig anholdt to aspecte Personer, og vi ønskede gjerne, at de skulde forhøres hos Eders Velbaarenhed i denne Morgenstund.

Leonato.

Hold selv Forhør over dem, og giv mig Beretning derom; nu har jeg stort Hastværk, som I nok seer.

Slaaenbær.

Det skal jeg nok derangere.

Leonato.

Saa Jer et Glas Vin, før I gaaer. Farvel.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Eders Naade, man venter paa Jer, for at I skal føre Eders Datter til Alteret.

Leonato.

Jeg skal strax være til deres Tjeneste; jeg er færdig.

(Leonato og Budet gaar.)

Slaaenbær.

Gaa nu, kjære Nabo, gaa til Jørgen Stenful og bed ham tage Ben og Blækhus med sig til Fængslet; nu maa vi hen og holde Forhør over de Karle.

Most.

Dg det maa gøres med Forstand.

Slaaenbær.

Vi vil ikke spare paa Forstanden; det skal jeg svare for; her har jeg Noget, (peger paa sin Pande) som nok skal bringe En og Anden fra Concepterne. Skaf os blot fat paa den lærde Skriver, at han kan sætte Excommunicationen op for os, og mød mig i Fængslet.

(de gaar.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Det Indre af en Kirke.

(Don Pedro, Don Juan, Leonato, en Munk, Claudio, Benedict, Hero, Beatrice o. fl. komme ind.)

Leonato.

Naa, Broder Franciscus, gjør det kort; kun den ligefremme Vielsesformular; en anden Gang kan I særstilt foreholde dem deres Pligter.

Munken.

Er I kommen herhid, naadige Herre, for at vie Jer til denne Frøken?

Claudio.

Nei.

Leonato.

For at lade sig vie til hende, Broder Franciscus; I er kommen for at vie dem.

Munken.

Frøken, er I kommen hid for at lade Jer vie til denne Greve?

Hero.

Ja.

Munken.

Dersom Nogen af Eder veed nogen indre Grund, der kunde være til Hinder for Eders Forening, saa opfordrer jeg Jer ved Eders Sjæls Salighed til at aabenbare det.

Claudio.

Veed I nogen, Hero?

Hero.

Nei, min Herre.

Munken.

Veed I nogen, Greve?

Leonato.

Jeg tør svare nei paa hans Begne.

Claudio.

O, hvad tør ikke Menneffene! hvad gjør de ikke! ja hvad gjør de ikke daglig uden at vide det!

Benedict.

Hvad nu? Udraabsord? Naa, „Nogle bruges naar man leer, for Exempel: Ha, ha, ha!“ —

Claudio.

Gaa lidt tilside, Munk. — Tillad, min Fader, Sig, vil I her af fri, utvungen Hu mig give denne Jomfru, Eders Datter?

Leonato.

Ja, Søn, saa frit, som Gud mig skjænked hende.

Claudio.

Og hvad skal jeg da give Jer til Gjengjæld for sliig en rig og kostbar Gave?

Don Pedro.

Intet,

hvis ei du giver hende selv tilbage.

Claudio.

Min Prinds, I lærer mig Taknemlighed. —

Her, Leonato, har I hende atter;

byd ikke Eders Ven den raadne Frugt;

hun har kun Vrens ydre Skin og Tegn. —

See kun, hvor lig en Jomfru nu hun rødmer!

O, hvor dog snedig Synd kan skjule sig

bag Sandheds Skin og ædle Mine! Stiger

ei hendes Blod som et blufærdigt Bidne
om hellig Ustyld? Mon ei alle her,
som see paa hende, vilde sværge paa
af disse ydre Tegn, at hun er Jomfru?
Det er hun ikke; hun er gennemglødet
af syndig Elstovs Flamme; denne Rødme
er Brødens, ei Blufærdighedens.

Leonato.

Greve,

hvad mener I?

Claudio.

At jeg vil ikke vies,
mit Hjerte skal ei knyttes til en Skjøge.

Leonato.

Herr Greve, hvis I selv har fristet hende
og overvundet hendes Ungdoms Modstand
og røvet hende hendes Jomfrucære, —

Claudio.

Jeg veed, hvad I vil sige; har hun skjænket
mig al sin Gunst, saa var det som sin Husbond
hun favned mig; det mildner, mener I,
Blufærdighedens Synd. — Nei, Leonato,
jeg har ei fristet hende med et Ord,
men som en Broder mod en Søster vist
blufærdig Agtelse og høvst Omhed.

Hero.

Og syntes jeg Jer anderledes?

Claudio.

„Syntes!“

Ha, jeg vil skrive Bøger mod det „Synes“.
I „synes“ mig som Himmelens Diana,
saa kydst som Blomsterknoppen før den aabnes;

og dog har I en Velslystild i Blodet
som Venus, eller som et brunstigt Dyr,
der raser i sin vilde Drift.

Hero.

Min Husbond
er febersyg; han taler over sig.

Leonato.

Min Prinds, har I slet intet Ord at sige?

Don Pedro.

Hvad skal jeg sige? jeg staaer her bestjæmmet,
fordi jeg selv har hjulpet til at knytte
min kjære Ven til en berøgtet Kvinde.

Leonato.

Mon jeg da hører dette? drømmer jeg?

Don Juan.

I hører det, og det er Sandhed, Herre.

Benedict.

Det ligner ikke Brudsfærd.

Hero.

Nei, nei!

O, Gud!

Claudio.

Herr Leonato, staaer jeg her?
er dette Prindsen? dette Prindsens Broder?
er dette Heros Ansigt? har vi Dine?

Leonato.

Ja vist! men hvad skal dette sige, Herre?

Claudio.

Tillad et Spørgsmaal blot til Eders Datter,
og ved den Ret, Naturen gav en Fader,
byd hende svare mig derpaa sandfærdigt.

Leonato.

Gjør det, saasandt du er min egen Datter!

Hero.

Gud staa mig bi! hvor haard man er imod mig!
hvad er dog dette for en Slags Forhør?

Claudio.

Paa Eders Navn skal I kun ærligt svare.

Hero.

Er det ei Hero? hvem kan plette det
med nogen sand Besskyldning?

Claudio.

Det kan Hero;

Hero kan selv udfflette Heros Dyd.

Hvem var den Mand, I talte med inat
imellem Tolv og Et fra Eders Vindue?

svare mig derpaa, saa sandt I er en Jomfru.

Hero.

Med ingen Mand har jeg paa den Tid talt.

Don Pedro.

Saa er I ingen Jomfru. — Leonato,
det gjør mig ondt, at I skal høre det:
Jeg vidner paa min Ære, at jeg selv,
min Broder her og den bedragne Greve
har seet og hørt just ved den Tid inat,
hun talte fra sit Vindue med en Skurk,
der som en ublu Riding tilstod frækt
de Skændselsmøder, som de tusind Gange
i Løndom havde havt.

Don Juan.

O, fy, min Prinds,

det tør ei nævnes, ikke tales om;

der er i Sproget ikke Rydsfhed nok

til sømmeligt at nævne det. — Min Skjønne,
det gør mig ondt for Eders flette Levn.

Claudio.

O, Hero, hvilken Hero var du ikke,
hvis Hælvten af din ydre Skjønhed boede
i dine Tanker og dit Hjertes Raad.

Farvel, du Grimmeste og Skjønneste!

du rene Synd, du syndefulde Renhed!

for din Skyld stænger jeg hver Dør for Elskov,

og paa mit Dielaag skal Mistro sidde,

der vender Skjønhed om til onde Tanker,

saa den kan aldrig mere vinde Hjertet.

Leonato.

Har Ingen her en Dollspids til mig?

(Hero falder i Alsmagt.)

Beatrice.

Hvad er det, Søster? hvorfor segner du?

Don Juan.

Rom, lad os gaae; hvad der kom her for Dagen,
har knækket hende.

(Don Pedro, Don Juan og Claudio gaae.)

Benedict.

Hvordan har hun det?

Beatrice.

Død, troer jeg, — Hjælp, Farbroder! — Hero dog!

Hero! — Farbroder! — Munk! — Herr Benedict!

Leonato.

O, Skjæbne, tag din tunge Haand ei bort!

Død er det bedste Skjul for hendes Skam,

som hun kan ønske.

Beatrice.

O, min Søster Hero!

Munken.

Trøst Jer, min Frøken.

Leonato.

Slaaer du Diet op?

Munken.

Ja, hvorfor skulde hun ei det?

Leonato.

Hvorfor?

Ha! raaber ikke hver en Ting i Verden
høit hendes Skjændsel? Kunde hun da nægte,
den Synd, som hendes Blod paa Rinden prented? —
Lev ikke, Hero; luk ei op dit Die!
thi troede jeg, du ikke døde snart,
og at din Livskraft overgik din Skam, —
jeg førte selv til Slutning paa min Klage
Dødsstødet mod dit Liv. — Og jeg har sørget,
fordi jeg fik kun Een? og jeg har knurret,
fordi Naturen var saa karrig? Du
var een for mange! hvorfor fik jeg een?
hvorfor var du dog mine Dines Glæde?
Hvi tog jeg ikke med barmhjertig Haand
en Tiggers Barn op ved min Port? og havde
det da besudlet sig i Skjændsels Pøl,
saa kunde jeg dog sagt: „det er ei mit;
den Skam er kommet af et ufjendt Blod!“ —
Men min, min som jeg elstet, som jeg roste,
min, som jeg var saa stolt af; min saa meget,
at jeg var selv ei min i Sammenligning
med hende; hun, ja hun er falden i
en blæksort Pøl, og hele Havet har
ei Vand nok til at vaske hende ren,

ei Salt nok til at holde Raadenheden
fra hendes fæle, pestbefængte Kjød.

Benedict.

Al, Herre, vær taalmodig; selv er jeg
saa helt forvirret, at jeg neppe veed,
hvad jeg skal sige.

Beatrice.

Bed min Salighed,
de lyver hende paa.

Benedict.

Sov I, min Frøken,
inat i hendes Kammer?

Beatrice.

Nei, i Sandhed,
inat just ikke; men til sidste Nat
har vi jo hele Naret sovet sammen.

Leonato.

Bekræftet! o bekræftet! — fastere
blev det, som var alt stærkt med Jern omhegnet!
mon begge Prindsen vilde lyve? vilde
Grev Claudio lyve? han, som elsked hende
saa høit, at da han nævned hendes Skjædsel,
han tvætted den med Taarer? — Bort fra hende!
lad hende døe!

Munken.

Hør dog et Ord af mig;
thi jeg har kun saalænge staaet tavst
og ladet Sagen gaae sin Gang, fordi
jeg agted nøie paa den unge Dame;
jeg saae, hvor Rødmens tusind Himmelblus
foer op i hendes Ansigt; tusindgange
kom Ustylds Blu i englehvide Klæder

og tvang de røde Blus. I hendes Die
der flammed op en Ild, som kunde brænde
den Kjættertvivl, som disse Prindser næred
mod hendes Jomfruenhed. — Kald mig Daare,
tro ei min Værdom, ei mit Forsterblik,
der styrker med Erfarings Segl, hvad Bogen
har lært mig; — tro ei mine hvide Haar,
mit Kalds Ærværdighed, mit hellige Embed,
hvis ei den sagre Jomfru ligger her
ufskyldig, ramt af Løgnens hvassse Bid.

Leonato.

Det er umuligt, Munk; du seer jo selv,
at al den Ræst af Gudsfrugt, som hun har,
er, at hun ei vil seie Mened til
sin dødelige Synd; — hun nægter Intet;
hvorfor vil du da med Undskyldning dække,
hvad selv sig viser i sin Røgenhed?

Munken. (til Hero.)

Hvem er den Mand, som I beskyldes for?

Hero.

Det veed de, som beskyldte mig, jeg ikke.
Hvis jeg veed meer af nogen Mand i Verden,
end det sig sommer for en Piges Ufskyld,
saa lad mig aldrig finde Naade! — Fader, —
hvis det bevises, at en Mand har talt
med mig paa utilbørlig Tid, hvad eller,
at jeg inat har talt med nogen Skabning, —
forstød mig, had mig, pin mig grumt tilsøde!

Munken.

Et svært Bedrag har stuffet Prindserne.

Benedict.

De to af dem har Ærens ægte Præg;

hvis deres Klogt er ledet vild i dette,
saa har Juan, Bastarden, Haand i Spillet;
hans Tanter gaaer kun ud paa Ridingsværk.

Leonato.

Hvad skal jeg sige? — hvis de taler Sandhed,
skal disse Hænder sønderlide hende;
men har de løiet hende paa, saa skal
den Stolteste af dem faae det at føle.
Mit Blod er end af Tiden ei saa stivnet,
mit Vid af Alderdom ei saa fortæret,
min Rigdom ei saa haardt af Lykken hærget,
min Færd har ei gjort mig saa venneløs,
at de jo nok skal see, naar de mig ægge
paa denne Vis, at jeg har Legemskraft
og Klogt og Formu nok og Vennebistand
til at betale dem fuldt Maal.

Munken.

Lov lidt

og lad mig raade Jer i denne Sag.
Da Prindsjerne gik bort, laa Eders Datter
som død; — hold hende skjult i nogen Tid,
og spred det Rygte ud, at hun er død;
bær alle Sorgens ydre Tegn; hæng op
i Eders Aners Gravkapel en Tavle
med Mindefrist; lad alle Sørgeffikke
fuldbyrde, som ved Jordefærd er Brug.

Leonato.

Hvad mener du? hvortil skal dette føre?

Munken.

Naar det udføres klogt, vil det forvandle
Bagtalelsen til Medynk; det er Noget;
men det er ikke derfor, jeg har udtænkt

det sære Paafund; større Ting skal komme
til Verden, haaber jeg, af disse Beer.
Naar hun er død, — det maa vi sprede ud, —
paa Stedet, da hun blev saa haardt bestyldt,
vil hver, som hører det, beklage, ynke,
undskyldte hende; thi saaledes gaaer det;
vi skatter ei tilfulde, hvad vi har,
imens vi nyde det; men er det borte,
saa strue vi dets Pris høit op; saa see vi
det Værd, som vi var blinde for, imens
vi eied det; — saa vil det gaae med Claudio.
Saasnart han hører, at hun tog sin Død ved
hans Ord, vil Billedet af hendes Liv
født liste sig ind i hans Hjertes Dromme,
og hvert et yndigt Træk af hendes Liv
vil komme klædt i herligere Smykke
frem for hans Tanke og for Sjælens Die,
end da hun leved selv. Da vil han sørge, —
hvis Elskov nogentid var i hans Hjerter, —
og ønske, hans Bestyldning var usagt,
om end han troede, den var gjort med Rette.
Følg nu mit Raad, og tvivl ei paa, at Lykken
vil give Sagens Gang et bedre Sving,
end hvad jeg her kan gjøre Ser sandsynligt.
Men om endog alt Andet slaaer os feil,
vil dog den Tro, at Frøkenen er død,
slaae Rygtet ned om hendes store Skjændsel.
Og slaaer det feil, saa kan I skjule hende, —
som bedst det passer for et frænket Rygte, —
i klosterlig og hellig Ensomhed
for Alles Dine, Tunger, Tanter, Haan.

Benedict.

Herr Leonato, følg I Munkens Raad;
og sjønt I veed, hvor inderligt et Vensteb
jeg har for Prindsen og for Claudio,
saa vil jeg her dog, paa min Ære, handle
saa tavs og tro, som Eders egen Sjæl
mod Eders Legem.

Leonato.

Mens i Sorg jeg svømmer,
den allermindste Traad kan lede mig.

Munken.

Det gjør I vel i; gaa nu strax til Sagen;
mod sjelden Sygdom sjeldne Raad maa prøves.
Dø, Frøken, for at leve; Bryllupsdagen
er ikkun opsat; her maa Taalmod øves.

(Munken, Hero og Leonato gaae.)

Benedict.

Frøken Beatrice, har I grædt hele Tiden?

Beatrice.

Ja, og jeg kommer til at græde en Stund endnu.

Benedict.

Det vil jeg ikke ønske.

Beatrice.

Det behøver I heller ikke; jeg gjør det frivilligt.

Benedict.

Jeg troer virkelig, at der er steet Eders smukke Rusine
Uret.

Beatrice.

O, hvor den Mand vilde gjøre sig fortjent af mig, der
vilde staffe hende Ret!

Benedict.

Gives der nogen Vej til at vise et saadant Vensteb?

Beatrice.

En meget ligefrem Vei, men ingen saadan Ven.

Benedict.

Er det Noget, en Mand kan gjøre?

Beatrice.

Det er en Gjerning for en Mand, men ikke for Jer.

Benedict.

Jeg elsker Ingenting i Verden saa høit som Jer; er det ikke forunderligt?

Beatrice.

Ligesaa underligt som, — jeg veed ikke, hvad. Det var ligesaa muligt for mig at sige, at jeg elskede Ingenting i Verden saa høit som Jer; — men det skal I ikke troe; — og dog lyver jeg ikke; — jeg tilstaaer Intet og jeg nægter Intet; — jeg er bedrøvet for min Kusine.

Benedict.

Ved mit Sværd, Beatrice, du elsker mig.

Beatrice.

I skulde ikke sværge ved Eders Sværd og tage det i Jer igjen.

Benedict.

Jeg sværger ved mit Sværd, at I elsker mig, og jeg vil tvinge den til at tage det i sig, som siger, at jeg ikke elsker Jer.

Beatrice.

Og I tager ikke Eders Ord i Jer?

Benedict.

Nei, ikke med nogen optænkelig Sauce; jeg forsikrer, at jeg elsker dig.

Beatrice.

Naa, saa Gud forlade mig?

Benedict.

Hvilken Synd, søde Beatrice?

Beatrice.

J afbrød mig i en heldig Stund; jeg var ligeved at forsikre, at jeg elskede Jer.

Benedict.

Gjør det af hele dit Hjerte.

Beatrice.

Jeg elsker Jer med saa stor en Del af mit Hjerte, at der ikke er Noget tilovers til at forsikre med.

Benedict.

Saa byd mig at gjøre for dig Alt, hvad det skal være.

Beatrice.

Dræb Claudio.

Benedict.

Ha! ikke for Alverden!

Beatrice.

J dræber mig ved Eders Bægning. Farvel!

Benedict.

Løv, søde Beatrice!

Beatrice.

Jeg er borte, om jeg ogsaa er her; — J elsker mig ikke; jeg beder Jer, lad mig gaae!

Benedict.

Beatrice, —

Beatrice.

Det er mit Alvor; jeg vil gaae.

Benedict.

Lad os først blive Venner.

Beatrice.

J har mere Mod til at være Ven med mig end til at slaaes med min Fjende.

Benedict.

Er Claudio din Fjende?

Beatrice.

Er han ikke en topmaalt Skurk, han som har bagtalt, forhaanet, vancæret min Frænke? — O, gid jeg var en Mand! — Hvad? bære hende paa Hænderne, lige til det Dieblif, da de skulde give hinanden Haanden, og saa — med offentlig Anklage, fræk Bagtalelse, ubarmhjertig Ondskab, — o Gud, hvis jeg var en Mand! jeg vilde æde hans Hjerte paa aabent Torv.

Benedict.

Hør mig, Beatrice, —

Beatrice.

Tale med en Mand udaf Vinduet! — en smuk Historie! —

Benedict.

Nei, men, Beatrice, —

Beatrice.

Den søde Hero! — De har gjort hende Uret; de har bagtalt hende; de har gjort hende ulykkelig!

Benedict.

Beat —

Beatrice.

Prindsjer og Grever! sandelig, et prindseligt Vidnesbyrd! en deilig Sukkerdukke af Greve! en vasser Elster! O, var jeg dog en Mand for hans Skyld! eller havde jeg en Ven, der vilde være en Mand for min Skyld! — Men Manddom er smeltet hen til lutter But og Skrabud, og Tapperhed til Komplimenter, og Mændene ere blevne til lutter Talemaader, og det de flinke Mænd ovenikjøbet! Nuomstunder gjælder den for en Hercules, der kan sige en Løgn og sværge paa den. Mit

Dnste kan ikke gjøre mig til Mand, saa vil jeg da sørge mig ihjel som Kvinde.

Benedict.

Vi, søde Beatrice! ved denne Haand, jeg elsker dig!

Beatrice.

Saa brug den, af Kjærlighed til mig, til noget Andet end at sværge ved.

Benedict.

Troer du af hele din Sjæl, at Grev Claudio har gjort Hero Uret?

Beatrice.

Ja, saasandt jeg har en Sjæl og en Tro!

Benedict.

Det er nok; stol paa mig; jeg vil udfordre ham. Lad mig kysse Eders Haand og saa gaae. Ved denne Haand, jeg vil kræve Claudio til et strængt Regnskab. Døm om mig efter, hvad I saaer at høre om mig. Gaa, trøst Eders Frænke. Jeg maa sige, at hun er død. Farvel!

(de gaae.)

Anden Scene.

Et Fængsel.

(Slaaenbær, Most og en Skriver, alle i sorte Embedskapper, Bægterne med Conrad og Borachio komme ind.)

Slaaenbær.

Er hele vort Colloqvium tilstede?

Most.

Na, bring en Stol og en Pude til Skriveren.

Skriveren.

Hvem er Malefikanterne?

Slaaenbær.

Sh, det er jo mig og min Collega.

Most.

Ja, det er vist og sandt; vi har Obstruction til at forhøre dem.

Skrivere.

Men hvem er Forbryderne, som skal forhøres? lad dem stille frem for Bagtmesteren.

Slaaenbær.

Javist, javist, lad dem komme frem for mig. — Hvad hedder I, min Ven?

Borachio.

Borachio.

Slaaenbær.

Vær saa god, og før det til Protokols, — Borachio, — og I, min gode Mand?

Conrad.

Jeg er Kavaler, Herre, og mit Navn er Conrad.

Slaaenbær.

Før til Protokols, — Mosjø Kavaler Conrad. — I gode Mænd, frygter I Gud?

Conrad og Borachio.

Ja, Herre, det haaber vi.

Slaaenbær.

Før til Protokols, at de haaber, at de frygte Gud; — men skriv Gud først; for Gud forbyde, at Gud skulde staae tilbage for saadanne Skjelmer! — Hør Godtsfolk, det er allerede bevist, at I er ikke stort bedre end et Par Erkegavthve, og man kunde snart fristes til at troe, at det er saa. Hvad vil I svare paa det?

Conrad.

Vi er, min Tro, ingen Gavthve.

Slaaenbær.

En overmaade fløgtig Karl, det er vist og sandt; men

jeg skal nok blive færdig med ham. — Kom I herhen, min gode Mand; jeg vil sige Jer et Ord under fire Dine, gode Herre; jeg kan sige Jer, at man troer, I er et Par Gædhye.

Borachio.

Jeg kan sige Jer, at vi er ingen Gædhye.

Slaaenbær.

Naa, gaa nu lidt tilside. — De er, sand for Herren, enige i deres Udsagn. — Har I ført til Protokols, at de er ingen Gædhye?

Skriveren.

Bagtmester, det er ikke den rette Maade at undersøge Sagen paa. I maa kalde Bægterne frem, som er deres Anklagere.

Slaaenbær.

Ja vist, ja vist! det er den rette Maade! — Bægterne skal komme frem. — I gode Mænd, jeg befaler Jer i Kyrstens Navn, anslag disse Folk.

Første Bægter.

Denne Mand her har sagt, at Don Juan, Prindsens Broder, var en Skurk.

Slaaenbær.

Før til Protokols, at Prinds Juan er en Skurk. — Det er jo en aabenbar Mened at kalde en Prindses Broder for en Skurk!

Borachio.

Herr Bagtmester, —

Slaaenbær.

Vi bare stille, det beder jeg dig om; jeg kan slet ikke lide dit Ansigt, det kan jeg sige dig.

Skriveren.

Hvad mere har I hørt ham sige?

Anden Vægter.

Ja, han sagde ogsaa, at han havde faaet tusinde Ducater af Don Juan for at gjøre falske Bestyldninger mod Frøken Hero.

Slaaenbær.

Det er jo saa ligefremt Indbrud, som nogensinde er blevet begaaet!

Most.

Ja, sandt for Herren, det er det.

Skrivere.

Hvad mere, min Ven?

Første Vægter.

Og at Grev Claudio paa hans Ord havde besluttet at beskæmme Frøken Hero for hele Forsamlingen og ikke giste sig med hende.

Slaaenbær.

O, Dit Skarn! du har forspildt den evige Fordommelse, har du!

Skrivere.

Hvad mere?

Første Vægter.

Det var det Hele.

Skrivere.

Og det er meer, end I kan nægte, Godtsfolk. Prinds Juan er hemmelig undvegen imorges; Hero er bleven anklaget paa den Maade, og beskæmmet paa den Maade og har pludselig taget sin Død af Græmmelse derover. — Herr Vagtmester, lad disse Karle bringe til Herr Leonatos Hus; jeg vil gaae isorveien og vise ham deres Forhør.

(gaaer.)

Slaaenbær.

Ja, lad dem blive strængt garnerede.

Most.

Lad dem lænke!

Conrad.

Slip mig, Tosskehoved!

Slaaenbær.

Naa i Guds Navn! hvor er Skriveren? lad ham føre det til Protokols, — Fyrstens Retstjener et Tosskehoved! — Naa, bind dem strag! — Du skammelige Knægt!

Conrad.

Pat Jer! — I er et Asen, I er et Asen!

Slaaenbær.

Despecterer du ikke mit Embede? despecterer du ikke min Alder? — O, naar han dog blot var her og kunde føre til Protokols, at jeg er et Asen! — men drages til Minde, I gode Mænd, at jeg er et Asen! om det ikke er ført til Protokols, saa glem ikke, at jeg er et Asen. — Nei, du Skurk, du er fuld af Pietet; det skal bevises med gode Vidner. Seg er en fornuftig Mand, — og hvad mere er, en Embedsmand, — og hvad mere er, en Mand, der har Hus og Hjem, — og hvad mere er, saa godt et Stykke Kjøb som Nogen i hele Messina, — og en Mand, der kjender Loven, veed du det? — og en velstaaende Mand, veed du det? — og en Mand, der har haft store Tab, — og som har to Kjoler og Altting net og pænt! — Afsted med ham! — Na, var det dog bare ført til Protokols, at jeg er et Asen!

(de gaar.)

Femte Act.

Første Scene.

Udenfor Leonatos Hus.

(Leonato og Antonio komme ind.)

Antonio.

Ja, hvis du bliver saadan ved, saa volder du selv din Død; det er dog ikke klogt at give Sorgen Bistand mod sig selv.

Leonato.

O, spar dit Raad! det falder i mit Dre saa frugtesløst som Vandet i et Sold; nei giv mig ikke Raad! lad ingen Trøster mit Dre bringe Lægedom, — hvis ikke det er en Mand, der led, hvad jeg har lidt, — en Fader, der har havt sit Barn saa hjært, og seet sin Faderglæde knust som min; — byd ham at tale om Taalmodighed. Maal op hans Sorg i Længden og i Bredden mod min; lad Smerte veie op mod Smerte, og Sorg mod Sorg, og Nød mod Nød, hvert Træt, hver enkelt Del, hver Gren, hver Skikkelse; — hvis han da leer og stryger sig om Skjægget og raaber: „Sorg, Farvel!“ og „Hejsa lystig“ istedenfor at sulke, bruger Drødsprog til Plaster paa sit Saar, beruser Smerten med Lampelærdoms Trøst, — bring ham til mig, og han skal lære mig Taalmodighed.

Men sliĝ en Mand er ikke til. Thi, Broder,
 Folk veed jo Raad og Trøst mod al den Sorg,
 de selv ei føler; naar de prøve den,
 saa bliver til Fortvivlelse det Raad,
 der vilde foreskrive Lægedom
 for Andres vilde Lidenstabs og sængsle
 det stærke Vanvid i en Silketraad,
 og døve Smertens Braad med Lust, og Dødsqual
 med Ord. — Nei, nei! Hvermand kan præke Taalmod
 for dem, der knuges under Sorgens Vægt;
 men Ingen har dog Dyd og Kraft nok til
 at øve denne Visdom, naar han selv
 skal tomme samme Kalk. — Nei, ingen Raad!
 min Kummer overstrifer din Formaning.

Antonio.

Deri er Mænd og Børn hverandres Lige.

Leonato.

O, ti dog! jeg vil være Kjød og Blod;
 thi aldrig fandtes der en Filosof,
 som var taalmodig, naar han havde Tandværk,
 hvormeget end de strev i Guders Sprog
 og lode haant om Nød og Lidelser.

Antonio.

Tag dog ei hele Smerten paa dig selv;
 lad dem, som gjør dig Uret, ogsaa lide.

Leonato.

Nu taler du forstandigt; ja, det vil jeg.
 Mit Hjerte siger, de har bagtalt Hero,
 og det skal Claudio, det skal Brindsen høre,
 og alle de, der har beffjæmmet hende.

(Don Pedro og Claudio komme ind.)

Antonio.

Der kommer Claudio ihast med Prindsen.

Don Pedro.

God Dag, god Dag.

Claudio.

Guds Fred, I gode Herrer.

Leonato.

I Herrer, hør et Ord, —

Don Pedro.

Vi har lidt Hæstværk.

Leonato.

Ja saa, lidt Hæstværk! — Godt! Farvel min Prinds! —

saa I har Hæstværk nu? — Naa, ligemeget.

Don Pedro.

Op ikke Strid med os, min gamle Ven.

Antonio.

Hvis Strid ham kunde hjælpe til sin Ret,

saa laa nu Nogle af os under Muld.

Claudio.

Hvem har da gjort ham Uret?

Leonato.

Det har du!

Du, du har gjort mig Uret, Syfler, du! —

Nei læg kun ikke Haanden paa dit Sværd;

du skræmmer ikke mig.

Claudio.

Forbandet være

min Haand, om den din Alder vilde skræmme!

tro mig, min Haand har Intet ment med Sværdet.

Leonato.

Ha, kom mig ikke med din Haan og Spot;

jeg taler ei som en affældig Daare,

der praler tryk ved Alderdommens Børn
 af Alt, hvad jeg har gjort, mens jeg var ung,
 og vilde gjøre, hvis jeg ei var gammel.
 Det siger jeg dig, Claudio, i dit Ansigt;
 saa stor en Uret har du gjort imod
 mit stakkels Barn og mig, at jeg er nødt til
 at glemme Alderdommens Værdighed
 og æfte dig, — graahærdet som jeg er,
 af Tiden skjæmmet, — til en Manddomsprøve.
 Min skyldfri Datter har du løiet paa;
 din Løgn har gjennemboret hendes Hjerte;
 nu ligger hun i sine Fædres Grav, —
 en Grav, hvor aldrig Skjædsel end har slumret
 før hendes, som dit Ridingsværk har smedet.

Claudio.

Mit Ridingsværk?

Leonato.

Dit, Claudio, ja dit.

Don Pedro.

Du siger ikke Sandhed, gamle Mand.

Leonato.

Min Prinds, min Prinds! mit Ord vil jeg forsvare
 med Sværdet mod ham selv, hvis han har Mod.

Claudio.

Bort! jeg har Ingenting med Jer at gjøre.

Leonato.

Saaledes vil du slippe mig? — Du er
 min Datters Morder, Dreng; hvis du kan dræbe
 mig med, saa er det dog en Mand, du dræber.

Antonio.

Os begge skal han dræbe, begge Mænd;
 men det er ligemeget, lad ham dræbe, —

den ene først; det kommer an derpaa. —

Mig skal han møde; — kom og følg mig, Dreng;

kom, Dreng, og følg mig; — jeg skal pidske dig

helt ud af al din fine Fægteskunst;

saasandt jeg er en Adelsmand, det skal jeg!

Leonato.

Min Broder, —

Antonio.

Stille, du! — Gud veed, jeg elsked

min Broderdatter, og nu er hun død,

ja dræbt ved Ridingers Bagtalelse,

der tør saa gjerne mødes med en Mand,

som jeg tør røre ved en Dgles Braad, —

Bratthane, Dreng, Aber, Flødestjæg,

Hanswürster! —

Leonato.

Men, min Broder, —

Antonio.

Vær du rolig! —

Jovist! jeg kjender dem, og hvad de veie,

veed jeg til sidste Gran: Dagdrivere,

næsvise Modegjække, som kan lyve,

bedrage, haane, rive ned, bagtale

og skabe sig og tee sig frygteligt

og tale stræffelige Ord iblandt,

hvor grumt de vilde knuse deres Fjender, —

hvis blot de turde; — Andet er det ikke.

Leonato.

Broder Antonio, —

Antonio.

Ti du blot stille;

bryd dig om Ingenting, lad du kun mig, —

Don Pedro.

J Herrer, vi vil ikke ægge Jer;
det smerter mig, at Eders Datter døde;
men, paa min Ære, hvad hun blev beskyldt for
var kun, hvad der var sandt og fuldt bevist.

Leonato.

Min Brinds, min Brinds!

Don Pedro.

Jeg vil ei høre meer.

Leonato.

Det vil J ikke? — Gaa tilside, Broder, —
men høres vil jeg.

Antonio.

Og det skal du, Broder;
hvis ikke skal det spide haardt til Somme.

(Leonato og Antonio gaae.)

Don Pedro.

See, see; der kommer jo den Mand, vi søgte.

(Benedict kommer ind.)

Claudio.

Naa, min Herre! hvad Nyt?

Benedict.

God Dag, min Brinds.

Don Pedro.

Beskommen! Du var nær kommen tilpas til at stille et
Slagsmaal.

Claudio.

Det var ikke langt fra, at et Par gamle tandløse Mænd
havde bidt Næserne af os.

Don Pedro.

Det var Leonato og hans Broder; hvad synes dig?

havde vi fægtet med dem, saa havde vi maaskee knap været for unge for dem.

Benedict.

I en uretfærdig Strid gives der ingen sand Tapperhed. Jeg kom for at søge Jer begge.

Claudio.

Vi har været baade hist og her for at søge dig; vi har et stærkt Anfald af Tungfindighed, og vil gjerne have den jaget paa Flugt; vil du ikke tage din Vittighed tilhjælp?

Benedict.

Den er her i min Skede, Herre; skal jeg trække den?

Don Pedro.

Bærer du din Vittighed ved Siden?

Claudio.

Det har aldrig Nogen gjort endnu, skøndt manges En har sat Bid og Forstand tilside. — Jeg vil sige dig, ligesom man siger til Spillemandene: „træk ud for at more os“.

Don Pedro.

Saa sandt jeg er en ærlig Mand, han er bleg. — Er du syg eller vred?

Claudio.

Jh, frist Mod! Om ogsaa Sorgen kan tage Livet af en Kat, saa har du Liv nok i dig til at tage Livet af Sorgen.

Benedict.

Herre, jeg skal møde Eders Vittighed i Farten, hvis I sporer den mod mig. — Jeg beder Jer, vælg en anden Gjenstand.

Claudio.

Nei, giv ham en anden Landse; den sidste blev brækket midt over.

Don Pedro.

Ved Dagens Lys, han bliver blegere og blegere! jeg troer virkelig, han er vred.

Claudio.

Hvis han er det, saa veed han jo selv, hvorledes han skal vende sit Velte.

Benedict.

Maa jeg hviſſe Jer et Ord i Dret?

Claudio.

Gud bevare mig for en Udfordring!

Benedict. (sagte til Claudio.)

J er en Skurk; — jeg spørger ikke; — jeg vil bevise det, hvor J tør, hvorledes J tør, og naar J tør. — Staa mig til Regnskab, ellers vil jeg erklære Jer for en Kryster. J har taget Livet af en elſtværdig Dame, og hendes Død ſkal falde tungt paa Jer. Lad mig høre fra Jer.

Claudio. (høit.)

Godt, jeg ſkal komme, naar jeg ſaaer god Benværtning.

Don Pedro.

Hvad? et Gilde? et Gilde?

Claudio.

Ja, jeg er meget taknemmelig; han har budet mig paa et Kalvehoved og en Kapun, og hvis jeg ikke ſtjærer den ſmukt for, ſaa maa J ſige, at min Kniv duer ikke. — Mon jeg ikke ogsaa ſkulde ſaae en Kramſugl?

Benedict.

Herre, Eders Vittighed er en god Paſgjaenger; den har en let Gang.

Don Pedro.

Jeg ſkal fortælle dig, hvilken Lovtale Beatrice holdt over din Vittighed forleden Dag. Jeg ſagde, du havde en ſin Vittighed. „Ja“, ſagde hun, „det er fint og ſmaat nok

med den." — „Nei," sagde jeg, „jeg mener en stor Vittighed." — „Ganske vist," sagde hun, „den falder stor og flodset." — „Nei," sagde jeg, „en god Vittighed." — „Det er sikkert nok," sagde hun, „den gjør ingen Mand Fortrød." — „Ja men," sagde jeg, „han er en fløgtig Herre." — „Ja vist," sagde hun, „en fløgtig og forsigtig Herre." — „Men," sagde jeg, „han forstaaer flere Sprog." — „Det troer jeg gjerne," sagde hun, „for Mandagasten svor han for mig paa en Ting, og Tirsdagmorgen svor han paa det Modsatte; det kalder jeg at tale flere forskjellige Sprog." — Saaledes blev hun ved en hel Time at vende Brangen ud paa dine gode Egenskaber; men tilsidst sluttede hun med et Suk, at du var den vakkreste Mand i hele Italien.

Claudio.

Og saa græd hun bitterlig og sagde, at det brød hun sig ikke om.

Don Pedro.

Ja, det gjorde hun; men alligevel, trods Alt dette, vilde hun elste ham inderlig, hvis hun ikke hadede ham dødelig; den Gamles Datter har fortalt os det hele.

Claudio.

Altsammen, og hvad mere er, „Herren saae ham, da han var skjult i Haven."

Don Pedro.

Men naar skal vi sætte den vilde Tyrs Horn i den forstandige Benedicts Pande?

Claudio.

Ja, og skrive nedenunder: „Her er Egtemanden Benedict at see."

Benedict.

Farvel, Dreng; du kjender min Mening; nu vil jeg overlade dig til dit sladderagtige Lune; du slaaer om dig med

Indfald, som Pralere med deres Klinger, der Gud skee Lov ikke gjør Noget Fortræd. — Min naadige Herre, jeg takker Jer for al Eders Godhed; jeg maa herefter holde mig fra Eders Selskab. Eders Broder, Bastarden, er flygtet fra Messina; I To har taget Livet af en elstelig, uskyldig Pige. Den Herr Blødestjæg der mødes jeg vel med; til den Tid Fred være med ham.

(gaaer.)

Don Pedro.

Det er hans Alvor.

Claudio.

Hans ramme Alvor; og jeg er vis paa, det er af Kjærlighed til Beatrice.

Don Pedro.

Og han har udfordret dig?

Claudio.

Ja, med rene Ord.

Don Pedro.

Hvad en Mand dog er for en kostelig Skabning, naar han gaaer omkring i Troie og Buxer og lader sin Forstand blive hjemme.

Claudio.

Saa er han som en Kjæmpe imod en Abe; men saa er ogsaa en Abe en Doctor imod saadan en Mand.

Don Pedro.

Men tys, bi lidt; lad mig samle mit Sind og være alvorlig! Sagde han ikke, at min Broder var flygtet?

(Slaaenbær, Most og Bægterne komme ind med Conrad og Borachio.)

Slaaenbær.

Følg I bare med, min gode Mand; hvis Retfærdigheden ikke kan tæmme Jer, saa skal den aldrig mere bruge Bægt og Maal; ja, saadan en forbandet hul Broder, som I er, maa man nok passe paa.

Don Pedro.

Hvad nu? To af min Broders Folk i Lænter! den ene er Borachio!

Claudio.

Spørg, hvad de har forbrudt, Eders Naade.

Don Pedro.

Retsbetjente, hvilken Forbrydelse har disse Mænd begaaet?

Slaaenbær.

Oh, Herre, de har begaaet falsk Rapport; dernæst har de sagt Usandhed; for det andet er de Bagvaskere; for det sjette og sidste har de løiet en Frøken paa; for det tredie, har de verificeret usandsfærdige Ting, og endelig er det to Løgnhalse.

Don Pedro.

For det første spørger jeg, hvad de har gjort; for det tredie spørger jeg, hvad deres Forbrydelse er; for det sjette og sidste, hvorfor de er fængslede, og endelig, hvad I beskylder dem for.

Claudio.

Rigtigt udtrykt efter hans egen Divisionsmethode; det kan man virkelig kalde een Tanke rigelig paaklædt.

Don Pedro.

Hvem har I forbrudt Jer imod, Godtsfolk, siden I saaledes bliver dragne til Ansvar? denne lærde Vagtmester er saa sindrig, at man ikke kan forstaae ham; hvilken Forbrydelse har I begaaet?

Borachio.

Min ædle Prinds, lad min Sag ikke gaae videre. Hør I mig, og lad denne Grebe dræbe mig. Jeg har bedraget Jer lige i Eders Dine. Hvad I begge med al Eders Kløgt ikke har kunnet opdage, det har disse enfoldige Narre bragt for Dagen; de belurede mig om Natten, da jeg tilstod for

denne Mand, hvorledes Don Juan, Eders Broder, havde loffet mig til at bagtale Frøken Hero, hvorledes J blev ført ind i Haven og saae mig føre Elskovssamtale med Margaretha, som var klædt i Heros Klæder, hvorledes J bestjæmmede hende, da J skulde vies til hende. De har optaget et Forhør over min Skurkestreg, og jeg vil heller besegle den med min Død end høre det gjentaget endnu engang til min Bestjæmmelse. Frøkenen har taget sin Død over min og min Herres falske Anklage, og kort sagt, jeg ønsker ikke Andet end den Løn, der tilkommer en Skurf.

Don Pedro.

Gaaer ikke den Fortælling som en Dolt dig gennem Blodet?

Claudio.

Det var Gift, jeg drak, imens jeg hørte paa, hvad han fortalte.

Don Pedro.

Og har min Broder loffet dig til dette?

Borachio.

Ja, og betalt mig rigeligt derfor.

Don Pedro.

Han er jo sammensat af Ewig og Ondskab, — og flygtet efter dette Ridingsværk!

Claudio.

Min Hero! af, nu staaer dit Billed for mig i al den Skjønhed, som da først jeg elsked.

Slaaen bær.

Naa, bring nu Anklagerne bort; nu maa vel Skriveren have reformeret Herr Leonato om Sagen; og hør, Godtsfolk, glem ikke at specificere ved Tid og Leilighed, at jeg er et Asen.

Most.

Her, her kommer Herr Leonato og Skriveren med.

(Leonato og Antonio, komme ind med Skriveren.)

Leonato.

Hvor er den Ussling? lad mig see hans Ansigt,
at jeg kan vogte mig, hvis nogensinde
jeg møder En, der ligner ham. Hvem er han
af disse her?

Borachio.

hvis I vil kjende den,
der har fornærmet Jer, saa see paa mig.

Leonato.

Er du det Nidingsdrog, hvis Ord har dræbt
mit stakkels Barn?

Borachio.

Ja, jeg og ingen Anden.

Leonato.

Nei, nei, du Skurk; du lyver paa dig selv;
her staaer der et Par Hædersmænd; den Tredie
er flygtet, som var med i dette Spil.

Tak, høie Herrer, for min Datters Død;
tæl den blandt Eders Heltегjerninger!
det var en Manddomsidræt, ret betænkt.

Claudio.

Jeg veed ei, hvor jeg skal forsone Jer
med Bønner; tale maa jeg dog. Vælg selv,
hvad Hævn I vil; paalæg mig, hvilken Bod
I kan optænke for min Synd; men vid:
jeg har kun syndet af Bilsfarelse.

Don Pedro.

Jeg ligesaa; og dog for at forsone
den gode Gamle, vil jeg gjerne bære,
hvor tung en Byrde han vil lægge paa mig.

Leonato.

Jeg kan ei hyde Jer at vække op
 min Datter af sin Grav; det var umuligt;
 men dette beder jeg Jer begge om:
 lad Byens Folk erfare, hvor uskyldig
 hun døde, og hvis Eders Kjærlighed
 formaaer at tolke sindrigt Eders Sorg,
 saa hæng en Mindestrift paa hendes Grav,
 og syng til hendes Vre den iaften. —
 Kom saa imorgen tidlig til mit Hus;
 min Svigersøn kan I jo ikke blive;
 men vær min Brodersøn. Min Broder har
 en Datter næsten som et Billed af
 mit døde Barn; hun er vor fælles Arving,
 giv hende, hvad I skyldte hendes Frænde;
 saaledes døer min Hævn.

Claudio.

Min ædle Ven!

den store Godhed presser Taarer af mig.
 Jert Tilbud tager jeg imod; herefter
 gjør, hvad I vil, med stakkels Claudio.

Leonato.

Saa venter jeg imorgen Eders Komme;
 Godnat saalænge. — Den Forbryder her
 skal bringes sammen nu med Margaretha;
 thi hun har vist, forledt af Eders Broder,
 havt Del i denne Streg.

Borachio.

Nei, ved min Sjæl,

det har hun ikke; da hun talte med mig,
 da vidste hun slet ikke, hvad hun gjorde;

men hun har altid været brav og dydig
i alle Ting, saavidt jeg kjender hende.

Slaaenbær.

Ydermere at berette, Herre, — hvilket jeg rigtignok ikke
har Sort paa Hvidt for, — Citanten her, denne Forbryder,
har kaldt mig et Asen; jeg beder, at det maa blive erindret
ved hans Straf. Ligeledes har Bagten hørt dem tale om en
Person, der hedder Banstabt; man siger, at han bærer en
Haarlok med en Nøgle i, der passer til et Hul i hans Dre,
og han laaner Penge i Guds Navn; og det har han nu
drevet saa længe og aldrig betalt, saa nu begynder Folk at
blive haardhjertede og vil ikke laane ham Noget i Guds Navn.
Vær saa god at examinere ham om den Sag.

Leonato.

Jeg takker Jer for Eders Omhu og Tjenstiver.

Slaaenbær.

Eders Velbaarenhed taler som en meget taknemlig og
ærbørdig ung Mand, Gud være lovet!

Leonato.

Der har I Noget for Eders Uleilighed.

Slaaenbær.

Gud velsigne den velgjørende Anstalt!

Leonato.

Gaa nu; jeg stiller Jer ved Eders Fanger, og jeg tak-
ker Jer.

Slaaenbær.

Jeg overantvorder Eders Velbaarenhed en Erkegavtho,
som jeg ydmygt anbefaler Jer selv til velfortjent Straf og
Andre til Advarsel. Gud bevare Eders Velbaarenhed; jeg
ønster Eders Velbaarenhed alt Godt; Gud stænke Jer en
god Helbredelse; jeg tillader Jer underdanigst at tage Afsted,

og hvis et glædeligt Gjensyn ønskes, det forbyde Gud. —
Kom, Nabo.

(Slaaenbær, Most og Bægterne gaar.)

Leonato.

Farvel, I Herrer, til imorgen tidlig.

Antonio.

Farvel; vi sees imorgen, ædle Herrer.

Don Pedro.

Vi skal vist ikke svigte Jer.

Claudio.

Taften

vil jeg begræde Hero.

(Don Pedro og Claudio gaar.)

Leonato.

Før de Karle

nu bort; jeg vil forhøre Margaretha,
hvordan hun blev bekendt med denne Skurk.

(gaar.)

Anden Scene.

Leonatos Have.

(Benedict og Margaretha mødes.)

Benedict.

Jeg beder Jer, skønne Jomfru Margaretha, gør mig
den store Tjeneste, at stifte mig Beatrice itale.

Margaretha.

Vil I saa skrive en Sonnet til min Skønheds Pris?

Benedict.

Ja, Margaretha, og det saa glimrende en Sonnet, at
ingen Mand i Verden skal komme den nær; thi det fortjener
I virkelig.

Margaretha.

At ingen Mand skal komme min Skjønhed nær? skal jeg da blive i enlig Stand alle mine Dage?

Benedict.

Eders Vittighed er saa rap som en Myndes Mund; den snapper Byttet i Flugten.

Margaretha.

Og Eders er saa stump som en Fægtemesters Floret; den træffer, men gjør ingen Fortræd.

Benedict.

Det er en mandig Vittighed, Margaretha; den vil ikke gjøre en Kvinde Fortræd; vær nu saa god at kalde paa Beatrice; jeg strækker Vaaben for Jer.

Margaretha.

Naa, saa vil jeg da kalde paa Beatrice; hun har jo Fødder at gaae paa.

(gaaer.)

Benedict.

Og derfor vil hun komme.

(singer.)

Guden for Kjærlighed,
som seer fra Himlen ned;
han kjender mig, han kjender mig
og veed, hvor ynkelig, —

ja med Sangen er det ynkeligt nok; men hvad Kjærligheden angaaer, — Leander, den dristige Svømmer, Troilus, den første Opfinder af Koblere, og en hel Bog fuld af disse for-dums Riddere af Guldtæppet, hvis Navne endnu løbe saa glat henad Versets jevne Landevei, — de har aldrig været saa rent fra det af Kjærlighed som jeg Stakkel. — Pokker staaer i det, jeg kan ikke udtrykke det paa Rim; jeg har prøvet paa det; men jeg kan ikke finde andet Rim paa „Somfru“

end „søde Barn“, og det er altfor ustyldigt et Rim; — paa „Rosens Torn“ ikke andet end „Horn“, og det er et haardt Rim; — paa „Visdomsbog“ ikke andet end „Fjog“, og det er et tosset Rim; de Endelser er saa ominøse. Nei, jeg er ikke født under en Rimplanet, og jeg kan ikke frie i Søndags-talemaader. —

(Beatrice kommer.)

Min søde Beatrice, vilde du komme, fordi jeg sendte Bud efter Dig?

Beatrice.

Ja, min Herre, og gaae, naar I befaler.

Benedict.

O vent blot, til jeg siger, du skal gaae.

Beatrice.

Nu har I sagt „du skal gaae“. Farvel da; — og dog, før jeg gaaer, lad mig faae det med, som jeg kom for, det vil sige, Besset om, hvad der er foregaaet imellem Jer og Claudio.

Benedict.

Kun onde Ord, og derpaa vil jeg kysse dig.

Beatrice.

Onde Ord er kun ond Vind og ond Vind er ond Aande og ond Aande er ubehagelig; derfor vil jeg gaae min Vej uden Kys.

Benedict.

Du har skræmmet Ordet ud af sin rette Betydning, saadan en Voldsmand er din Vittighed. Men jeg vil sige dig ligefrem, Claudio har faaet min Udfordring, og enten maa jeg snart høre fra ham, eller ogsaa vil jeg erklære ham for en Kryster. Og vær nu saa god at sige mig, hvilken af mine flette Egenskaber var det, du først forelskede dig i?

Beatrice.

J dem alle tilsammen; de danner et saa vel indrettet Samfund af Feil, at de ikke tillader en eneste god Egenstaaelse at blande sig med dem. Men for hvilken af mine gode Egenstaaelser maatte J først lide Kjaerlighed til mig?

Benedict.

„Lide Kjaerlighed!“ godt sagt! ja, jeg lider virkelig Kjaerlighed; thi jeg elsker dig imod min Villie.

Beatrice.

Det vil sige, tiltrods for Eders Hjerter, af! det stakkels Hjerter! hvis J trodser det for min Skyld, saa vil jeg trodse det for Eders Skyld; thi jeg vil aldrig elske det, som min Ven hader.

Benedict.

Vi To ere for fløgtige Hoveder til at beile til hinanden paa fredelig Vis.

Beatrice.

Det lader det ikke til efter denne Tilstaaelse; der gives ikke een fløgtig Mand blandt tyve, der vil rose sig selv.

Benedict.

Det er en gammel, gammel Bemærkning, Beatrice, som gjaldt i den Tid, da Folk var gode Naboer. Hvis en Mand i disse Tider ikke selv reiser sit Monument, før han dør, saa vil han ikke leve længer i Mindet, end Klokken lyder og Enken græder.

Beatrice.

Og hvorlænge, troer J, det kan vare?

Benedict.

Er det et Spørgsmaal? En Time i Klanger og et Kvarter i Graad. Derfor er det det rigtigste for en fløgtig Mand, — hvis Monsieur Dim, hans Samvittighed, ikke lægger Hindringer i veien, — at udbasune sine egne Dyder,

som jeg gjør. — Det var nu angaaende min Selbroes, — og jeg kan selv bevidne, at jeg fortjener Roes; — og sig mig nu, hvorledes befinder din Kusine sig?

Beatrice.

Meget ilde.

Benedict.

Og hvorledes er det med dig?

Beatrice.

Ogsaa meget ilde.

Benedict.

Frygt Gud, elst mig og forbedre dig; og dermed vil jeg tage Afsted; thi der kommer En i stort Hastværk.

(Urfula kommer ind.)

Urfula.

Froken, I skal komme ind til Eders Farbroder; der er et godt Spektakel derinde; det er bevist, at Froken Hero er bleven falskelig anklaget, Brindsen og Claudio frygteligt bebragte, og Don Juan, som er Ophavsmand til det Hele, er flygtet og borte. — Vil I ikke komme strax?

Beatrice.

Vil I gaae med og høre disse Nyheder, min Herre?

Benedict.

Jeg vil leve i dit Hjerte, døe i dit Skjød og begraves i dine Dine, og ydermere vil jeg gaae med dig til din Farbroder.

(de gaae.)

Uredie Srene.

En Kirke.

(Don Pedro, Claudio og Følge komme ind med Musik og Følger.)

Claudio.

Er dette Leonatos Gravkapel?

En af Følget.

Ja, Herre.

Claudio. (læser op af et Pergament.)

Dræbt af Løgnens lumste Pile
stedtes Hero her til Hvile;
men til Bod for Skændselsnøden
evigt Ry fik hun i Døden,
og et Liv af Skam nedtrykket
lever nu af Wren smykket.

(hænger Pergamentet paa Gravmælet.)

Tal til hendes Pris nu der,
naar min Mund ei taler meer.

Musik, stem op og syng vor Sørgehymne.

Sang.

Nattens Guddom, glem vor Brøde,
at din Tjenerinde døde;
see, vi gaae med Sørjesang
rundt om hendes Grav vor Gang.
Midnat, hjælp du os at klage,
hjælp os dybe Suf at drage, —
o saa tungt, o saa tungt! —
Grav! lad af dit mørke Gjem,
Dødens Røster trænge frem, —
O saa tungt, o saa tungt!

Claudio.

Nu hvile dine Ben i Fred!
hvert Aar jeg ære vil dit Hvilested.

Don Pedro.

Farvel, sluk Eders Følger; til sit Skjul
tyer Ulven hjem, og Dagningen, den blide,
strøer lyse Pletter foran Phoebus' Hjul

trindt i det taagedorste Østerlide.

Jeg takker Jer; forlad os nu; Farvel.

Claudio.

I gode Mænd, gaa hver til sit, Farvel.

Don Pedro.

Kom nu, lad os gaae hjem og stifte Dragt;
hos Leonato loved vi at møde.

Claudio.

Giv, Hymen, bedre Held til denne Pagt,
end den, for hvilken disse Klager lode.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Leonatos Hus.

(Leonato, Antonio, Benedict, Beatrice, Ursula, Munkene og Hero
komme ind.)

Munkene.

Jeg har jo sagt Jer, at hun var ufskyldig.

Leonato.

Og det er Prindsen med og Claudio,
som da beskyldte hende, ledte vild
af dette Blændværk, som I nylig hørte;
men Margaretha havde nogen Skyld,
skjøndt mod sin Villie, som det viser sig
ved hele Gangen af Forhøret.

Antonio.

Naa da,

det glæder mig, at Alting gaaer saa godt.

Benedict.

Mig med; thi ellers tvang mit Løfte mig
til strengt at kræve Claudio til Regnskab.

Leonato.

Hør nu, min Datter, og I andre Damer,
gaa ind i dette Kammer her ved Siden,
og naar jeg sender Bud, saa kom i Møster;
ved denne Tid vil Claudio og Prindsen
besøge mig. — Du veed dit Hverv, min Broder,
at være Fader til din Broders Datter
og give hende til ung Claudio. (Damerne gaar.)

Antonio.

Det vil jeg gjøre med den bedste Mine.

Benedict.

Herr Pater, jeg maa volde Jer Besvær.

Munken.

Hvorned, min Herre?

Benedict.

Med at binde eller

at løse, et af to. — Herr Leonato,
jeg maa bekjende Jer, min bedste Herre,
at Eders Broderdatter seer paa mig
med gunstigt Øie.

Leonato.

Dette Øie har
min Datter givet hende. Det er sandt.

Benedict.

Og jeg seer atter elskovsfuldt til hende.

Leonato.

Og dette Syn fik I af mig og Prindsen
og Claudio. — Men hvad er Eders Villie?

Benedict.

I svarer mig i Gaader, gode Herre. —
Min Villie er, at Eders gode Villie
maa ville det, som vi vil, at forenes

idag i Egteskabets Hædersstand,
og dertil maa I hjælpe os, Herr Pater.

Leonato.

Mit Minde vil jeg give Jer.

Munken.

Og jeg

min Bistand. — Der er Claudio og Prindsen.

(Don Pedro og Claudio komme ind med Følge.)

Don Pedro.

Godmorgen, ædle Herrer her tilsammen.

Leonato.

Godmorgen, Prinds; Godmorgen, Claudio;
vi ventede Jer; har I nu fast besluttet
idag at vies til min Broders Datter?

Claudio.

Det vil jeg, om hun var en Negerinde.

Leonato.

Hent hende, Broder; Pateren er færdig.

(Antonio gaaer.)

Don Pedro.

Godmorgen, Benedict; hvad gaaer der ad dig?
dit Ansigt er jo som en Vinterdag,
saa fuldt af Frost og Storm og mørke Skyer.

Claudio.

Han tænker sagtens paa den vilde Tyr; —
vær rolig; vi forgylde dine Horn;
Europa skal forelske sig i dig
som hin Europa i den kjæle Gud,
der blev til Tyr paa Kjærlighedens Bud.

Benedict.

Da Zeus var Tyr, da brøled han hel sødt;
en saadan Tyr din Faders Ro har mødt,

og Frugten deraf blev en Kalv saa nydelig,
der ligner dig paa Røsten ganske tydelig.

(Antonio kommer ind med Damerne maskerede.)

Claudio.

Det skal du faae betalt en anden Gang;
her er et andet Regnskab, der skal klares. —
Til hvem af disse Damer skal jeg tale?

Antonio.

Til denne her; her giver jeg Jer hende.

Claudio.

Saa er hun min. — Nu viis mig Eders Ansigt.

Leonato.

Nei, ikke før I giver hende Haand
for Præsten her, og sværger hende Trost.

Claudio.

Giv mig da Haanden for den fromme Munk;
er I tilfreds med mig, saa er jeg Eders.

Hero. (tager Masken af.)

Jeg var din første Hustru, mens jeg leved;
du var min første Husbond, mens du elsked.

Claudio.

En anden Hero!

Hero.

Intet vissere!

den ene Hero tog sin Død af Skam;
jeg lever, og saasandt jeg lever, er jeg
en ærlig Jomfru.

Don Pedro.

Hvad? den samme Hero?

den Hero, som er død?

Leonato.

Min ædle Prinds,
hun døde kun, mens hendes Skjæbne leved.

Munken.

Al den Forundring kan jeg let forklare;
naar Bielsen er endt, skal jeg fortælle
udførlig om den skønne Heros Død;
betragt imidlertid det Underfulde
som helt naturligt, — og nu til Kapellet!

Benedict.

Saa sagte, Pater! — Hvem er Beatrice?

Beatrice. (tager Masken af.)

Jeg lyder dette Navn; hvad vil I mig?

Benedict.

Sig, elsker du mig ikke?

Beatrice.

Kun med Maade.

Benedict.

Saa har din Farbroer, Brindsen, Claudio
rent taget Feil; de svor, du elsked mig.

Beatrice.

Sig, elsker I mig ikke?

Benedict.

Kun med Maade.

Beatrice.

Saa har da Hero, Ursula, Margretha
rent taget Feil; de svor, I elsked mig.

Benedict.

De svor, du var af Elskov næsten syg, —

Beatrice.

De svor, I var af Elskov næsten død.

Benedict.

Uh, Snak! — saa elsker I mig altsaa ikke?

Beatrice.

Nei, ikke meer, end høflig Gjengjæld kræver.

Leonato.

Naa, Barn, jeg veed jo nok, du elsker Herren.

Claudio.

Dg jeg tør sværge paa, han elsker hende;
see her en Seddel med hans egen Haandskrift,
en halt Sonnet, hans egen Hjernes Føster,
til Beatrices Pris.

Hero.

Dg her er en
med hendes Skrift, af hendes Lomme stjaalen,
som røber hendes Kjærlighed til ham.

Benedict.

Det er et Mirakel! vore Hænder vidne imod vore
Hjerter! — Naa, jeg vil tage dig; men, ved Solens Lys,
jeg tager dig kun af Medlidenhed.

Beatrice.

Jeg vil ikke give dig et Afslag; — men ved denne
klare Dag, jeg giver kun efter for mange Overtalelser, og
tildeels for at redde dit Liv; thi jeg har hørt, at du var lige
ved at faae en Læring.

Benedict.

Lys, jeg skal stoppe Munden paa dig.

(Kysser hende.)

Don Pedro.

Naa, hvad siger du nu, Egtemand Benedict?

Benedict.

Jeg vil sige Jer Noget, min Prinds: et helt Kolle-
gium af Bittighedsjægere kan ikke drille mig ud af mit gode
Lune. Troer I, at jeg bryder mig om en Satire eller et
Epigram? Nei, hvis en Mand vil lade sig slaae af Marken
af Spotteglofer, saa kan han ikke beholde en smuk Plet paa
sig. Kort og godt, siden jeg nu har besluttet at gifte mig,

saa bryder jeg mig ikke det mindste om, hvad Verden kan indvende derimod. Derfor skal I slet ikke skøse mig for, hvad jeg har sagt imod den Ting; Menneſtet er et uſtadigt Væſen, og dermed nok om den Sag. — Dig, Claudio, var det min Agt at give et Livfuldt Hug; men ſiden det lader til, at vi blive Frænder, ſaa lev uden Strammer og elſt min Ruſine.

Claudio.

Jeg havde næſten haabet, at du havde givet Beatrice et Afſlag, for at jeg kunde ſaaet Anledning til at prygle dig ud af dit eenlige Liv og gjøre dig til en Dobler, ſom du ſikkert bliver alligevel, hvis min Ruſine ikke paſſer meget nøie paa dig.

Benedict.

Ja, ja, lad os ſaa være Benner! — lad os ſaae en Dands, førend vi ſkal vies, for at vi kan blive lette om Hjertet, og vore Koner lette paa Fødderne.

Leonato.

Vi vil ſaae Dandsen ovenpaa.

Benedict.

Nei førſt, ſiger jeg. — Spil op Muſikanter! — Prinds, I ſeer ſaa alvorlig ud; tag Jer en Kone, tag Jer en Kone! der gives ingen ærbørdigere Stav end den, der har en Knap af Horn.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Naadige Herre, Ederſ Broder Juan er greben paa Flugten og ført tilbage til Meſſina med Bagt.

Benedict.

Tænk ikke paa ham før imorgen; jeg ſkal nok finde paa en dygtig Straf for ham. — Spil op, Muſikanter! —

(Muſik, Dands, Alle gaae.)

Anmærkninger.

- S. 151. „Han slog Plakater op“. — Nævesægtene o. dl. pleiede at opslaae Plakater og udfordre, hvem der vilde prøve Styrke med dem.
- 157. „Spiller du blot Narrisas for at fortælle os, at Cupido“ o. s. v. — Gjækkeriet skulde ligge i at tale om den blinde Cupidos Dygtighed til at finde Harespor, og gjøre Smedeguden Vulcan til Tømmermand.
- 160. „Hænge mig op som en Kat i en Tønde og styde tilmaals efter mig“. — Det var en gammel engelsk Folkeforlystelse at styde tilmaals efter en Tønde, hvori der var en levende Kat.
- — „Adam“. — a: Adam Bell, en berømt Bueskytte.
- — „Den vilde Tyr med Tiden bærer Naget“. — Citat af en ældre engelsk Tragedie.
- — „Hvis Cupido ikke har stukket sit hele Røgger bort i Venedig“. — Denne Bys Damer havde Ry for Skjønhed og Letfærdighed.
- 169. „Lage sex Stilling i Haandpenge af en Bjørnetrækker og føre hans Aber til Helvede“. — Hentydning til en gammel Folkeskjemt, at Piger, der ikke vilde gifte sig, skulde efter Døden bære Aber til Helvede til Straf for, at de ikke havde villet bære Børn, mens de levede.
- 173. „Hundrede lystige Fortællinger“. — En paa den Tid bekjendt og yndet Bog, maaskee en Oversættelse af Boccacios Decameron.

- S. 176. „Til det nærmeste Piletræ“. — En Pilefrands gjaldt for Tegnet paa forsmaaet Kjærlighed.
- — „En Nagertarls Guldhjæde“. — Guldhalskjæder var et sædvanligt Smykke for rige Borgere i Almindelighed, og at laane Penge ud paa Renter befattede de fleste Kjøbmænd sig med.
- 179. „Jeg vil hente Jer en Landstifter“, o. s. v. — Hentydning til de urimelige Bovestykker, Heltene i Ridderromanerne ofte havde at udføre. — „Præst Johan“ var Navnet paa en Fyrste i det fjerne Osten, om hvis Vælde og Pragt der gik mange Sagn. — „Pygmæerne“, et fra Oldtidsfagnene bekendt Dværgsfolk ved Jordens yderste Grændser.
- 187. „Og hendes Haar maa i Guds Navn have, hvilken Farve det skal være“. — At farve Haaret og bære falske Haarfletninger, var Mode blandt Damerne paa Shakespeares Tid.
- 201. „En usel Duffe“. — I Originalen staaer „an agate, very vilely cut“. — Denne Sammenligning mellem et lille Menneſte og en Agatsten forekommer oftere i Shakespeare og i Anm. til Romeo og Julie S. 28 er der fremsat en Formodning om Forklaringen deraf.
- 205. „Som en Spanier fra Beltestedet opad, ingen Trøie“. — Meningen er vel: helt indhyllt i Kappen, (ſaa at Trøien ikke ſees.)
- 206. „Det er jo frøbet i Strængene paa en Luth“. — o: han tænker kun paa at synge Serenader.
- 210. „Derfor bær J Pygten“. — De engelske Natvægtene paa den Tid vare udrustede med en Hellebard, en Pygte og en Klokke.
- 214. „Som en ærlig Drifkebroder“! — Allusion til Betydningen af Borachios spanske Navn.

- S. 216. „Han har en Lok.“ — Mange af den Tids Kavalerer lod en enkelt Lok af deres Haar voxe saa langt, at den naaede ned paa Brystet, og pyntede den med en Sløise.
- 220. „*Carduus Benedictus*“. — En Plante, som man tillagde store medicinske Virkninger.
- 226. „Nogle bruges, naar man leer o. s. v.“ — Citat af en Skolegrammatik.
- 252. „Saa veed han jo selv, hvorledes han skal vende sit Belte“. — Ved Brydekamp vendte man Beltet, saa at det store Spænde kom bagpaa; det blev saaledes et Udfordringstegn.
- 254. „Naar han gaaer omkring i Trøie og Buxer“, o. s. v. — o: párat til at slaaes. Rappen hørte nødvendig med til ordentlig Paaklædning; men ved Ivekamp maatte den lægges af for ikke at hindre den frie Bevægelse.
- 259. „Gud velsigne den velgjørende Anstalt“. — I sit sædvanlige konfuse Sprog benytter Slaaenbær den Talemaade, hvormed Fattige jævnligt takkede for den Almisse, der uddeltes af fromme Stiftelser.
- 261. „Guden for Kjærlighed“. — Begyndelsen af et i den Tid bekjendt Elfskovsdigt.
- — „Riddere af Gulvtæppet“. — Saaledes kaldte man spottende dem, der havde bundet Ridderværdigheden ved Hofgunst istedenfor paa Valpladsen. Her om de forelskede, knælende Helte i Kjærlighedshistorierne.
- 265. „Nattens Guddom“. — Luna eller Diana paa kaldes her som Tomsfruelighedens Gubinde.
-

Indhold af ellefte Del.

	Side
Kong Henrik den Sjette. Anden Del.....	1.
Stort Besvær for Ingenting.....	147.

Journal of the

18

1871

1872

